ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة، إيلينا درويشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 278 (20441) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2000 10 ԷՋ

ՆԱՍՐԱԼԼԱ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ ՔԱԹԻՈՒՇԱ ԳՈՐԾԱԾԵԼ

Հըվպալլայի ընդհանուր քարտուղար շէյխ Հասան Նասրալլա դիմադրութեան մարտիկներուն կոչ ուղղեց՝ ըլլալու առաւելագոյն չափով պատրաստ. «եւ պատրաստ պահելու քաթիուշաները. որովհետեւ Ուրբաթ օր Իսրայէլի կողմէ Ապրիլեան Հասկացողութեան խախտումին անհրաժեշտ է հակադարձել. եւ հակահարուածը պիտի տանք յարմար ատենին»:

Շաբաթ օր Ռատարի. Ափիէի եւ լահտեան ուժերու փոխ հրամանատար Աքըլ Հաշէմի սպանութեան գործողութիւններուն մասնակցած մարտիկներու պատուին հանդիսութեան մը ընթացքին. ողջունելով այդ մարտիկներուն ուղղած հարուածները. ան նկատել տուաւ. որ այսպիսի հարուածներու հետեւանքն է Սուժոտի դիրքէն թշնամիի հեռացումը:

Շէյխ Նասրալլա ըսաւ. որ Ուրբաթ օր թշնամիին ուղղաթիռները փորձեցին սպանել դիմադրութեան պատասխանատուներէն մին. բայց ձախողեցան շնորհիւ «աստուածային նախախնամութեան. որ նաեւ կարելի դարձուց վերոյիշեալ յաղթանակներն ու յաջողութիւնները»:

«Վերջին շրջանին անտանելի եղան Ապրիլեան Հասկացողութեան Իսրայէլի կողմէ խախտումները. շատցան քաղաքային վիրաւորներն ու անոնց հասած նիւթական վնասները. եւ եթէ թշնամին շարունակէ այս ընթացքը. մեր միակ ընտրանքը պիտի ըլլայ գործածել մեր տրամադրութեան տակ գտնուող քաթիուշաները». ըսաւ շէյխ Նասրալլա:

ԱՋԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՇԿԱՆԴԵԼՈՒ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՉԿԱՆ

ԿՐԸՍԷ ՀԸՍ

Վարչապետ Սելիմ Հրս անցեալ չարաթավերջին ընդունեց լսատեսողական լրատու միջոցներու Ա. կարգի (քաղաքական) հաստատութեանց ներկայացուցիչներու պատուիրակութիւնը, որ վարչապետին յանձնեց յուշագիր մը, ուր կը ներկայացուին երեսփոխանական ընտրութեանց լրատուութեան եւ ծանուցողական արշաւներու օրինագիծի ապօրինի եւ հակասահմանադրական կէտերը: Կառավարութենէն կը պահանջուի խորհրդարանէն ետ քաշել գայն:

Վարչապետը պատուիրակութեան հաւաստեց, թէ կառավարութիւնը յայնախոհութեամբ կ'ընդունի օրինագիծին առնչութեամբ բոլոր կարծիքներն ու տեսակէտները եւ լրջօրէն ուշադրական մօտեցումով պիտի ուսումնասիրէ գայն բարեփոխելու ամէն առաջարկ, զոր կը ներկայացնեն խորհրդարանական յանձնախումբերը օրինագիծի քննարկման ատեն:

«Խորհրդարան հասած այս օրինագիծը կարելի չէ ետ քաշել, բայց կարելի է բարեփոխել գայն կառավարութեան, երեսփոխաններուն ու լրատու միջոցներուն ներկայացուցիչներուն միջեւ համաձայնարար, մանաւանդ որ այս օրինագիծը ընտրական արշաւներու կանոնաւորման առաջին փորձն է երկրին մէջ եւ բնական է, որ յայնածիր ու մանրամասն քննարկումի ենթարկուի», ըսաւ վարչապետը:

Ան հաւաստեց ընդհանուր ազատութեանց պահպանման իր նախանձախնդրութիւնը եւ ըսաւ, որ գայն կաչկանդելու տրամադրութիւն չկայ:

ՔԱՐԱՄԻ ՀԵՏ

Լսատեսողական լրատու միջոցներու պատուիրակութիւնը ապա այցելեց մամոյ խմբագիրներու սենթիքայի

Շար.ը՝ էջ 2

ՏԵՆԻՍ ՌՈՍ ՁԵՌՆՈՒՆԱՅՆ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ

Իսրայէլացի եւ պաղեստինցի դեկավարները երէկ դիւանագիտական նախաձեռնութիւններու ձեռնարկեցին արաբական գօրակցութիւն ապահովելու համար իրենց կեցուածքներուն: Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ Գահիրէ այցելեց, իսկ Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաք Ամման ուղղուեցաւ:

Գահիրէի մէջ, Արաֆաթ տեսակցութիւն ունեցաւ Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաքի հետ: Տեսակցութեան աւարտին, Արաֆաթ Պարաքը ամբաստանեց ստորագրուած համաձայնագիրը չյարգելու յանգանքով: Արաֆաթ դիտել տուաւ, որ Պարաքի իշխանութեան օրերուն թափ ստացաւ հրէական բնակեցման վայրերը ընդարձակելու աշխատանքը:

Եգիպտոսի արտաքին գործոց նախարար Ամր Մուսա, իր կարգին, ըսաւ, որ Արաֆաթ «անիմաստ» կ'որակէ Իսրայէլի հետ վերջերս տեղի ունեցած բանակցութիւնները: Մուսա ըսաւ նաեւ, որ պաղեստինցիները հարցականի տակ կ'առնեն Իսրայէլի յանձնառութիւնը՝ խաղաղութեան գործընթացին հանդէպ:

Արաֆաթ Գահիրէի մէջ տեսակցութիւն ունեցաւ նաեւ Արաբական Լիկայի ընդհանուր քարտուղար Իսմաթ Ապտէլ Մեկիտի հետ:

Միւս կողմէ, Պարաք Յորդանան մեկնեցաւ տեսակցութիւն մը ունենալու համար Ապտալլա թագաւորին հետ, իսկ արտաքին գործոց նախարար Տէյվիտ Լեւի Գահիրէ ուղղուեցաւ հանդիպում մը ունենալու համար Եգիպտոսի եւ Յորդանանի արտաքին գործոց նախարարներուն, ինչպէս նաեւ պաղեստինեան իշխանութեան ծրագրումի հարցերու նախարար Նապիլ Շաաթի հետ:

Ամմանի մէջ, Պարաք յայտնեց, որ Իսրայէլ պատրաստ է ճիգերը շարունակելու՝ յառաջ մղելու համար պաղեստինեան եւ սուրիական ճակատները: Պարաք դիտել տուաւ, սակայն բանակցութեանց պարագային երկու կողմերը պէտք է պատրաստակամութիւն ցուցաբերեն: Պարաք ըսաւ նաեւ, որ Ապտալլա թագաւորին զեկուցած է Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացին վերջին իրադարձութիւններուն եւ դժուարութիւններուն մասին:

«Փեթրա» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Ապտալլա թագաւոր, իր կարգին, Պարաքի փոխանցած է, թէ պէտք է անհրաժեշտ միջոցառումները որդեգրել վերցնելու համար

Շար.ը՝ էջ 10

ԼՆԴՐԿՈՎԿԱՍԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ՈՒԽՏԻՆ ԴԷՄ

Լ. ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱՊԸ ԽՈՉԸՆԴՈՏ Է

ԿՐԸՍԷ ԱԼԻԵԻ

Ագրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ յայտարարեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը կը խոչընդոտէ Անդրկովկասի անվտանգութեան ուխտի մը ստեղծումը:

Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարար Վլատիմիր Ռուշայլոյի հետ Շաբաթ օր Պաքուի մէջ ունեցած հանդիպումի մը ընթացքին Ալիեւ յոյս յայտնեց, որ իր եւ Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի հանդիպումները կը նպաստեն տագնապի լուծման:

«Մեր երկխօսութիւնը պիտի չանգի Ագրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ կայուն եւ երկարատեւ հաշտութեան հաստատման», ըսաւ Ալիեւ:

Անդրադառնալով Ագրպէյճանի դիրքորոշումին՝ Ալիեւ ըսաւ. «Հարցը պիտի լուծուի խաղաղ միջոցներով, գրաւուած բոլոր հողերը պիտի ազատագրուին, գաղթականները պիտի վերադառնան եւ պիտի վերահաստատուի Ագրպէյճանի հողային ամբողջականութիւնը»:

Ագրպէյճանի նախագահը վստահութիւն յայտնեց, որ հաշտութեան համաձայնագիրի կնքումէն ետք կարելի կ'ըլլայ յաղթահարել բոլոր այն դժուարութիւնները, որոնք կան Հայաստանի եւ Ագրպէյճանի միջեւ:

(ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ)

ՍԻՄԻԹԻՄ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԹՈՒՐՔԻԱ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ ՀՐԱՒԷՐ ՄԸ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ՁԻՆՀԱԼ

Յունաստանի վարչապետ Քոսթաս Սիմիթիս շաբաթավերջին Թուրքիա այցելելու հրաւէր մը ընդունեց՝ երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւնները ջերմացնելու տարուան մը ճիգերէ ետք:

Սիմիթիս 1950ական թուականներու վերջերէն ի վեր Թուրքիա այցելող յոյն առաջին վարչապետը պիտի ըլլայ: Անիկա նաեւ կարեւոր քայլ մը պիտի ըլլայ ՕԹԱՆի երկու դաշնակիցներուն միջեւ, որոնք 1996ին պատերազմի եզերին հասած էին Եգէականի մէջ քանի մը անբնակ կղզիներու հարցով:

«Շատ գոհ ենք այցելութենէն. անշուշտ այցելութեան թուականը դիւանագիտական խողովակներով պիտի հաշտուի», յայտնեց Թուրքիոյ վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիտ պատկերասփռուած հարցազրոյցի մը մէջ:

Յարաբերութեանց մէջ ձիւնհալը կը յաջորդէր արեւմտեան դաշնակիցներու քաջալերանքով դիւանագիտական լայնածիր ճիգերու եւ անցեալ տարի երկու երկիրներուն մէջ տեղի ունեցած երկրաշարժներէն ետք երկու ժողովուրդներու իրարու հանդէպ ցուցաբերած կարեկցութեան:

Հակառակ ասոր սակայն, Սիմիթիս երկու շաբաթ առաջ միայն մերժած էր իր թուրք պաշտօնակիցին՝ Պիւլէնթ Էճեւիտի Թուրքիա այցելութեան հրաւէր մը, ըսելով, որ «շատ կանխահաս է»:

ԴԺՕՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ ԼԵՑՈՒՆ ՁԱՄԲԱՑ ՄԸ

Աթէնք այցելող Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Իսմայիլ Ճէմ եւ անոր յոյն պաշտօնակիցը՝ Ջորճ Փափանտրէու, որոնք մերձեցումը առաջ մղող գլխաւոր անձնաւորութիւնները եղած էին, Աթէնքի մէջ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնեցին, որ թէեւ դէպի առաջ ճամբան դժուարութիւններով լեցուն է, «կ'արժէ ճիգեր ի գործ դնել»:

«Ոչինչ կարելի չէ իրագործել դժուարութիւններէն վախնալով», ըսաւ Ճէմ: «Եգէականի երկու կողմերուն մարդիկ հաւանաբար 40 տարուան իրենց ամէնէն ապահով ժամանակաշրջանը կ'ապրին», աւելցուց ան:

Շար.ը՝ էջ 2

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Քառասնից Մանկանց եւ...

Լուսանկարները՝ Պ. ՋԱՌՈՒԿԵԱՆԻ

Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ:

Լիբանանի հայոց թեմի եկեղեցիներուն մէջ երէկ ամբողջ օրը՝ առաւստեան ժամը 9:00էն մինչեւ երեկոյեան ժամը հինգը, կայացան ազգային Գաւառական ժողովի ընտրութիւնները:

Քսան տարիքը բոլորած ազգայիններ ուղղուեցան Ս. Նշան, Ս. Յակոբ, Ս. Յովհաննու Կարապետ, Ս. Յարութիւն, Ս. Գէորգ, Ս. Քառասնից Մանկանց, Ս. Աստուածածին, Ս. Սարգիս, Ս. Վարդանանց, Ս. Յարութիւն (Ժունիէ), Ս. Պօղոս, Ս. Հոգեգալուստ եկեղեցիները, ինչպէս նաեւ Ֆանարիւ եւ Ռաուտայի մատուռները եւ Սիմիթեան կեդրոն, ուր կատարեցին իրենց ազգային պարտականութիւնը:

Իւրաքանչիւր ծխական չրջանի թաղական խորհուրդը ստեղծած էր 3էն 5 հոգիանոց ընտրական յանձնախումբ, որ հսկեց ընտրութիւններու գործընթացին:

Ընտրութիւնները կատարուեցան գլխաւոր վեց ընտրաչրջաններու մէջ՝ Պուրճ Համուտ, Էյրեֆիէ, Քաղաք, Անթիլիաս, Այնճար եւ Թրիփոլի: Այս վեց ընտրաչրջաններուն մէջ առաջադրուած էին քսան թեկնածուներ, որոնց ընտրութիւնը կու գայ լրացնելու Ազգային Գաւառական Ժողովի 36 հոգիանոց աշխարհական կազմը:

Յայտնենք, որ առաջադրուած թեկնածուները կ'ընտրուին 10 տարուան ժամանակաշրջանի մը համար: Ազգային Գաւառական Ժողովի լրացուցիչ ընտրութիւններ տեղի կ'ունենան երկու տարին անգամ մը:

Բոլոր ծխական չրջաններուն մէջ ընտրութիւնները տեղի ունեցան բնականոն կերպով: Քուէարկողներ ներկայացան քուէատուփերուն առջեւ եւ ի

Շար.ը՝ էջ 2

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԿՈՆԴԱԿԸ

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԿԱՄՍԱՆ ԱԶԳԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ, ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՄԱԶԳԱԿԱՆ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ ԱԹՈՌՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ԷՋՄԻԱԾՆԻ

ՔՐԻՍՏՈՍԱՒԱՆԴ ՍԻՐՈՅ ՈՂՋՈՅՆ ԵՒ ՍՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՅՈՑ ՍՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՅ ԵՒ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՅ, ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ, ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ, ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ, ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ ԵՒ ՍԱՐԿԱՒԱԳԱՑ, ԹԵՄԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՑ, ԹԵՄԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԵՒ ՍԻՐԵՑԵԱԼ ՀԱՄԱՅՆ ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼ ԺՈՂՈՎԸՐԴԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

«ՏԷ՛Ր, ուղղեա զգենացս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան, ՏԷ՛Ր, ուղղեա եւ առաջնորդեա հոգւոյց մերոց եւ ամենայն հաւատացելոց, գնալ յարդարութեան ճանապարհն եւ ի կեանսն յաւիտենից»:

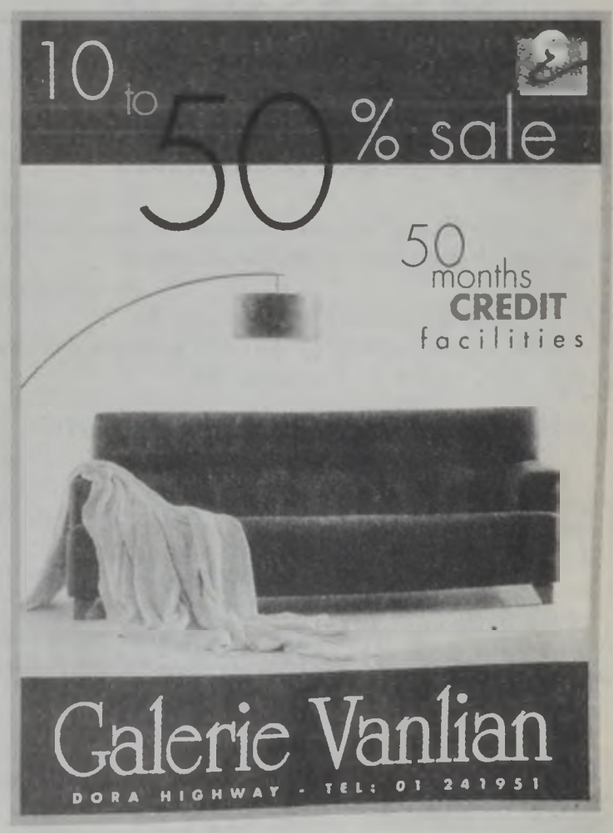
Աստուածոյ եւ սուրբ նախնեաց հետ հայոց համահաւաք հանդիպման խորախորհուրդ Միածնաբէջ տաճարից իսօք «առեալ ի ձայն օրհնութեան հայրենի բարբառով» Հայրապետական անդրանիկ մեր Կոնդակն ենք յղում համայն ժողովրդեանն հայոց ի Հայաստան, յԱրցախ եւ ի Սփիւռս:

Արարատի մաքուր հայեացքի դիմաց Եռագոյնի վեհատեսիլ նոր ծածանումով հայոց ոստանում վերստին պատմական յուսառատ օրեր է ապրում Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Մայր Աթոռը՝ 1700ամեայ յիշողութեամբ, աշխարհասփիւռ մեր ժողովրդին ի հոգեւորս միաւորելու նուիրական առաքելութեամբ:

Բեթղեհեմեան կենարար աստղալոյսով վառ է հայոց երկնքում Լուսաւորչի կանթեղը, որ իր մշտաղօթ լոյսով հորիզոնից հորիզոն կանչում է հայ հոգիները դէպի հայութեան հաւատքի օրրան՝ Սբբութիւն Սբբոց Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին:

Երուսաղէմի Սուրբ տեղեաց մէջ, Մարդեղացեալ Փրկչի ծննդեան այրում, Յարուցեալ Տիրոջ թափուր գերեզմանի լուսեիւորան սրբարանում, եւ այսօր վերըստին Միածնի Իջման Սուրբ Սեղանի առջեւ ծառայութեան մեր ուխտը նորոգած Աստուծոյ, ժողովրդիս ու հայրենիքիս առաջ, հայրապետական առաքելութեան մեր հանապարհն ենք սկսում Հայ Եկեղեցու նուիրապետութեան աթոռների գահակալների, թեմակալ առաջնորդների եւ ծառայանուէր քահանայից դասի հետ Բարձրեալն Աստուծոյ ողորմութեանն ու առաջնորդութեանը ապաւինած, քաջալեր եւ յուսադիր մեր ժողովրդի հաւատի նոր արթնութեամբ, անկախ մեր հայրենիքի գոյութեամբ, Հայ Առաքելական Մայր Եկեղեցուն հայրենի պետութեան զօրակցութեամբ: Բիւր

Շար.ը՝ էջ 10

EXPRESS INSURANCE COMPANY
MedNet
Մանրամասնութեանց համար դիմել
հեռ. (01)250999 - (8 գիծ)
ֆաքս : (01) 250888
Տորա, Սանթըր Տէտէեան, 2րդ յարկ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Փափանտրէու արձագանգեց անոր տեսակէտներուն, յայտնելով. «Մեր մօտեցումը հարցերը չի փոխեր, սակայն անիկա նոր միջոց մը կ'առաջադրէ անոնց լուծման համար»:

Ձէմ Աթէնք եռօրեայ իր այցելութիւնը կ'աւարտէր յայտարարելով, թէ Սիմիթիս Էճեւիտի հրաւէրը ընդունած է:

Այցելութեան ընթացքին, Ձէմ եւ Փափանտրէու ոչ վիճելի հարցերու գծով (մշակոյթ, տնտեսական գործակցութիւն) հինգ համաձայնագրեր կնքած են:

Երկու ղեկավարները վգուշացան արծարծելէ Թուրքիան եւ Յունաստանը տարիներէ ի վեր թշնամի դարձուցած ապգային գլխաւոր հարցերը. Կիպրոսի հարցը, հողային բանավէճեր եւ փոքրամասնութեանց իրաւունքներ:

Բազմաթիւ դէտերու համաձայն, Փափանտրէու դժուար հարցերը շրջանցելու ռազմավարութիւնը խպած է, երբ հպիւ Աթէնք ժամանած Ձէմի յիշեցուցած է Կիպրոսի հարցը:

«Թրքական ներխուժումը եւ բաժանումը ամբողջ սերունդի մը համար մեր յարաբերութիւնները թունաւորած են» ըսած է Փափանտրէու:

Կիպրոսի յոյն եւ թուրք ղեկավարները կը մերժեն դէմ յանդիման տեսակցութիւն ունենալ, սակայն անոնք ներկայիս ժընեւի մէջ նոյն շէնքին մէջ ՄԱԿի հովանաւորութեամբ անուղղակի բանակցութիւններ կ'ունենան:

Ձէմ յայտնեց, որ ասիկա Եգեականի երկու կողմերուն նոր մթնոլորտի պտուղներէն մէկն է:

Տարի մը առաջ, Յունաստան Անգարան պայրացուցած էր՝ Թուրքիոյ կողմէ ամէնէն աւելի հետապնդուած անձը՝ քիւրտ ընբոստ ղեկավար Ապտիւլլա Օճալանը պահած ըլլալով Նայրոպիի իր դեսպանատան մէջ:

Այժմ թուրք պաշտօնատարներ նոյնիսկ չարծարծեցին- այն տուեալը, թէ քանի՞ քաղաքական թեր լաւուած է:

Փափանտրէու արձագանգեց անոր տեսակէտներուն, յայտնելով. «Մեր մօտեցումը հարցերը չի փոխեր, սակայն անիկա նոր միջոց մը կ'առաջադրէ անոնց լուծման համար»:

Ձէմ Աթէնք եռօրեայ իր այցելութիւնը կ'աւարտէր՝ յայտարարելով, թէ Սիմիթիս Էճեւիտի հրաւէրը ընդունած է:

Այցելութեան ընթացքին, Ձէմ եւ Փափանտրէու ոչ վիճելի հարցերու գծով (մշակոյթ, տնտեսական գործակցութիւն) հինգ համաձայնագրեր կնքած են:

Երկու ղեկավարները վգուշացան արծարծելէ Թուրքիան եւ Յունաստանը տարիներէ ի վեր թշնամի դարձուցած ապգային գլխաւոր հարցերը. Կիպրոսի հարցը, հողային բանավէճեր եւ փոքրամասնութեանց իրաւունքներ:

Բազմաթիւ դէտերու համաձայն, Փափանտրէու դժուար հարցերը շրջանցելու ռազմավարութիւնը խպած է, երբ հպիւ Աթէնք ժամանած Ձէմի յիշեցուցած է Կիպրոսի հարցը:

«Թրքական ներխուժումը եւ բաժանումը ամբողջ սերունդի մը համար մեր յարաբերութիւնները թունաւորած են» ըսած է Փափանտրէու:

Կիպրոսի յոյն եւ թուրք ղեկավարները կը մերժեն դէմ յանդիման տեսակցութիւն ունենալ, սակայն անոնք ներկայիս ժընեւի մէջ նոյն շէնքին մէջ ՄԱԿի հովանաւորութեամբ անուղղակի բանակցութիւններ կ'ունենան:

Ձէմ յայտնեց, որ ասիկա Եգեականի երկու կողմերուն նոր մթնոլորտի պտուղներէն մէկն է:

Տարի մը առաջ, Յունաստան Անգարան պայրացուցած էր՝ Թուրքիոյ կողմէ ամէնէն աւելի հետապնդուած անձը՝ քիւրտ ընբոստ ղեկավար Ապտիւլլա Օճալանը պահած ըլլալով Նայրոպիի իր դեսպանատան մէջ:

Այժմ թուրք պաշտօնատարներ նոյնիսկ չարծարծեցին- այն տուեալը, թէ քանի՞ քաղաքական թեր լաւուած է:

ՁԳՈՒՇԱՑՈՐՈՒԹԻՆԸ ԲԱՆԱԼԻ Է

Ձէմ եւ Փափանտրէու այցելութեան ընթացքին տեւական վգուշաւորութեան կոչ ուղղած են:

Եւրոպական Միութեան մէկ դիւանագէտը յայտնած է, թէ Ձէմ եւ Փափանտրէու կ'ընեն «ինչ որ պէտք է ընեն»: Ան շեշտած է, որ մարդիկ կը սխալին մեծ արդիւնքներ ակնկալելով այս ժողովներէն. «Կարեւորը այն է, թէ անոնք իսկապէս կը խօսակցին», աւելցուցած է ան:

«Ամբոխներու համար խաղ չենք խաղար՝ ծափահարութիւն ապահովել փորձելով», ըսաւ Ձէմ: «Սակայն լուռ, կայուն ձեւով կը յառաջանանք», ընդգծեց ան:

Փափանտրէու եւ անոր իշխող Ընկերվարական կուսակցութեան ղեկավարը՝ վարչապետ Քոսթաս Սիմիթիս, ներքին քաղաքական մեծ *ռիսքեր* առած են Թուրքիոյ հետ մերձեցում մը ապահովելու համար:

Նոյնիսկ անցեալ տարւան երկրաշարժներուն առիթով յայտնաբերուած կարեկցութիւնը բաւարար չէ եղած համոզելու կարգ մը յոյներ՝ Թուրքիոյ հետ սիրաբանելու արժէքին մասին:

Թէեւ Սիմիթիս ընդունած է Թուրքիա այցելութեան առաջարկը, անկըրնայ յետաձգել պայն մինչեւ Ապրիլ 9ի երեսփոխանական ընտրութեանց արդիւնքները:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԻՍԼԱՄ ԿՐՕՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ձէմ Ուրբաթ օր տեսակցութիւն մը ունի Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան շէնքի նոյն ճամբուն վրայ:

«Ի՞նչ կրնանք ընել», ըսած է թուրք դիւանագէտը, աւելցնելով. «Անշուշտ որ մեզ կ'անհանգստացնէ հարցը, սակայն պիտի չփակեն», յայտնած է ան ակնարկելով վերոնշեալ գրասենեակին:

ԶԳՈՒՇԱՑՈՐՈՒԹԻՆԸ ԲԱՆԱԼԻ Է

Ձէմ եւ Փափանտրէու այցելութեան ընթացքին տեւական վգուշաւորութեան կոչ ուղղած են:

Եւրոպական Միութեան մէկ դիւանագէտը յայտնած է, թէ Ձէմ եւ Փափանտրէու կ'ընեն «ինչ որ պէտք է ընեն»: Ան շեշտած է, որ մարդիկ կը սխալին մեծ արդիւնքներ ակնկալելով այս ժողովներէն. «Կարեւորը այն է, թէ անոնք իսկապէս կը խօսակցին», աւելցուցած է ան:

«Ամբոխներու համար խաղ չենք խաղար՝ ծափահարութիւն ապահովել փորձելով», ըսաւ Ձէմ: «Սակայն լուռ, կայուն ձեւով կը յառաջանանք», ընդգծեց ան:

Փափանտրէու եւ անոր իշխող Ընկերվարական կուսակցութեան ղեկավարը՝ վարչապետ Քոսթաս Սիմիթիս, ներքին քաղաքական մեծ *ռիսքեր* առած են Թուրքիոյ հետ մերձեցում մը ապահովելու համար:

Նոյնիսկ անցեալ տարւան երկրաշարժներուն առիթով յայտնաբերուած կարեկցութիւնը բաւարար չէ եղած համոզելու կարգ մը յոյներ՝ Թուրքիոյ հետ սիրաբանելու արժէքին մասին:

Թէեւ Սիմիթիս ընդունած է Թուրքիա այցելութեան առաջարկը, անկըրնայ յետաձգել պայն մինչեւ Ապրիլ 9ի երեսփոխանական ընտրութեանց արդիւնքները:

Յունաստան անցեալ տարի միայն խոստովանած էր, թէ Թրակիոյ թրքախօս իսլամները թրքական ծագումով իսլամներ են: Նախապէս Աթէնք վանոնք իսլամ յոյներ կը նկատէր:

Մինչ այդ, Թուրքիա Պոլսոյ մօտ յոյն ուղղափառ դպրեվանք մը 1971էն ի վեր փակ պահած է՝ դժուարացնելով քաղաքին յոյն բնակչութեան համար վարդապետներու պատրաստութեան աշխատանքը:

Փափանտրէու 2 շաբաթ առաջ Պոլիս այցելութեան մը ընթացքին Թուրքիոյ կոչ ուղղած էր դպրեվանքը վերաբանալու:

Իսլամ կրօնականները կ'ըսեն, թէ հիւսիսային Յունաստանի իրենց համայնքներուն կողմէ միւֆթի ընտրուած են: Աթէնք կը մերժէ ընդունիլ ասիկա, կրօնականներու պաշտօնները իր կողմէ նշանակուած անձերու տալով:

«Կ'ուզեմ շնորհակալութիւն եւ երախտագիտութիւն արտայայտել մարդոց, որոնք մեր բոլոր ժողովուրդին պարտականութիւնը կը կատարեն՝ կանգուն պահելով եւ պաշտպանելով մեր համոզումները եւ ինքնութիւնը՝ շատ փոփոխական պայմաններու մէջ», ըսած է Ձէմ երկու կրօնաւորներուն:

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՇԿԱՆԴԵԼՈՒ ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Նախագահ Մրլհմ Քարամի, որուն յանձնեց յուշագիրին մէկ օրինակը:

Քարամ ըսաւ, թէ պիտի նախընտրէր, որ կառավարութիւնը ետ քաշէ օրինագիծը, «բայց կը թուի, որ վարչապետ Էրս կը նախընտրէ գայն քննարկել ու բարեփոխել խորհրդարանին մէջ, որ վնասակար ձեւ մը չէ»:

Քարամ հաստատեց, որ օրինագիծը կը խախտէ ապստութեանց վերաբերեալ օրինական տրամադրութիւններ, եւ ըսաւ, որ մամուլը այս հարցին դիմաց առանձին պիտի չգգէ յատեսողական միւս միջոցները:

STUDIO Lantern
•Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-695399

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

(Մեկնումի առիթով)

•Մըզհէրի սկիզբ, 3 սենեակ, հիւրասրահ, ճաշասրահ, զոյգ բաղնիք, օժտուած էր քոնտիսիոնէով: Հեռ. 01-267909:

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

•«Արմենիա» պողոտայ, Նահր, «*Պանք տիւ Միրի է տիւ Լիոպան*»ի դիմաց, յարմար դարմանատան: Հեռ. 01-267909:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Յունաստան «կեղծ» կղերականներ կը նկատէ:

Յունաստանի իսլամ փոքրամասնութեան եւ Թուրքիոյ յոյն ուղղափառ համայնքի իրաւունքներու բռնաբարումներու հարցը մինչեւ վերջերս երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւնները լարուած պահած է:

Յունաստան անցեալ տարի միայն խոստովանած էր, թէ Թրակիոյ թրքախօս իսլամները թրքական ծագումով իսլամներ են: Նախապէս Աթէնք վանոնք իսլամ յոյներ կը նկատէր:

Մինչ այդ, Թուրքիա Պոլսոյ մօտ յոյն ուղղափառ դպրեվանք մը 1971էն ի վեր փակ պահած է՝ դժուարացնելով քաղաքին յոյն բնակչութեան համար վարդապետներու պատրաստութեան աշխատանքը:

Փափանտրէու 2 շաբաթ առաջ Պոլիս այցելութեան մը ընթացքին Թուրքիոյ կոչ ուղղած էր դպրեվանքը վերաբանալու:

Իսլամ կրօնականները կ'ըսեն, թէ հիւսիսային Յունաստանի իրենց համայնքներուն կողմէ միւֆթի ընտրուած են: Աթէնք կը մերժէ ընդունիլ ասիկա, կրօնականներու պաշտօնները իր կողմէ նշանակուած անձերու տալով:

«Կ'ուզեմ շնորհակալութիւն եւ երախտագիտութիւն արտայայտել մարդոց, որոնք մեր բոլոր ժողովուրդին պարտականութիւնը կը կատարեն՝ կանգուն պահելով եւ պաշտպանելով մեր համոզումները եւ ինքնութիւնը՝ շատ փոփոխական պայմաններու մէջ», ըսած է Ձէմ երկու կրօնաւորներուն:

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ՄԱՀԱԶԴ

Հ. Յ. Դ. «Ալբալեան» Կոմիտեն կը գուժէ իր շրջանի հաւատաւոր ընկերուհիներէն՝

ԼԻԼԱ ԳՐԱՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 6 Փետրուար 2000ին, Պէյրութի Ամերիկեան հիւանդանոցին մէջ:

ՄԱՀԱԶԴ

ԼՕԽի Շրջանային վարչութիւնը կը գուժէ ևուիրեալ անդամուհիներէն՝

ԼԻԼԱ ԳՐԱՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 6 Փետրուար 2000ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Համազգայինի Ն Փալանճեան եւ Մ. եւ Հ. Արսլանեան ճեմարանական Շրջանաւարտներու միութիւնը խոր ցաւով կը գուժէ իր անդամներէն՝

ԼԻԼԱ ԳՐԱՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 6 Փետրուար 2000ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Գրիգոր Գրաճեան եւ գաւակները՝ Արամ, Նանար եւ Հայկ
Տէր եւ տիկին Պերճ եւ Սիւզան Սիսեռեան եւ գաւակուն
Տէր եւ տիկին Մկս եւ Հուրի Եափուճեան եւ գաւակուն
Տէր եւ տիկին Ալպէր Սարգիսեան եւ գաւակուն
Տէր եւ տիկին Արմենակ Գրաճեան եւ ընտանիք
Գարաճեան ընտանիք
Սարգիսեան ընտանիք
Թիւթիւնճեան ընտանիք
Պզտիկեան ընտանիք
Պուճիքանեան ընտանիք
Ֆստքճեան ընտանիք
կը գուժեն իրենց կնոջ, մօր, քրոջ եւ հարազատին՝

ԼԻԼԱ ԳՐԱՃԵԱՆԻ
(ծնեալ՝ ԳԱՐԱՃԵԱՆ)

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 6 Փետրուար 2000, առաւօտեան ժամը 10:30ին, Պէյրութի Ամերիկեան հիւանդանոցին մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երկուշաբթի, 7 Փետրուարին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00ին Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆրըն Շրպպէքի Ագգային գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:

•Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Նաքքաշ-Ռապիէ, Էվանճելիքըլ դպրոցին կից, թիւ 35 փողոց «Հըլէյլ» շէնք (վերջին շէնք), Երկուշաբթի 7, Երեքշաբթի 8 եւ Չորեքշաբթի 9 Փետրուարին:

•Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի ևուիրատուութիւն կատարել ԼՕԽի «Արաքսի Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնին:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ

«Սիմիթեան» կեդրոն

Յովհաննէս Քէլէշեան, Երուանդ Փամպուքեան:

ԹՐԻՓՈԼԻԷՆ

Գրիգոր Կիրակոսեան

ԱՅՆՁԱՐԷՆ

Գէորգ Քէշիշեան

ՓՈՒԲ ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Իր յարգոյ յաճախորդներուն կը յայտնէ, թէ արդէն սկսած է պատրաստել *թանիրու* հաց, ըստ պատուիրանքի:

Հասցէ.- Զոքաք էլ Պլաք, հեռ. 01 - 375178:

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

•Ազգային մը 10,000 լ. ո.
Սարգիս Խաչատուրեանի մանուկան առիթով.
Տէր եւ տիկին Խաչիկ Ադամեան 50,000 լ. ո.

Լ.Օ.ԽԱՉԻ «ՆԱՅԻՐԻ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ - ԱՆԹԻԼԻԱՍ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ Բ. ԺՈՂՈՎ

Տեղի կ'ունենայ Երեքշաբթի, 8 Փետրուար 2000, առաւօտեան ժամը ճիշդ 9.30ին, Աղբալեան ակումբի «Սերժ Թովմասեան» սրահին մէջ:

Ընկերուհիներու ներկայութիւնը խիստ փափաքելի է:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այս տարի Ս Սարգիսի տօնը կը հանդիպի Կիրակի, 20 Փետրուարին: Ինչպէս նախորդ տարիներուն, այս տարի եւս պիտի կատարուի մատաղօրհնութիւն. բոլոր այն հայրենակիցները, որոնք Ս. Սարգիսի առիթով ուխտ ունին եւ կը փափաքին մատաղցու ոչխար ևուիրել, թող հաճին կատ պահել Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ թաղականութեան անդամներուն հետ, հեռաձայնելով 259861 թիւին եւ կամ անձամբ ներկայանալ գրասենեակ, ամէն օր, բացի Շաբաթ օրերէն ժամը 9:00էն 12:00:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԱՖԻԼ - ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՒՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԻ
ՕԳՏՈՒԻՐ ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐԴԱՐՁԻՐ
ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝
BANKERS ASSURANCE SAL NASCO KARAOGLAN GROUP ԵՒ MedNet
ԱՖԻԼ ԻՐԱՒՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿԻՆ ՄԱՍ ԿԸ ԿԱԶՄԷ ՀԱՄԱՉԳԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ, ԼՕԽԸ, ՃԻՆԻՇԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԸ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՖԻԼԻ ՄԱՍ ԿԱԶՄԵԼՈՎ ԿԸ ԽՆԱՅԷՔ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐԸ:

ՈՐՈՇ ԹԵՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ԵՆ

ԳԼԽԱՒ ՄԻՔԱԹԻ

Հանրօգուտ աշխատանքներու եւ փոխադրամիջոցներու նախարար Նաժիպ Միքաթի հաստատեց ժողովրդավարական վարչաձեւի մը մէջ ընդդիմութեան գոյութեան անհրաժեշտութիւնը: «Բայց անիկա պէտք է շինիչ բնոյթ ունենայ, այլապէս միակ տուժողը կ'ըլլայ հայրենիքը եւ ո՛չ կառավարութիւնը», ըսաւ ան:

Միքաթի երէկ ձայնասփռուած հարցազրոյցի մը մէջ նկատել տուաւ, որ Լիբանանի մէջ այսօրուան ընդդիմութիւնը ունի անձնական ընդդիմութեան բնոյթ: Այնուհանդերձ նախարարը հաստատեց, թէ կառավարութիւնը թերացած է կարգ մը բնագաւառներու մէջ, եւ գործած է կարգ մը սխալներ, բայց հաւատարիմ մնացած է նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտի կարգախօսին՝ կերտելու օրէնքի եւ հաստատութեանց պետութիւնը, եւ այս ուղղութեամբ չէ թերացած:

«Ճիշդ է, որ կարգ մը որոշումներ անհրաժեշտ արագութեամբ չէ տուած կառավարութիւնը, բայց ասոր դիմաց ան փութկոտ եւ յանպատրաստից որոշումներ ալ չէ տուած», նկատել տուաւ ան՝ հաւաստելով, որ դրամական վիճակը որեւէ հաւեմատութեամբ բարեւաւուած է:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Իսկուհի Լագիսեան եւ գաւակները՝ Գրիգոր եւ Թամար
Տէր եւ տիկին Յարութիւն Լագիսեան եւ գաւակուն
Տէր եւ տիկին Սեդրակ Բաբիսեան եւ գաւակուն
Տէր եւ տիկին Րաֆֆի Քէշիշեան եւ գաւակ
Օրդ. Ագատուհի Լագիսեան
Տիկին Էլիզ Թագեան եւ գաւակուն
Գէորգեան ընտանիք
Ղուկասեան ընտանիք
Ջիւրիքեան ընտանիք
կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր եւ հարագատին՝

ՊԵՏՐՈՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԼԱԳԻՍԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Մուսա Լեռ, 1927)

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 5 Փետրուար 2000ին, առաւօտեան ժամը 8:30ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Շաբաթ, 5 Փետրուար 2000ին, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Այնճարի գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:

•Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Երկուշաբթի 7 եւ Երեքշաբթի 8 Փետրուարին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Արփինէ Խաչատուրեան եւ գաւակները՝ Սահակ, Մեւակ եւ Նայիրի
Տէր եւ տիկին Արտեմ Սարգիսեան
Տէր եւ տիկին Յովիկ Գասարճեան եւ գաւակը
Տէր եւ տիկին Յարութիւն Խաչատուրեան եւ գաւակուն
Տէր եւ տիկին Աւագ Խաչատուրեան եւ գաւակուն
Տիկին Շուշան Ասլանեան եւ գաւակուն
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր եւ հարագատին՝

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1935ին)

մահը, որ պատահեցաւ Ուրբաթ, 4 Փետրուար 2000, սրտի տագնապի պատճառով:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Կիրակի, 6 Փետրուար, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Նոր Սիսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ագգային գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:

•Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Երկուշաբթի 7 եւ Երեքշաբթի 8 Փետրուարին:

ԻՍՐԱՅԷԼ ԱԻՍՏՐԻՈՅ ԴԷՄ ՔԱՅԼԵՐՈՒ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ

Իսրայէլ երէկ կոչ ուղղեց միջազգային համայնքին, որ Աւստրիոյ դէմ քայլերու դիմէ, յայտնելով, թէ անոր նոր կառավարութեան անդամ են նոր նացի տարրեր:

Իսրայէլ Ուրբաթ օր Վիեննայի իր դեսպանը տուն կանչած էր՝ ծայրայեղ աջակողմեան Ազատութիւն կուսակցութեան Աւստրիոյ կառավարական ընկերակցութեան մաս կազմելէ ետք:

Առնուազն երկու նախարարներ յայտնած են, թէ Իսրայէլ աւելի հեռու պէտք է երթայ եւ Եւրոպական Հայտերի հարցով Աւստրիոյ կառավարութեան հետ բոլոր կապերը պէտք է խզէ:

Շաբաթավերջին Վիեննայի եւ երեք այլ քաղաքներու մէջ բողոքները չարունակուեցան՝ Հայտերի կուսակցութեան կառավարական ընկերակցութեան

Բողոքի ցոյցերը շարունակուեցան:

անդամակցութեան դէմ:

Ոստիկանութիւնը յայտնեց, թէ Վիեննայի մէջ խռովութիւններուն պատճառով 43 ոստիկան, 11 ցուցարար եւ 2 անցորդ վիրաւորուած են եւ ոստիկանական 32 փոխադրակառք վնասուած է:

Թուրքիա Շաբաթ օր ըսաւ, թէ սերտօրէն պիտի հետեւի Աւստրիոյ մէջ կարգադրութիւններուն՝ յատկապէս ինչ կը վերաբերի թուրքերու հանդէպ վարմունքին:

Միացեալ Նահանգներ առժամեայ խորհրդակցութեանց համար իրենց դեսպանը տուն կանչած են:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ԿՐՈՂՆԻ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՀԱԿԱԿՇԻՌԻՆ ՏԱԿ

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ՓՈՒԹԻՆ

Ռուսիոյ նախագահի պաշտօնակատար Վլատիմիր Փութին երէկ լոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ յայտնած է, թէ չեչէն մայրաքաղաք Կրոզնին ռուսական բանակին ամբողջական հակակշիռին ենթակայ դարձած է՝ ըմբոստ չեչէններ ճզմելու համար շրջանուժ ղրկելէ շուրջ 5 ամիս ետք:

Ռուսական ուժերը երէկ շարունակեցին Կրոզնիի մօտ գտնուող շրջաններուն մէջ ըմբոստներ փնտռելու գործողութիւնը: Բարձրաստիճան հրամանատար մը յայտնեց, որ վինուրական արշաւը փոխադրուած է հարաւային Չեչենիոյ լեռնային:

Զինուրական արշաւը, որ աւելի քան 200 հազար հոգի գաղթական դարձուցած է, միջազգային քննադատութեանց դուռ բացած է: Արեւմտեան երկիրներ եւ մարդկային իրաւանց խմբակներ Մոսկուան կ'ամբաստանեն չափազանց մեծուժգործածելով շրջանին մէջ՝ առանց իրտրութիւն դնելու վինեալներու եւ քաղաքացիներու միջեւ:

«Տը Նիւ Եորք Թայմզ» թերթը, մարդկային իրաւանց *«Վիումըն Ռայց Ուոչ»* խմբակի Մոսկուայի գրասենեակը մէջբերելով, երէկ ըսաւ, որ փաստեր արձանագրած է 22 պարագաներու, ուր ռուսական ուժեր չեչէն քաղաքացիներ սպանած են՝ չեչէն ունեցուածքներ կողոպտելու կամ բախումներու ընթացքին արձանագրուած կորուստներու վրէժը լուծելու համար:

Եւրոպական Միութեան բարգաւաճման պատասխանատու պաշտօնատար Փոլ Նիլսըն երէկ Հիւսիսային Կովկասի շրջանը մեկնեցաւ՝ չեչէն գաղթականներու համար տեղի ունեցող մարդասիրական գործողութիւնը գնահատելու համար:

Չեչենիոյ մէջ ռուս ներկայացուցիչ Նիքոլայ Քոշման *«Իթար-Թասս»* լրատու գործակալութեան յայտնած է, թէ Կրոզնիի վերակառուցումը շատ երկար պիտի տեւէ, եւ թէ շրջանին երկրորդ մեծագոյն քաղաքը՝ Կուտերմէսը, մինչ այդ կը նկատէ առժամեայ մայրաքաղաք:

Ռուսիոյ ընդհանուր ապայակոյտի փոխ պատասխանատու Վալերի Մանիլով Շաբաթ օր յայտնեց, թէ Կրոզնիի մէջ տակաւին 1000 վինեալ կը գտնուի:

Ըստ *«Թասս»*ի, ռուսական ուժերը Շաբաթ օր սպանած են շուրջ 150 ըմբոստներ, որոնք կը փորձէին խոյս տալ Շաամի-Եուրթ գիւղէն իսկ յաւելեալ 30 վինեալ՝ Քաթիր-Եուրթի վրայ:

Ռուս զինուորներ դիրք կը բռնեն Կրոզնիի մէջ:

ԱՄՕՍ:

ԱՐ. ԱՅ. ԷՅ. լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Չեչենիոյ մէջ ռուսական ուժերը ձերբակալած են չեչէն ըմբոստ ղեկավար մը, որ առեւանգումի գործողութեան մը մեղսակից եղած է: Պատերազմէն առաջ, փրկագին ստանալու համար մարդոց առեւանգումը Չեչենիոյ մէջ շահաբեր ժամանց մը եղած է:

Մոսկուայի մէջ մինչ այդ, ոստիկանութիւնը յայտնեց, թէ ապահովական միջոցառումներուն թափ տուած է ստանալէ ետք տեղեկութիւններ, թէ չեչէն վինեալներու հետեւորդներ յարձակումներ կը ծրագրեն:

Ըստ *«Ինթըրֆաքս»*ի, չեչէն մարտական 2 հրամանատարներ՝ Շամիլ Պասաեւ եւ Վախա Արսանով, «ռուսական ամբողջ հողամասին վրայ վինուրական ամբողջական գործողութիւններու սկսումը» յայտարարած են:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ԻՐԱՆ

ՄՈՒՃԱՀԻՏԻՆ ԽԱԼՔ ՌՄԲԱԿՈՇԵՑ ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏՆ ՈՒ ՄՕՏԱԿԱՅ ՇԷՆՔԵՐ

Իրանի մայրաքաղաք Թեհրանի բնակիչները տագնապի մատնուեցան Շաբաթ օր, երբ ռումբեր թիրախ դարձուցին նախագահական պալատն ու մօտակայ չէնքերը՝ մէկ կոհ եւ քանի մը վիրաւորներ պատճառելով:

Նախագահ Մոհամէտ Խաթեմիի խորհրդատուներէն մէկը յայտնեց, որ նախագահը իր գրասենեակը կը գտնուէր ապահով վիճակի մը մէջ:

Պատկերասփիւռի պետական կայանը հաղորդեց, որ հինգ վիրաւորներ արձանագրուած են: Կայանը աւելցուց, որ յարձակումին նպատակն է խանգարել Փետրուար 18ին տեղի ունենալիք երեսփոխանական ընտրութիւնները: Պատկերասփիւռի կայանը ամբաստանեց բնդդիմադիր Մուճահիտին Խալք չարժումը, որ Իրաք հաստատուած է:

Ականատեսներ յայտնեցին, որ ռումբերը հարուածած են պալատն ու պետութեան պատկանող այլ չէնքեր, որոնք վնասներու ենթարկուած են:

Մուճահիտին Խալք աւելի ուշ ստանձնեց գործողութեան պատասխանատուութիւնը: Յայտարարութիւնը կը յայտնէր, որ ռմբահարումի թիրախ դարձուցած է Իրանի գերագոյն ղեկավար Ալի Խամենէին, ինչպէս նաեւ՝ գերագոյն խորհուրդներու գրասենեակները: Խամենէիի գրասենեակը կը գտնուի նախագահական պալատին մօտ:

Միւս կողմէ, Իրան երէկ կոչ ուղղեց միջազգային ընտանիքին օժանդակելու՝ վերջ տալու համար Մուճահիտինի գիւնեայներուն «ահարեկչական արարքներուն»: Իրնա լրատու գործակալութիւնը, որ կը մէջբերէր արտաքին գործոց նախարարութեան բաներեր Համիտրեզա Ասեֆին, դիտել տուաւ, որ Շաբաթ օրուան յարձակումը կը փաստէ, թէ բնդդիմադիր չարժումը ահաբեկչական եւ անմարդկային դիմագիծ ունի: Ասեֆի աւելցուց, որ գործողութիւնը ցուցանիշ է նաեւ, թէ ահաբեկչական չարժումը հասած է իր վախճանին: Ասեֆի միջազգային ընտանիքէն պահանջեց յստակ ու արագ պատասխանով մը հակադարձել Մուճահիտինի յարձակումին: Բաներերը դիտել տուաւ, որ հաստատ պատասխան մը պէտք է տան յատկապէս՝ այն երկիրները, որոնք կը յայտարարեն, թէ կը պայքարին ահաբեկչութեան դէմ:

Կառավարութեան բանբեր Աթաոլլա Մոհաժերանի, որ նաեւ մշակոյթի նախարարն է, կարեւորութիւն չտուաւ յարձակումին, դիտել տալով, որ գինուորական գետնի վրայ անարժէք կր նկատուի, որովհետեւ ընդդիմադիր չարժումը գայն գործած է ինքզինք փաստելու համար:

ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐ ՎԵՐՋ ՏՈՒԻՆ ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑԵՐՈՒՆ

Միւս կողմէ, Իրանի պահպանողական կրօնաւորները Շաբաթ օր վերջ տուին բողոքի եռօրեայ ցոյցերուն, գերագոյն ղեկավար այաթոլլա Ալի Խամենէիի միջամտութեան յոյսին տակ:

Ցուցարարներ Հինգշարթի օրուընէ ի վեր նրստացոյց մր կազմակերպած էին Քոմ քաղաքի գլխաւոր մզկիթին մէջ: Անոնք կր պահանջէին մշակոյթի նախարար Աթաոլլա Մոհաժերանիի հրաժարականը: Պահպանողական կրօնաւորները կր պահանջէին նաեւ, որ անկախ մամուլը սանձուի:

Ցուցարարներու ուղղած իր խօսքին մէջ, Խամենէի ըսաւ, որ կը բաժնէ իրենց մտահոգութիւնները պահանջները, բայց եւ այնպէս կը խնդրէ, որ վերջ տան նստացոյցին, նկատի ունենալով երկիրին մէջ տիրող բաւական «նուրբ եւ զգայուն կացութիւնը»:

Միւս կողմէ, բարեկարգչական կրօնաւորներ, իրենք եւս աշխատանք տարին մեղմացնելու կացութիւնը եւ վերջ տալու նստացոյցին: Նախագահ Մոհամէտ Խաթեմիի հետեւորդները կ'ըսեն, որ ցոյցերը պարզ բողոքի արտայայտութիւն չեն այլ՝ քաղաքական դրդապատճառներ ալ ունին: Խորհրդարանի անդամ Թահա Հաշեմի դիտել տուաւ, որ ցոյցերը քաղաքական ուղղութիւն մը ունին՝ քաղաքական չահեր ապահովելու համար երեսփոխանական ընտրութիւններու նախօրեակին: Հաշեմի չեշտեց, սակայն, որ ասիկա օրինական քայլ չէ, որովհետեւ մարդոց կրօնական զգացումներուն հետ կը խաղայ:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ՔՈՒԷՅԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ ՄԸ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄՆԵՐ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Քուէյթեան քաղաքական շարժումը կոչ ուղղեց կառավարութեան բարեկարգումներու ձեռնարկելու, որովհետեւ ոչ կայուն ղեկավարութիւն մը կը վատթարացնէ արդէն իսկ վտանգաւոր նկատուող ներքին կացութիւնը:

Քուէյթի Ժողովրդավար Ճակատին կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը կը շեշտէր, որ իշխող Սապահ ընտանիքին մենատիրութիւնը կարգ մը բանալի նկատուող դիրքերու վրայ պէտք է վերջ գտնէ: Յայտարարութիւնը կը պահանջէր նաեւ, որ կառավարութեան կարգ մը հիմնական պաշտօնները պէտք է փոփոխութեան ենթարկուին: Յայտարարութիւնը կը նշէր նաեւ, որ անմիջական եւ արտակարգ միջոցառումներ պէտք է որդեգրել՝ յաղթահարելու համար երկիրին տրնտեսական դժուարութիւնները:

Ք. Ժ. Ճակատը, որ ձախի շարժում մը կը նկատուի, յաճախ պահանջած է, որ վարչապետն ու գահաժառանգ իշխանը տարբեր անձնաւորութիւններ ըլլան: Քուէյթի մէջ վարչապետի պաշտօնը 1978էն ի վեր կը վարէ գահաժառանգ իշխան շէյխ Սաատ Ապտալլա Սապահ:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ

ԱՅՍՕՐ ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԷՆ

●ԺԱՄԸ 9:00Ի Ն
ԱՅԼԱՋԱՆՈՒԹԻՒՆ
Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ
ՇՈՂԵՐ ԳԱՒՆԷՇԵԱՆ

●ԺԱՄԸ 11:00Ի Ն
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՏՈՔԹ. ԱՅՏԱ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

●ԺԱՄԸ 12:40Ի Ն
ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ֆութպոլի յանձնախումբի ատենապետ
ԵՂԲԱՅՐ ՐԱՖՖԻ ԹԻՒԹԷԼԵԱՆԻ ՀԵՏ

●ԺԱՄԸ 4:00Ի Ն
ՅՈՒՇԵՐ ԵՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
Նուիրուած՝ ՄԵԹՐ ԽԱՉԻԿ ՊԱՊԻԿԵԱՆԻ
Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ
ՍՈՆԻԱ ԳԻԼԷՃԵԱՆ

●ԺԱՄԸ 6:00Ի Ն
ՏԱՂԱՐԱՆ
Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ
ՀԵՐԻ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

●ԺԱՄԸ 7:00Ի Ն
ՀԱՐՑԱՊՈՏՈՑՏ՝
Հեռաձայնային խաղ մրցում
ՆԵՐՍԵՀԻՆ ԵՒ ՆԱՆՈՐԻՆ ՀԵՏ

ԷԼԻԱՍ ՍԱՄԱՐԱՆԻՒ ՁԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԸ ԿԸ ՆՊԱՍՏԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

Ճարտարարուեստի եւ ձեռային աշխատանքի արդիական այս կեդրոնը կը գտնուի Նահր էլ Մոթ - Զալքա - Պիաութ օթոսթրատին վրայ, 16,000 քառ. մեթր տարածութեամբ եւ 36 խանութներով:

Կառատունը ապահովուած է եւ բեռնակարքերու յատուկ ներքին անցքեր բոլոր յարկերուն համար.

●Շինարարական ամուր կառոյց, ապահովուած երկրաշարժի դէմ եւ կենսոլորտային լաւ պայմաններ:

●Ներքին բաժանմունքները փոփոխելի են ըստ ապսպրանքի:

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար դիմել հեռ. 01-895896, 03-616602 եւ 03-616603:

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐՈՒԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

6:30 - Բացում
6:35 - Բարի լոյս
7:00 - Հայկական եւ օտար մեղմ երգեր
8:00 - Օրուան յայտագիրի ընթերցում
8:15 - Տեղական մամուլի խորագիրներու ընթերցում
8:30 - Հայերէն լուրեր
8:40 - Օդերեւոյթ
8:45 - Ինչ կ'ըսեն աստղերը
9:00 - Այլապանութիւն
9:30 - Թոիչք
10:00 - Սակարան
10:30 - Արաբերէն լուրեր
10:45 - Արաբերէն երգեր
11:00 - Առողջապահական
11:30 - Շարլ Ակնաւուր
12:00 - Շահանդուխտի հետ
12:15 - Արա Գէորգեան
12:30 - Հայերէն լուրեր
13:00 - Սակարան
13:05 - Յեղափոխական յիշատակարան
13:10 - Ակգային յեղափոխական երգեր
14:30 - Արաբերէն լուրեր
15:00 - Արաբերէն յայտագիր
16:00 - Յուշեր եւ վկայութիւններ
16:30 - Արաբերէն լուրեր
16:40 - Հանդիպում
18:00 - Տաղարան
18:30 - Հայերէն լուրեր
18:40 - Հայրենի լուրեր
19:00 - Հարցապտոյտ (խաղ մրցում)
20:30 - Էսթրատային
22:00 - Պատուէր
00:30 - Փակում

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ Կ'ԱՐԳԵԼԱԿԷ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ

Վերջերս ռուսական «Նեզավիսիմայա Կազեթա» թերթը յօդուած մը հրատարակած էր Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարութեան մէկ բողոքին առընչութեամբ: Ինչպէս ծանօթ է ընթերցողներուն, Ազրպէյճան բողոք ներկայացուցած էր զուիցերիական կառավարութեան՝ զուիցերիական երկու ընկերութիւններու Ղարաբաղի մէջ ներդրումներ կատարելու մտադրութեան առիթով:

«Նեզավիսիմայա Կազեթա»յի յօդուածին մէջ կը նշուի, թէ եւրոպացի գործարար մարդոց կողմէ Ղարաբաղի նկատմամբ ցուցաբերուած հետաքրքրութիւնը ինքնին կը վկայէ, թէ Լեռնային Ղարաբաղի քաղաքական եւ տնտեսական ընդհանուր մթնոլորտը ձեռնտու է անոնց այնքան, որ Ազրպէյճանի բացասական կեցուածքը չշփոթեցնէ Զուիցերիան:

Յօդուածը կ'աւելցնէ, թէ այսօրուան շահերուն բախումին պատճառը այն է, որ Արեւմուտքի գործարարները Ղարաբաղը կը նկատեն տնտեսական համագործակցութեան լուրջ գործընկեր, մինչ Ազրպէյճան չի փափաքիր Ղարաբաղը նկատել քաղաքական խօսակից: Այս իրողութենէն մեկնելով ի յայտ կը դառնայ, որ Ազրպէյճան կ'արգելակէ խաղաղութեան գործընթացին կարելիութիւնները:

ԱՊՐԻԼԻՆ ԿԸ ՍԿՍԻ «ՀԻՒՍԻՍ - ՀԱՐԱՒ» ՄԱՅՐՈՒՂԻԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ապրիլ ամսուան ընթացքին պիտի սկսի կառուցուիլ Արցախի հիւսիս - հարաւ մայրուղին, որուն ծախսերը մասնակիօրէն հանգանակուած էին անցեալ Նոյեմբերին, Լոս Անճելըսի մէջ կայացած թելեթոնին:

Նշենք, որ վերոյիշեալ մայրուղիին կառուցման համար, Լեռնային Ղարաբաղի կառավարութիւնը ստեղծած էր յանձնախումբ մը՝ Ղարաբաղի քաղաքաշինութեան նախարար Վաղարշակ Փալանջեանի գլխաւորութեամբ:

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամին յայտարարած մրցոյթին իրրեւ արդիւնք հայաստանեան եւ դարաբաղեան երեք կազմակերպութիւններ իրաւունք ստացած են կազմելու մայրուղիին նախագիծը:

Մայրուղիին կառուցման յանձնախումբի նախագահ նախարար Վաղարշակ Փալանջեան յայտնեց, թէ Դեկտեմբերէն ի վեր մասնագէտներ արդէն իսկ սկսած են ուսումնասիրական աշխատանքներ տանիլ մայրուղիին կառուցման համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՈՒԹԻՒՆ ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ

Հայաստանի գաղթականներու վարչութեան պետ Ահրա Յարութիւնեան յայտնեց, թէ Ազրպէյճանէն բռնագաղթած գաղթականներէն ցարդ Հայաստանի քաղաքացիութիւն ստացած են 10 հազարը:

Ահրա Յարութիւնեան խօսեցաւ նաեւ գաղթականներու բնակարանային հարցերուն մասին: Ան յայտնեց, թէ վերջին հինգ տարիներուն՝ ՄԱԿի օժանդակութեամբ եւ պետական պիւտճէի միջոցներով, գաղթականներուն տրամադրուած են 3000 բնակարաններ: Գաղթականներու վարչութիւնը կը շարունակէ ուսումնասիրել 2000 թուականի շինարարական իր ծրագիրները:

ՄԵԿԵՆԱՄԵՐԸ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ ՀԱՅ ԳԻՐՔԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

2 Փետրուարին, Երեւանի Գրականութեան եւ Արուեստի Թանգարանի տնօրէն Հենրիկ Բախչինեան կրոյցի մը ընթացքին նշեց, թէ անցեալ տարի հրատարակչական իմաստով թանգարանին աշխատանքը եղած է բեղմնաւոր, որովհետեւ հրատարակուած են տասնեակ մը աւելի գիրքեր:

Ան նշեց, թէ գիրքերու հրատարակութիւնը առանց մեկենասներու օժանդակութեան անկարելի պիտի ըլլար: Բախչինեան չնորհակալութիւն յայտնեց յատկապէս Մեսրոպ արք. Աշճեանին, Յարութիւն Սիմոնեանին, Արման Վարդանեանին եւ այլոց՝ իրենց ընծայած նիւթական օժանդակութիւններուն համար:

Բախչինեան նշեց, որ յառաջիկային լոյս պիտի տեսնէ Վաղինակ Բիւրատի «Իմ կեանքի յուշերից» ժողովածուն, որ հայու ճակատագիրը ներկայացնող յուշագրութիւն մըն է:

Հրատարակութեան պիտի յանձնուի նաեւ Կոմիտասի անտիպ նամականին: Կր սպասուի, որ ժողովածուն մեծ հետաքրքրութիւն յառաջացնէ երաժշտագէտներու, գրականագէտներու եւ ընթերցողներու մօտ:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵ-ԿՈՒՆԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:

ՄԱՀԱՋԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՀԵՏ

2 Փետրուարին, Հայաստան - Պուլկարիա ընկերութեան կազմակերպութեամբ տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքին, Հայաստանի մօտ Պուլկարիոյ դեսպան Իվան Իվանչեւ դրուատիքով խօսեցաւ հայ - պուլկարական պատմական յարաբերութիւններուն մասին՝ յիշեցնելով, որ հայերը իրենց արժանիքներով եւ աշխատանքով միշտ օրինակ հանդիսացած են Պուլկարիոյ մէջ ապրող փոքրամասնութիւններուն համար:

Մասնագիտութեամբ տնտեսագէտ դեսպանը յայտնեց, թէ ան կը պատրաստուի Հայաստանի ընկերային - տնտեսական վիճակը ուսումնասիրել: Ան աւելցուց նաեւ, որ մտադիր է հայ երեխաներու համար կազմակերպել պուլկարերէնի դասընթացքներ:

ՍՓԻՒՌՔԱՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՈՐԱԿԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵԴՐՈՆ

2 Փետրուարին, Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարարութեան Սփիւռքի բաժինի պետ Եուրի Նաւոյեան յայտնեց, թէ կրթութեան նախարարութիւնը Երեւանի մանկավարժական հիմնարկին մէջ ստեղծած է «Սփիւռք» անունով կրթական կեդրոն մը՝ սփիւռքահայ ուսուցիչներու վերաորակաւորման համար:

Նախօրօք արդէն իսկ նախարարութիւնը քննարկած եւ վաւերացուցած էր սփիւռքահայ ուսուցիչներու պատրաստութեան ծրագիրը: Այդ ծրագիրը կը նախատեսուի իրականացնել երեք մակարդակներով՝ նախակրթականի, միջնակարգի եւ երկրորդականի ուսուցիչներուն համար:

Եուրի Նաւոյեան նշեց նաեւ, թէ ծրագիրը քննարկուած է Հայաստան - Սփիւռք պետական յանձնախումբին կողմէ: Փետրուարին պիտի կազմուի «Սփիւռք» կեդրոնին կառոյցը, որմէ ետք արտաքին գործոց նախարարութեան միջոցով ծրագիրը պիտի ներկայացուի Հայաստանի դեսպանատուներուն:

«ՀԱՅ - ԹՐՔԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԸ ՊԻՏԻ ՋԲԱՅՈՒԻ»

Հայրենի «Նորաթերթ» թերթը կը հաղորդէ, որ Ազրպէյճանի Ազգային Անկախութիւն Կուսակցութեան նախագահ Նիկամի Սուլէյմանով յայտարարած է, թէ կարելի չէ հայ - թրքական սահմանին բացումը, որովհետեւ այդ քայլը մեծ վնաս կը հասցնէ Ազրպէյճանի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն:

Սուլէյմանով հիմնաւորելով իր տեսակէտը ըսած է, թէ այս արարքով Հայաստան, Թուրքիոյ օգնութեամբ, ամէնէն կարճ ճամբան պիտի գտնէ դէպի Եւրոպա, իսկ թրքական գարկացած տնտեսութիւնը կրնայ աշխուժացնել Հայաստանը, ինչ որ ցանկալի չէ Ազրպէյճանի համար:

Նիկամի Սուլէյմանով յիշեցուցած է, թէ Ազրպէյճան մեծ յոյսեր դրած է Թուրքիոյ վրայ, որովհետեւ վերջինս դարարաղեան տագնապին ընթացքին հետեւողականօրէն պաշտպանած է Ազրպէյճանի տեսակէտները:

ԱԿՆԱՐԿ

ՇՈՒԷՏԻ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ԿՈՂՄՆԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

«Ո՛Վ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ, ԹՈՂ ԵՍ...»

Իր կոչումին գիտակից, հրապարակագրութեան ախոյեան, բրիտանացի անուանի գրող, լրագրող եւ հրապարակագիր Ռապրրթ Ֆիսք չարաթ մը առաջ գրիչը թաթխեց արդարութիւն կանչող հայ նահատակներու դեռ թաց արեան, ու գրեց ճշմարտութեան եւ անտեսումի մասին, քաջարա՛ր: Ահաւոր յստակ էր ու տեղին: Շուէյտի մայրաքաղաք Սթոքհոլմի մէջ կ'ոգեկոչուէր յիշատակը հրեաներու ողջակիզման (հոլոքոսթ), խորհրդաժողովի մը գումարումով, զոր կազմակերպած էր չուէյտական կառավարութիւնը, պետական մակարդակով: Խորհրդաժողովին հրաւիրուած էին բացի հայ ժողովուրդի ներկայացուցիչներէն, աշխարհի «արդարադատ» ներկայացուցիչները, որոնք ցեղասպանութիւն բառը լսած էին միայն եւ չէին ճաշակած՝ բարերախտաբար:

Այս երեւոյթը, այսինքն՝ առաջին ցեղասպանութեան կոհակացած հայ ժողովուրդը անտեսուած էր, չէր հրաւիրուած Սթոքհոլմի ժողովին, որովհետեւ հրեաներու սերտ բարեկամ թուրքերը պիտի վշտանային, անոնց կացութիւնը պիտի վիրաւորուէին, քանի որ ըստ թրքատիպ ու վարձկան պատմագիրներու «հայերը իրենք թուրքեր սպանած էին», եւ ըստ թուրք պատմաբաններուն նենգ վճիռին, «եղածը քաղաքացիական ներքին կռիւներ էին, որոնց զոհ գացին հայեր եւս»...

Այս որոշումներով օրօրուող աշխարհը կը հաւատայ թուրքին եւ անոր վարձկաններուն, հետեւաբար կարիք չկար Օսմանեան տիրապետութեան օրով ջարդուած մէկուկէս միլիոն հայ նահատակները յիշելու, հայաչխարհ մր ամբողջ բնաջնջելու, իւրացնելու, մշակոյթ մը եւ հրաշալի քաղաքակրթութիւն մր կործանելու, կողոպտելու: Ի՛նչ կ'ըսէք, թուրքը այդպիսի վայրագութիւն գործէ... Այդ արարքը միայն կրնար կատարել նացի Գերմանիան, իր մեծն Հիթլէրով, որ ողջակիզեց վեց միլիոն հրեաներ (այս թիւը կը ծանուցուի) կեդրոնացման վայրերու ու հրկիզարաններու մէջ:

Հարցը հրեաներուն «հոլոքոսթ»ը ոգեկոչելը չէ, ոչ ալ այդ աղէտալի ու հրէշային արարքներուն չուրջ խորհրդաժողով մը կազմակերպելը, այսուհետեւ ցեղասպանութիւն չկրկնելու միտումով: Այլ գարմանալին, Սթոքհոլմի խորհրդաժողովն բացակայութիւնն է 20րդ դարու առաջին ցեղասպանութեան գոհերուն: Ահա այս գարհուրելի արարքը մոռացութեան մատնելու ակնբեւ ճիգն է, որուն քաջարար ակնարկած է անգլիացի հեղինակաւոր գրիչ Ռապրրթ Ֆիսք, «Տի Ինտիփենտընթ» օրաթերթին մէջ, այսպէսով խորհրդաժողովը կազմակերպողները եւ միջազգային այդ ժողովին հայերու հրաւէր չղրկելը:

Վերջապէս, այսքան յանդգնութեամբ Հայկական Դատը պաշտպանող, Ցեղասպանութեան անհերքելի իրողութիւնը լուսարձակի տակ առնող գրողը արժանի է մեծագոյն գնահատանքի: ան առանց բառերը ծամծմելու կը մկրտէ Հիթլէրի արդարացումը, հրեաները ոջլակիզելու իր արարքը մեղմացնելու կամ մոռացութեան տալու համար:

«Այսօր ով կը յիշէ հայկական ջարդերը»: 1915էն, Հայկական Ցեղասպանութենէն 30 տարի ետք, 1945ին, Հիթլէր համայն աշխարհին այս խօսքերը կ'ուղղէր:

Ռապրրթ Ֆիսք անդրադարձած է նաեւ եւրոպական ու արեւմտեան այլ երկիրներու մեղսակից լռութեան: «Լռութիւնը հաւանութիւն է» բացատրութիւնը մկրբերելով, ան կը ձաղկէ մինչեւ իսկ Ֆրանսայի նախագահ Շիրաքը, որ տարի մր առաջ երբ Պէյրութ այցելեց, խուսափողական պատասխան տուաւ Հայկական Ցեղասպանութեան մասին հարցումի մր, որպէսզի Թուրքիոյ դեկավարներուն գգացումները չվիրաւորէ եւ անոնց հետ իր բարեկամութիւնը չվտանգէ: Ու այս երեւոյթը Ռ. Ֆիսք կը կոչէ «պիզնեա»:

Ակնարկելով քաջ հրապարակագիրին արդար կեցուածքին, մեր կարգին կը ձայնակցինք իրեն, ու կը յիշեցրնենք արդարութիւնը հետապնդող Շուէյտի պետականութեան դեկավարներուն, թէ մնան բարոյական բարձրութեամբ, պահեն քաղաքական պարկեշտութիւն: Նշենք նաեւ, որ անգլիացի հրապարակագիրին յօդուածին ի լուր, որ սփռուած է աշխարհի համակարգչային ցանցերուն վրայ, արձագանգած են խումբ մը հայ երիտասարդներ, չնորհակալութիւն յայտնելով արդարութիւնը եւ ճշմարտութիւնը բացայայտող գրողին:

Լիբանանահայերը չատ լաւ կը յիշեն, թէ նախապատերազմեան տարիներուն, դեռ մտրիկ անցեալին տեղական մամուլին մէջ Ապրիլ 24ի առիթով յօդուածի մը տպել տալու համար ինչպիսի՛ արշաւի կը ձեռնարկէր մեր գաղութը, հեղինակաւոր գրիչի մր (արարագիր կամ ֆրանսագիր) հայանպաստ մէկ յօդուածը կարդալու համար: Ու այսօր, աշխարհ կարծէք, դեռ նոր կր լսէ, թէ հայեր ջարդուած են 1915ին...: Հետեւաբար, Ռապրրթ Ֆիսք հիանալի կեցուածք ունեցած է այս իմաստով, ինքնաբուխ կերպով, յանուն արդարութեան գրիչ չարժելով: Հոս կը կայանայ արդէն գրողին, ու մանաւանդ հրապարակագիրին առաքելութիւնը, կոչումը: Արդարասէր գրողը չի կաշառուիր, չագդուիր աջին ու ձախին ձաղկումէն, կամ չի պահուրտիր իր մատին ետեւ... Ռապրրթ Ֆիսք աղուոր դաս մր տուաւ Սթոքհոլմի պատասխանատուներուն եւ Հայկական Ցեղասպանութեան աղէտր մոռացութեան ենթարկել ուզող բոլոր սմսեղուկ «պիզնեսմէն»ներուն:

Նշենք, որ 3 Փետրուար 2000ին, Հայաստան այցելած Սլովաքիոյ արտաքին գործոց նախարարը իր չքախումբով, գնաց նաեւ Մխեձեռնակաբերդ, ծաղկեպսակ գետեղեց Եղեռնի Ցուշակոթողին դիմաց, ու բսաւ. «Այս օրերուն որեւէ չարժուում արգաօրէն աշխարհին սեփականութիւնը կր դառնայ, բայց 1915ին կատարուած ցեղասպանութիւնը մարդիկ չեն ուզեր լսել»:

Այո՛, թուրքին կազմակերպած ցեղասպանութիւնը չլսած երկիրներ կան տակաւին: Արդեօք անոնցմէ մէկն ալ Շուէյտն է: Ինչո՞ւ երկու չափ, երկու կշիռի այս կողմնակալ կեցուածքը, որպէսզի հրեայ եւ թուրք բարեկամութիւնը չխանգարուի...

Յիշենք Սիամանթոն եւ իր պատգամին մորմոքը.

«Ո՛վ մարդկային արդարութիւն, թող ես թաքնեմ քու ճակտին»...

ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏ

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●*ԿԱՊԱՆԻ երաժշտական դպրոցներու, մշակութային կեդրոններու, գրադարաններու եւ մարգական դրպրոցներու 757 աշխատողներ ամսական չեն ստացած վերջին վեց ամսուան ընթացքին: Ամսականներուն պարտքը կը հասնի 51 միլիոն դրամի:*

●«ԳԻՐՔ - 2000» համահայկական տօնավաճառ - ցուցահանդէսին առիթով, «Հրատարակիչներու Ազգային կազմակերպութեանց» նախագահ Վահան Խաչատրեան 10ական գիրք նուիրեց «Չինուորի Մայր» հանրապետական քոլէճի զոհուած ազատամարտիկներու 42 զաւակներուն:

●*ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ Լա Քրեսէնթա հովիտի Հայ Տան մէջ տեղի ունեցաւ Սայաթ Նովայի նուիրուած հանդիսութիւն մր, որուն ընթացքին աշուղին երգերով ելոյթ ունեցան երգչուհի Ա. Շահնազարեան եւ «Զուարթնոց» համոյթը: Ներկայացուեցաւ նաեւ Սայաթ Նովայի կեանքն ու գործը:*

●ԵՐԵՒԱՆԻ մէջ 89 տարեկան հասակին մահացաւ արուեստաբան եւ թատերագիր Սարգիս Բայանդուր: Ան 1952 - 1955 վարած է Հայպետհրատի գլխաւոր խմբագիրի պաշտօնը եւ երկար ժամանակ խմբագրած է *«Սովետական Արուեստ»* ամսագիրը:

●*ԳԻՒՄՐԻ մէջ բնական կազի արտահոսքի պատճառով մահացան 3 հոգի, իսկ 5 ուրիշներ փոխադրուեցան հիւանդանոց: Մարգային պատախագուիթը կր հետապնդէ դէպքին պատճառները:*

●ԵՐԵՒԱՆԻ Պետական Համալսարանը Դաշկենտի Պետական Համալսարանին առաջարկած է ստորագրել համագործակցութեան պայմանագիր մը, որուն նախագիծը քննարկումի մէջ է: Հայաստանի կրթական նախարարութիւնը, իր կարգին, կը փորձէ կրթական եւ մշակութային կապեր հաստատել Ուզպէքիստանի հետ, ուր կ'ապրին մեծ թիւով հայեր:

●*ԵՐԵՒԱՆԻ մէջ, սկովտիացի Արթուր Տանլոպ, «Պրիթիշ Էրուէյզ»ի հովանաւորութեամբ կազմակերպեց ընդունելութիւն մը՝ նուիրուած սկովտիացի մեծ բանաստեղծ Ռոպրրթ Պիւրնսի յիշատակին: Վերոյիշեալ ընդունելութեան հանդգանակուեցաւ աւելի քան 8000 տոլար: Գումարը յատկացուեցաւ «Փիւնիկ» երիտասարդական ակումբին եւ Գիւմրիի որբանոցին, իսկ «Պրիթիշ Էրուէյզ»ը տրամադրեց 2 տոմս դէպի Միացեալ Նահանգներ:*

●ԵՐԵՒԱՆԻ Օղակաձոր զբօսայգիին մէջ զետեղուած Վահան Տէրեանի արձանին շուրջ 3 Փետրուարին հաւաքուեցաւ մարդոց հոծ բազմութիւն մը, որոնք ծաղիկներ զետեղեցին արձանին առջեւ եւ ասմունքեցին Տէրեանի բանաստեղծական կտորներէն: Արձանին բացումը պիտի կատարուի 9 Փետրուարին:

ՈՉ ԵՒՍ Է ԱՐՑԱԽԵԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԷՆ ՀԵՆՐԻԿ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Փետրուար 3ին, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան իշխանութիւնները հաղորդեցին, թէ իր մահկանացուն կնքած է Ազրպախեան շարժումի երախտաւորներէն՝ Հենրիկ Պօղոսեան, 69 տարեկանին:

Այս առիթով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահը, խորհրդարանի նախագահը, վարչապետը եւ պատգամաւորները մահագրութիւն մը հրապարակեցին, տալով անոր կենսագրական գիծերը եւ բերած աւանդը՝ Արցախեան շարժումին մէջ:

Հենրիկ Պօղոսեան ծնած է 1931ին, Ստեփանակերտ: 1955ին աւարտած է Մոսկուայի գիւղատնտեսութեան հիմնարկը՝ իբրեւ ճարտարագէտ: Վերադառնալով Ղարաբաղ, ան գործած է իր մասնագիտութեան ծիրէն ներս եւ 1960ական թուականներու սկիզբէն, մտած է նաեւ քաղաքական ասպարէզ, վարելով Ստեփանակերտի քաղաքապետի պաշտօնը՝ 1971-1974 տարիներուն, շրջանի գործադիր իշխանութեան պետի տեղակալ, 1985 - 1988 տարիներուն, հասնելու համար Համայնավար Կուսակցութեան Մարզային Կոմիտէի առաջին քարտուղարի պաշտօնին՝ 1988ին, Դէորգովի հրաժարումէն ետք: 1989ին ընտրուած է Խորհրդային Միութեան Դերագոյն Խորհուրդի անդամ: Պարգեւատրուած է խորհրդային բազմաթիւ շքանշաններով:

Հենրիկ Պօղոսեան 1988էն ի վեր գտնուած է Արցախեան շարժումին մէջ, երբ արցախցիները կ'ուզէին սիաձայն Մայր Հայաստանի եւ այդ շարժման տեղական ղեկավարներէն մէկը նոյնիսկ Պօղոսեանն էր: Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի ղեկավար ընտրուելով՝ ան փորձեց հարցին լուծումը գտնել Խորհրդային Միութեան ծիրէն ներս: Ան ջահակիրներէն մէկն էր Արցախի ազգային - ազատագրական պայքարին:

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՀԱՍՑԷՆ
HAMPIG SASSOUNIAN C - 88440
CSP - L.A.C. D -5- 232 44750
60-TH ST. WEST LANCASTER,
CA, 93536
USA

ՈՎ ՎՃԱՐՈՒՄ Է, ՆԱ ԷԼ ՊԱՏՈՒԻՐՈՒՄ Է

«Հայոց Աշխարհ» թերթի ստորեւ տրուած յօդուածը կ՝անդրադառնայ «Վանօ Սիրադեղեան + 11» դատավարութեան անցուդարձերուն, ինչպէս նաեւ՝ դատաքննութիւններուն առիթով ստեղծուած լարուած մթնոլորտին:

«Վանօ Սիրադեղեանի եւ միւսներուն» քրէական գործի դատավարութիւնը, անկախ ելքից, իրօք պատմական իրադարձութիւն է: Այս դատավարութիւնում բախւում են անցեալն ու ապագան, կանխորոշւում այն ուղին, որով պէտք է շարունակեն իրենց գոյատեւումը մեր ժողովուրդն ու պետութիւնը:

Ուստի բոլորովին էլ պատահական չէ այն ապատեղեկատուական գրոհը, որին ձեռնարկել են որոշ լրատուամիջոցներ: Բոլորն էլ հասկանում են, որ եթէ բացայայտուի բուն ճշմարտութիւնը, բացուի կծիկը, ապա շատ-շատերը հարկադրուած կը լինեն իրենց կեանքի գգալի մասն անցկացնել ճաղերից այն կողմ: Խօսքը չի վերաբերում միայն Արմէն Տէր Սահակեանի աւագակախմբի, ներքին գործերի նախկին հրամանատարին եւ նրա ենթականերին կամ էլ Վանօ Սիրադեղեանին: Համոզուած ենք, որ յիշեալ անձինք ընդամէնը մասն են այն շրջանակի, ովքեր կազմակերպել կամ մեղսակից են եղել կատարուած մի շարք սպանութիւններին, մահափորձերին, խարդախութիւններին ու թալանին:

Այդ բոլոր յանցագործութիւնները ակնյայտ է, որ խիստ չազակապուած են, իսկ դրանց ակունքներում էլ կանգնած են միեւնոյն մարդիկ: Եւ պատկերացրէք, ինչ կը լինի, եթէ «Մայթթիա -Սերաստիա» համայնքի առաջին ատեանի դատարանում քննուող «Վանօ Սիրադեղեանի եւ միւսների» քրէական գործով բացայայտուի ողջ ճշմարտութիւնը, հաստատուի, որ իսկապէս Վ. Սիրադեղեանը լինելով ներքին գործերի նախարար, պարտկել է Արմէն Տէր Սահակեանի աւագակախմբի յանցագործութիւնները, մասնակից եղել սպանութիւնների որոշումներ կայացնելուն: Ի դէպ այն պրնդումները, թէ նման միակ ցուցմունքը տուողը Վահան Յարութիւնեանն է՝ չեն համապատասխանում իրականութեանը: Օրինակ, միայն մէկ դրուագի կապակցութեամբ արդեօք Վ. Սիրադեղեանը պարտկել է Արմէն Տէր Սահակեանի աւագակախմբի գինուած յարձակումները, դատարանին յայտնի է առնուազն եւս երկու վկայութիւն ներքին գործոց նախկին նախարարի նախկին օգնական Թաթուլ Սաֆարեան (նախորդ գումարման պատգամաւոր) եւ Մաշտոցի ներքին գործոց բաժնի պետ Դաւիթ Խաչատեան:

Եթէ Վ. Սիրադեղեանին ներկայացուած մեղադրանքները հաստատող ապացոյցները դատարանը բաւարար համարի, ապա միանշանակ է, որ նա չի լուի, «միայնակ չի գնայ», քանզի հէնց ինքն է յայտարարել. «Ձի ուզում դառնալ քաւութեան նոխազ»: Եւ կը տայ անուններ, շատ հետաքրքիր ու բոլորիս հանրայայտ անուններ, ե՛ւ...: Եւ ծորակը պարզապէս կը փակուի: Ամէն ինչ առաւել քան յստակ է:

Ահա թէ ինչու է յատկապէս այս վերջին ժամանակահատուածում այսպիսի մեծ թափ առել հասարակական կարծիքը ապակողմնորոշելուն միտուած քարոզչութիւնը: Սկսուած արշաւի նպատակն է վերջնականապէս վարկաբեկել Վահան Յարութիւնեանին՝ ներկայացնելով նրան որպէս յիշեալ աւագակախմբերի պարագլուխ, ինչպէս նաեւ մեղադրող կողմի գործիք՝ «հրեշտակ» Վահին չատ էր եկել, քանզի այն օգտագործեց մի քանի անգամ՝ ներկայացնելով որպէս անհերքելի իրողութիւն:

Յաջորդ նման սադրանքը իր գործ դրուեց Յունուարի 26ի դատական նիստում: Այս անգամ փորձեցին վերագրել Վահան Յարութիւնեանին Սամուէլ Գէորգեանի կողմից Սեւանում մի աղջկայ բռնաբարելու մասին ցուցմունքներ: Ու թէեւ Վահան Յարութիւնեանը յայտարարեց, որ երբեւէ նման ցուցմունք չի տուել, ինչը հիմնաւորւում էր նաեւ նախաքննական նիւթերով, քանզի Վ. Սուքիասեանի մատնանշած հատորում եւ չկայ նման ցուցմունք, յայտարարութիւն պարզապէս գոյութիւն չունի, Վ. Սիրադեղեանի դատապաշտպանը չարունակում էր յամառօրէն իրենը պրնդել եւ հեռուն գնացող ենթադրութիւններ անել:

Գործի նիւթերը բացայայտ խեղաթիւրելու մարտավարութիւն որդեգրած ամբաստանեալը, նրա չահերի պաշտպանը եւ ՀՀՇ-ական մերձ չրջանակները այսքանից յետոյ խօսում են առարկայական դատաքննութիւն անցկացնելու իրենց ցանկութեան մասին, իսկ երբ մեղադրող կողմի ներկայացուցիչները փորձում են չտկել թիւրիմացութիւնները եւ պահանջում նախաքննական ցուցմունքները չկեղծել՝ դառնում են մեղաւոր, ներկայացւում որպէս Վահան Յարութիւնեանի դատապաշտպաններ, պաշտպանական կողմի խմբավարներ՝ դրանով իսկ փորձ է արւում ստուեր գցել ողջ դատաքննութեան ընթացքի վրայ: Համաձայնէք, որ շահեկանութեան չատ հետաքրքիր սխեմա է:

Ցաւում ենք, բայց անհերքելի իրողութիւն է, որ մեր լրատուամիջոցների դաչտում էլ որոշ մարդիկ առաջնորդւում են երկակի չափանիշներով եւ ստանձնում ոչ պատուաբեր այն դերը, ինչի մէջ մեղադրւում են իրենց գործընկերներին:

ՍՈՆԱ ՏՐՈՒՋԵԱՆ

ԾՌՆԴԱԼԻՑ ՍՊԱՍՈՒՄ

Ստորեւ կու տանք հայրենի *«Նորաթերթ»* թերթէն յօդուած մը, որ իր լայն գիծերուն մէջ կը ներկայացնէ Եւրոպական Խորհուրդին Հայաստանի միացման առնչուող հարցերը:

Յօդուածը նաեւ կ՝անդրադառնայ այն պարտաւորութիւններուն, զորս պէտք է կատարէ Հայաստան՝ Եւրոպական Խորհուրդին մաս կազմելու համար:

Յունուարի 24ից 28ը Սթրազպուրկում էր գտնւում Ազգային ժողովի արտաքին յարաբերութիւնների յանձնախմբի նախագահ Յովհաննէս Յովհաննիսեանի գլխաւորած խորհրդարանական պատուիրակութիւնը՝ Եւրոխորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի աշխատանքներին դիտորդի կարգավիճակով մասնակցելու համար:

Երէկ պրն. Յովհաննիսեանը Ազգային ժողովում հաւատարմագրուած լրագրողներին հրաւիրել էր ասուլիսի՝ պատուիրակութեան 4օրեայ աշխատանքների շուրջ անհրաժեշտ պարզաբանումներ տալու: Ասուլիսին ներկայ էր նաեւ պատուիրակութեան կազմում ընդգրկուած Համայնավար Կուսակցութեան խմբակցութեան նախագահ Լէոնիտ Յակոբեանը, ներկայ չէր Հայաստանի Ժողովրդական Կուսակցութեան ներկայացուցիչ Հմայեակ Յովհաննիսեանը:

Արտաքին յարաբերութիւնների յանձնախմբի նախագահը հակիրճ անդրադարձաւ այն հիմնական խընդիրներին, որոնց ուղղութեամբ յաչողուել է որոշակի տեղաշարժ ապահովել: Պատուիրակութիւնը աշխատանքային հանդիպումներ է անցկացրել Եւրոխորհրդի Խորհրդարանական Վեհաժողովի յանձնախմբերում, կուսակցական խմբերում ու խմբակցութիւններում՝ Եւրոխորհրդին Հայաստանի անդամակցութեանն առնչուող հարցերի շուրջ, մասնակցել լիագումար նիստի աշխատանքներին, որի օրակարգն աւելի քան յագեցած էր: Ամենակնճռոտը, ինչպէս եւ սպասւում էր, Հրուսաստանի անդամակցութիւնը կասեցնելու կամ սառեցնելու հարցն է եղել, որը բազմաթիւ քննարկումներից յետոյ յետաձգուել է մինչեւ Ապրիլ՝ չեչենական պատերազմում խաղաղ հանգուցալուծման հասնելու ակնկալիքով: Այս առնչութեամբ Լէոնիտ Յակոբեանը յատուկ կարծիք յայտնեց, ըստ որի անհնար է պատկերացնել Եւրոխորհուրդն առանց Հրուսաստանի, ինչպէս նաեւ տեղեկացրեց լրագրողներին, որ լիագումար նիստում փայլուն ելոյթներ են ունեցել Հրուսաստանի Համայնավար Կուսակցութեան ղեկավար Կենատի Զիուկանովը, արտաքին գործոց նախարար Իկոր Իվանովը, Հրուսաստանի Ժողովրդավար Ազատական Կուսակցութեան ղեկավար Վլատիմիր Ժիրինովսքին, ինչն էլ, փաստօրէն, վճռել է քուէարկութեան ելքը:

Օրակարգային է եղել նաեւ Եւրոխորհրդին Պիելոռուսիոյ անդամակցութեան հարցը, սակայն վերջինս չի դրուել քուէարկութեան, ինչը, մեր կարծիքով, այն քանի արդիւնքն է, որ Հրուսաստանի հետ նոր միութիւն կազմելուց յետոյ այս պետութիւնը Եւրոպայի կողմից չի ընկալւում լիարժէք իմաստով անկախ երկիր:

Պրն. Յովհաննիսեանը տեղեկացրեց, որ քաղաքական խորհրդի յանձնախմբում իրենց է ներկայացուել այն պարտաւորութիւնների ցանկը, որը Հայաստանի Հանրապետութիւնը պէտք է ընդունի՝ Եւրոխորհրդին անդամակցելու համար: Նշել են կէտեր, որոնք պատիւրակութիւնն անընդունելի է համարել, քաղաքական յանձնախմբի նիստերում դրանց շուրջ ծաւալուել են լուրջ բանավէճեր, եւ մերժելի պարտաւորութիւններ, ի վերջոյ, հանուել են ցանկից: Յատկապէս բանավիճային են եղել այլընտրանքային գինուորական ծառայութեան մասին օրէնքի ընդունման, ինչպէս նաեւ կալանավայրերը ներքին գործոց համակարգից արդարադատութեան նախարարութեան իրաւասութեանը յանձնելու ժամկէտների մասին կէտերը: Որոշուել է այլընտրանքային զինուորական ծառայութեան մասին օրէնքն ընդունել Եւրոխորհրդին անդամակցելուց չորս տարի անց (քաղաքական յանձնախումբն առաջարկում էր այդ ժամկէտը կրճատել երկու տարով), իսկ կալանավայրերի մասին օրէնքը՝ անդամակցելուց մէկ տարի յետոյ: Լուրջ պարտաւորութիւններ կան նաեւ Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգաւորման ուղղութեամբ, մասնաւորապէս, Հայաստանի իշխանութիւնները պէտք է բացառապէս խաղաղ ճանապարհով նպաստեն հակամարտութեան կարգաւորմանը՝ լիովին մերժելով զինուած բախումների հաւանականութիւնը, ինչպէս նաեւ ազդեն ղարաբաղեան իշխանութիւնների վրայ՝ վերջիններիս նոյնպէս զերծ պահելով ռազմական գործողութիւնները վերսկսելու «գայթակղութիւնից»:

- Հանդիպեցինք նաեւ Եւրոխորհրդի Խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ Լորտ Հիասըլ Մոնսթրքին, բաւականին երկար զրուցեցինք, եւ նա նոյնպէս ընդունեց, որ Հայաստանի անդամակցութեան մասին զեկոյցը լիովին պատրաստ է, ուստի արհեստականօրէն յետաձգել դրա քննարկումը՝ յարիր չէ Եւրոխորհրդի Խորհրդարանական վեհաժողովին ու նրա քաղաքական յանձնախումբին: Խոստացաւ ամէն ինչ անել, որպէսզի արդէն իսկ ծրագրուած ժամանակացոյցում խախտումներ չլինեն,- ասաց Յովհաննէս Յովհաննիսեանը:

Ինչ վերաբերում է ժամանակացոյցին, պատուիրակութեան ղեկավարը յոյս յայտնեց, որ եթէ հայաստանեան իշխանութիւններն ընդունեն Եւրոխորհրդի ներկայացրած պարտաւորութիւնների ցանկը (իսկ դրանք, ըստ պրն. Յովհաննիսեանի, մեր երկրի համար միանգամայն ընդունելի են), եւ Փետրուարի 20ին իրենք այդ փաստաթուղթը ներկայացնեն Եւրոխորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի քաղաքական յանձնախմբին, Ապրիլի 3ից 7ի վեհաժողովում Հայաստանը կարող է դառնալ Եւրոխորհրդի անդամ:

Արտաքին յարաբերութիւնների յանձնախումբը մտադիր է Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ.ի հետ խորհրդակցելուց յետոյ Ապրիլի 3ից 7ը Եւրոխորհրդի շէնքում ցուցահանդէս կազմակերպել՝ նուիրուած Հայաստանում քրիստոնէութեան ընդունման 1700ամեակին: Եւրոխորհրդում նախնական պայմանաւորուածութիւն է ձեռք բերուել, որ Սթրազպուրկ կը մեկնի նաեւ վեհափառը եւ ելոյթ կ՝ունենայ վեհաժողովի նիստում: «Կարծում եմ՝ դա շատ լաւ մուտք կը լինի Եւրոպա,- եզրափակեց պրն. Յովհաննիսեանը,- եւ եթէ տայ Աստուած, ամէն ինչ լաւ լինի, մենք այդպէս շրջնդալից կը մտնենք Եւրոպա՝ կաթողիկոսո՛վ, 1700ամեակո՛վ...»:

Նաեւ՝ խաչքարով ու լրագրողներով: Սա արդէն պրն. Յովհաննիսեանի լաւատեսական կանխատեսումն է: Եթէ Հայաստանում մինչեւ Ապրիլ քաղաքական արտառոց ցնցումներ չլինեն, եթէ ամէն ինչ ընթանայ «հաւած իղի պէս», եւ եթէ Ապրիլին Հայաստանն իրօ՛ք դառնայ Եւրոխորհրդի անդամ, ընդունուած աւանդոյթի համաձայն, Հայաստանի պատուիրակութիւնը դատարկաձեռն չի ներկայանայ վեհաժողովին, այլ խաչքարով, որի տեղն արդէն «արել» են: Նաեւ լրագրողների մի ստուար բանակ կ՝ընդգրկուի պատուիրակութեան կազմում մանաւանդ որ, ինչպէս պրն. Յովհաննիսեանը տեղեկացրեց, Հայաստանին արդէն առանձին յարկաբաժին է յատկացուել Եւրոխորհրդում, լաւագոյն պայմաններով:

Դէ, եթէ «տունը» տուել են, մնում է ենթադրել, որ «օրդերն» էլ կը տան:

ԼԻԼԻ ՄԱՐՏՈՅԵԱՆ

ՈՐՏԵ՞Ղ Է ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԵՂԸ ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ «ԿԱՅՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳՐՈՒՄ»

Ստորեւ կը ներկայացնենք հայրենի ռուսատառ «Ռեսփուպլիքա Արմենիա» թերթին մէկ յօդուածը, որ կը վերլուծէ Անդրկովկասի հարցերը, կ՝անդրադառնայ Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ դերակատարութեան եւ միեւնոյն ժամանակ կը ճշդէ Հայաստանի տեղը շրջանային իրադարձութիւններուն մէջ:

Վլատիմիր Փութինը, ինչպէս արդէն հաղորդուել է, դրական գնահատեց Անդրկովկասի երկրների ղեկավարների հետ իր վերջին շփումները «կովկասեան քառեակի» շրջանակներում, որի խորհրդակցութիւնը տեղի ունեցաւ ԱՊՀ «մեծ» խորհրդաժողովի բացումից առաջ: Նիստից յետոյ ելոյթ ունենալով լրագրողների առջեւ նա ասաց, որ Ռուսաստանի, Ազրպէյճանի, Հայաստանի եւ Վրաստանի ղեկավարները «համաձայնութեան են եկել այն բանում, որ մեր համատեղ աշխատանքը շրջանում պէտք չէ խոչընդոտներ յարուցի ուրիշ երկրների հետ համագործակցութեանը»: Վլատիմիր Փութինը ընդգծեց, որ «քառեակի» ղեկավարներին յաջողուեց փոխըմբռնման հասնել մի շարք էական հարցերում:

Հանդիպումից քիչ առաջ Մոսկուան հրապարակեց Ռուսաստանի ազգային անվտանգութեան նոր ուսմունքը, որը գրաւեց Արեւմուտքի ուշադրութիւնը, նախեւառաջ, այն պատճառով, որ դրանում նախատեսուած է միջուկային զէնքի կիրառման հնարաւորութիւնը: Պատմութեան խորապատկերի վրայ այս առընչութեամբ մոռացութեան են մատնուել ուսմունքի բազմաթիւ ոչ պակաս կարեւոր դրոյթները, որոնցից ոչ մի կերպ հնարաւոր չէ ձերբազատուել: Մոսկուան, օրինակ, տեսնում է համաշխարհային զարգացման երկու հիմնական միտումներ. ձգտումը դէպի բազմաբեւեռ աշխարհը, ինչը կիսում են Ռուսաստանը եւ Չինաստանը, ձգտումը դէպի Միացեալ Նահանգների ու նրա դաշնակիցների գերիշխանութիւնը: Յատկապէս նրանք են փորձում թուլացնել Ռուսաստանը անտեսելով նրա շահերը: Այդ իրավիճակում Ռուսաստանը ոչ միայն պէտք է պահպանի մեծ տէրութեան իր կարգավիճակը, այլեւ պարզապէս պարտաւոր է ամրապնդել իր դաշնակիցների շարքերը: Ռուսաստանի համար «կենսականօրէն կարեւոր է», նշւում է ուսմունքում, բարեկամական յարաբերութիւնների պահպանումը ԱՊՀ միւս անդամների հետ:

Արտասահմանեան մամուլում լոյս տեսած մի շարք յօդուածների հեղինակների կարծիքով, փաստաթղթի այդ հատուածի ամենանշանաւոր պահը ոչ այնքան հովանաւորչական շեշտադրութիւնների ուժեղացումն է, որքան յղումը ԱՊՀ երկրների հետ «կենսականօրէն կարեւոր» յարաբերութիւններին: Այսպիսով, Մոսկուան, վերջին տասը տարուան ընթացքում առաջին անգամ, բացայայտօրէն ցուցադրում է նախկին Խորհրդային Միութեան պետութիւնների հետ կապերն ամրապնդելու իր ձգտումը: Ի՞նչ է թաքնուած դրա յետեւում, հարցընում են այդ հրապարակումների հեղինակները: «Մերձաւոր արտասահմանի» նկատմամբ հսկողութիւնը վերականգնելու ցանկութի՞ւնը: Պատասխանն, անշուշտ, դրական է: Այն, որ Մոսկուան փորձում է դիմակայել Միացեալ Նահանգների ազդեցութեան ուժեղացմանը Կովկասում, Միջին Ասիայում, Մերձաւոր ու Միջին Արեւելքում, անզէն աչքով իսկ տեսանելի է:

Ոչ ոքի պէտք չէ համոզել, որ Ռուսաստանին սպառնացող եւ ՄԱԿի ազդեցութեան թուլացմամբ, ՕԹԱՆ դէպի Արեւելք ընդլայնմամբ ու ռուսական սահմանների մօտ արտասահմանեան ռազմակայանների տեղակայմամբ բնութագրուող արտաքին քաղաքական մարտահրաւէրները հիմնականում սադրուել են Միացեալ Նահանգների կողմից: Սակայն ակնառու են նաեւ համաշխարհային նոր գերիշխանի դաշնակիցների ջանքերը: Խօսքն առաջին հերթին Թուրքիայի մասին է:

Իր վերջին նիւթերից մէկը վերնագրելով «Թուրքիան մտադիր է ի հեճուկս Ռուսաստանի տարածել իր ազդեցութիւնը Կովկասում», գերմանական *«Տէր Շփիգըլ»* թերթը յանգում է եզրակացութեան, որ Կովկասում «կայունութեան դաշնագիր» կնքելու մասին Թուրքիայի նոր նախաձեռնութիւնը խօսում է ասիական այդ պետութեան Կովկասեան շրջանում մեծ դեր խաղալու ձգտման մասին: Ինչպէս նշում է թերթը, Թուրքիայի այդ ցանկութիւնը ըմբռնում է գտնում Անդրկովկասի պետութիւնների, առաջին հերթին Ազրպէյճանի եւ Վրաստանի մօտ, որոնք անհանգստութեամբ հետեւում են Չեչենիայի իրադարձութիւններին: Այդ իսկ պատճառով Թուրքիայի նոր նախաձեռնութիւնը ընդունուեց ոչ միայն ըմբռնումով, այլեւ որոշակի հիացմունքով:

Տեմիրէլի նոր նախաձեռնութիւնը, ինչպէս յայտնի է, հնչեց Վրաստանի նախագահ Շեւարտնաձէի հետ զրոյցի ընթացքում: Թուրքիայի նախագահի կարծիքով, պայմանագիրը պէտք է միաւորի Վրաստանը, Հայաստանն ու Ազրպէյճանը եւ նպաստի շրջանի տնտեսական հզօրութեան ուժեղացմանը: Թուրքիան եւ Միացեալ Նահանգները, ինչպէս նաեւ միջազգային այնպիսի կազմակերպութիւններ, ինչպիսին Միջազգային Արժութային Հիմնարկն է, պէտք է իրենց մասնակցութիւնը բերեն շրջանի զարգացման գործին: Տեմիրէլը չի բացառել նաեւ Ռուսաստանի դերը, սակայն հազիւ թէ ոեւէ մէկը կասկածում է, որ չեչենական պատերազմի շարունակման պայմաններում, եւ ընդհանրապէս, հետեւելով ռուսական աւանդական աշխարհաքաղաքականութեան սկզբունքներին, դէպի ուր վերադարձն ակնառու է, Մոսկուան դժուար թէ աջակցի Կովկասում միջազգային նոր, իբր բարեկամական, իրականում, սակայն, իր դէմ ուղղուած կազմակերպութեան ստեղծմանը:

Ի դէպ, Թուրքիայի, ինչպէս նաեւ շրջանի միւս երկրների համար պատերազմը Կովկասում «աղէտ է դրան մօտ», նկատում է գերմանական թերթը: Թուրքիայի հիւսիսային սահմանը ընդամէնը 300 քմ. հեռաւորութեան վրայ է գտնւում Կրոզնուց»: Վրաստանն անմիջականօրէն սահմանակից է զինուած հակամարտութեան գօտուն: Անգարան զգուշանում է, որ հակամարտութիւնը կարող է թափանցել ուրիշ պետութիւններ եւ ապակայունացնել ողջ շրջանը: Սակայն թուրքական քաղաքականութիւնը Կովկասում կողմնորոշւում է ոչ միայն այդ երկիւղներով: Հիմնական գլխացաւանքը կապւած է Պաքու -Ճեյհան չարաբաստիկ քարիւղատարի հետ, որով նախատեսում են արտահանել կասպիական քարիւղը: Թուրքիան երկար պայքարեց այդ նախագծի իրականացման համար եւ, վերջապէս, պարզեց, որ քարիւղատա-

ՆԱՐԵԿ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 10

գրականություն եւ մշակոյթ

ՄԵԾԱՄՏՈՒԹԵՆԷ ՀԵՌՈՒ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐՋ ԳԻՏԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

Եթէ սանձարձակօրէն արտայայտուելու հնարաւորութիւնը առիթ կու տայ անտաղանդ կերպարուեստագէտներուն արհամարհելու ստեղծագործելու դասական դժուարին ձեւերը, ապա սրընթաց կեանքի պայմանները կը «պարտաւորեն» այդ նո՛յնն անտաղանդները, որպէսզի դիմեն զարտուղի եւ տարօրինակ միջոցներու, պարզապէս՝ իրենց անունի շուրջ աղմուկ ստեղծելու եւ նշանաւոր դառնալու համար:

Այսօր գոյութիւն ունին դիւրին միջոցներով արուեստագէտի անուն շահած բազմաթիւ քանդակագործներ ու գեղանկարիչներ, որոնք դիմաքանդակ մը կերտելու եւ կամ դիմանկար մը երփնագրելու կարողութիւնը չունին: Այս տեսակները թէեւ ժամանակաւորապէս կ'ապաստանին ժամանակակից տեսութիւններու ետին, այնուամենայնիւ անոնք դատապարտուած են մոռացման, որովհետեւ արուեստը ոչ պատահականութիւն կ'ընդունի, ոչ ալ տեղի կու տայ պատահապաշտներու դիմաց:

Այս չի նշանակեր սակայն տարօրինակն ու զարտուղին մերժուած են արուեստին մէջ:

Ընդհակառակը, երբ տարօրինակն ու զարտուղին արուեստագէտին մէջ կը դրսեւորուին իբրեւ ներքին պահանջ, եւ կը բխին տարերայնօրէն,

Երբ կերպարուեստագէտը լաւապէս կը տիրապետէ ստեղծագործելու արհեստագիտութեան,

Երբ ստեղծագործողը կ'ըմբռնէ արուեստին մեծութիւնն ու լրջութիւնը,

Երբ արուեստագէտը կը ձգտի ինքնաճանաչման ու ինքնադրսեւորման, բնականաբար (առանց արհեստական ճիգի) կը դառնայ ուրոյն դէմք եւ կը ստեղծէ արուեստի ինքնատիպ գործեր:

Մերօրեայ սրընթաց եւ եռեւեւող կեանքին վրայ թիւը այն կերպարուեստագէտներուն, որոնք փառասիրական նկրտումներէն եւ կամ դրամ շահելու մարմաջէն տարուած չեն դիմեր քարոզչական խաբուսիկ եւ աժան միջոցներու:

Անոնք կը ստեղծագործեն պարզապէս արտայայտուելու, իրենց ներքին բնազդային թելադրականութեան գոհացում տալու եւ ոչ թէ ժողովուրդին հաճելի եւ ընդունելի դառնալու համար:

Իբրեւ օրինակ, երէց սերունդէն կրնանք յիշել Կիւմտէրճի Թորոս Տէր Յակոբեանը: Անոնք գիտակից ըլլալով հանդերձ իրենց տաղանդին ու ստեղծագործական կարողութիւններուն, չեն դիմեր ո՛չ ինքնաշեփորահարման եւ ոչ ալ սնամէջ ինքնամեծարման միջոցներուն:

Մինչ ուրիշներ, յատկապէս միջակներն ու անտաղանդները, աւելի ուժ կու տան քարոզչական ծրագրուած աշխատանքներու՝ քան որակի:

Միջակներու մօտ մեծամտութիւնը մէկ կողմէ վահան «կը ծառայէ» տգիտութեան, իսկ միւս կողմէ կը քողարկէ իրենց ապիկարութիւնն ու ստեղծագործական ամլութիւնը: Ասոնք յաճախ կը դիմեն ժողովուրդը զարմացնելու աճպարարական միջոցներու (հոգ չէ թէ այդ մէկը ներմուծուած ըլլայ Արեւմուտքէն) փոխանակ արուեստասէրը հիացնելու դժուարին բայց ճի՛շդ ստեղծագործական ուղիին:

Տաղանդի ինքնագիտակցութիւնն ու ինքնարժեւորման առողջ դատողութիւնը պէտք չէ շփոթուի մեծամտութեան հետ, ոչ ալ ինքնամեծարման սնոտիապաշտութիւնը պէտք է շփոթուի ինքնավստահութեան եւ ինքնահաստատման հետ:

Ունինք շարք մը կերպարուեստագէտներ ու կերպարուեստագիտուհիներ, որոնք տակաւին նոյնիսկ երփնագրելու եւ կամ քանդակելու արհեստագիտութեան չեն տիրապետած, սակայն դիւրին, զարտուղի եւ արհեստական միջոցներով յաջողած են անուն մը ձեռք ձգել ու դառնալ «դէմք»: Մինչ ուրիշներ, որոնք լուռ ու մունջ կ'աշխատին եւ իսկական արուեստագէտի խառնուածք ունին, կը մնան լուսանցքի վրայ եւ կամ շուքի մէջ, ինչպէս՝ Մովսէս Կիւլոյեան, Միրայր Փանոսեան, Մակի Խապայեան, Լարա Պաղտասարեան, Մարիա Պոյաճեան, Տարիա Խտըշեան, Իրա Պալթայեան, Սաֆֆի Անտոնեան, Պօղոս Թասլաքեան, Մարալ Պօղոսեան, Հրաչ Այնթապլեան, Շահէ Տէր Յարութիւնեան, Նանի Թորոսեան եւ այլն:

Կը պատահի նաեւ հետեւեալը. երբ ստեղծագործական ճիշդ ճանապարհի վրայ գտնուող երիտասարդներէն ոմանք չեն կրնար դիմանալ մրցակցութեան եւ ետ կը մնան ուրիշներէն: Անոնք եւս կ'այլասերին եւ կը փորձեն ապաստանիլ մեծամտութեան ետին:

Այսպէս, արուեստի պատմութիւնը կը վկայէ, թէ անպատուանդան ու անհիմն մեծամիտներու ինքնագովները մեծ մասամբ աղմկարարներ են եւ ի վերջոյ դատապարտուած են կործանման...:

Իսկ, ժամանակի եւ տարածութեան մաշումին դիմացած են ինքնատիպ ու զօրաւոր անհատականութեան տէր այն արուեստագէտները, որոնց գործերը ծնած են խորախորհուրդ երկունքէ մը ետք միայն եւ ոչ՝ մակերեսային դրսեւորումներէ:

Մխալ չհասկնանք սակայն:

Փօլ Սեզանի եւ կամ Սալվատոր Տալիի նման հանճարներու ինքնարժեւորման ծայրայեղ թուացող արտայայտութիւնները, պէտք չէ շփոթել ինքնագովութեան եւ կամ մեծամտութեան հետ: Այս արտայայտութիւնները կը բխին ներքին խոր համոզումներէ եւ կ'արդարացուին արուեստի իրենց մեծութեամբ:

Հոս է որ կերպարուեստագէտներէն (յատկապէս երիտասարդներէն) շատեր կը հետեւին վերոյիշեալ մեծերու օրինակին եւ ակամայ կ'իյնան ինքնախաբէութեան, հետեւաբար նաեւ՝ մեծամտութեան ծուղակը:

ՄՈՎՍԷՍ ԾԻՐԱՆԻ

ԵՐՈՒԱՆԴՈՒՆԻՆԵՐԻ ԴԱՄԲԱՆԱԲԼՈՒՐԸ

Տարիներ առաջ Արեւմտեան հնագիտական արշաւախումբի մը կողմէ Նեմրութ լերան գագաթին յայտնաբերուեցաւ մշակութային մեծ արժէք ներկայացնող Երուանդուհիներու դամբանաբլուրը: Այս յուշարձանը տակաւին մանրազնին կերպով չէ ուսումնասիրուած եւ գնահատուած: Ստորեւ տրուած հակիրճ ակնարկը որոշ գաղափար մը կու տայ մեզի անոր մասին:

Նեմրութի յուշարձանը ուղղանկիւն հարթակի վրայ կենտրոնաձիգ կոն է, որի երկրաչափական առանցքները չեշտուած են սիւն-քանդակ համադրուած յօրինուածքներով: Տեղին է յիշատակել, որ Նեմրութի յուշարձանի պէս ուղղանկիւն, քառակուսի, կլոր երկրաչափական եւ բնդգծուած առանցքներով յօրինուածքներ յայտնի են նաեւ Հայկական Տաւրոսի, Արագածի, Սիւնեաց, Գեղամայլեռների, ինչպէս նաեւ Ուղտասարի, Պայտասարի (Ք. Ա. 3րդ-2րդ դարերուն) ժայռապատկերներից: Ի դէպ, սրանք հիմքում խորհրդանշանային մտածելաձեւի արտայայտութիւն ունեն:

Վահագն - Վերակլէսի հսկայ արձանը, Նեմրութ լեռ:

Ինչ վերաբերում է Նեմրութի յուշարձանախմբին, ապա թէ սրա, թէ Արարատեան թագաւորութեան, թէ Արտաշատեան շրջանի սիւն-կենաց ծառ, արեւ-առիւծ, վիշապ-ձուկ, խաչքար կոթողային աշխատանքների, ինչպէս նաեւ դեկորատիւ կիրառական ու ճարտարապետական արուեստի բազմաթիւ գործերի նմանութիւնն ակնառու է: Եւ տարօրինակ թող չթուայ, եթէ ասենք, որ նոյն այս սկզբունքներով, յօրինուածքային նոյն մօտեցումներով բարձրարժէք գործեր ոչ միայն անցեալում, այլեւ մեր օրերում էլ են ստեղծուել: Որպէս օրինակ, նշենք թէկուզ մատենադարանի մուտքի մօտ տեղադրուած քարակերտ յուշարձանները: Սրանք պատահական գուգադիպութիւններ չեն, այլ այն անժխտելի իրողութիւնը հաստատող վկայութիւններ, որ հայկական բարձրաւանդակում պատմական վաղնջական ժամանակներից ի վեր տեղաբնիկները կերտողն ու կրողն են մշակութային ամբողջական մի ժառանգութեան, որի անքակտելի մասն է նաեւ Երուանդունիների դամբանաբլուրը:

Այսպիսով, Նեմրութի դամբանաբլուրը - սրբավայրի յօրինուածքային տիպարանական հետազօտութիւնները յանգեցնում են մի շարք եզրակացութիւնների:

Սրբավայրն իր յատակագծով ուղղանկեան մէջ ներգծուած շրջանագիծ է, որի կենտրոնական առանցքային ուղղութիւնները հիւսիս - հարաւ, արեւելք - արեւմուտք չեշտուածութեամբ «աւարտւում են» արձանախմբերով, եւ որը հիմքում ունի երկրին քառակողմ բաժանման սկզբունքը:

Յուշարձանը, կառուցուած լինելով հելլենական շրջանում, իր վրայ կրում է հայկական լեռնաշխարհում մինչ այդ գոյութիւն ունեցած մշակութային շերտերի անմիջական ազդեցութիւնը (Նէոլիթ - Արարատեան թագաւորութիւն):

Յուշարձանի յօրինուածքային համակարգն արտայայտուած է այնպիսի խորհրդանշանային իմաստակիր յօրինուածքներով, ինչպիսիք են՝ ուղղանկիւն - երկիր, կլոր - երկինք - տիեզերք, եռանկիւն - թռչուն - երկինք - տիեզերք, սիւն - կենաց ծառ - տիեզերապահպանման գաւազան, արծիւ - երկինք - տիեզերք, առիւծ - արեւ - թագաւոր եւ այլն:

Նեմրութի յուշարձան - սրբավայրը խորհրդանշանային նախնական իմաստները պահպանող, հայոց մարդակերպ աստուածների դիցարանին յատուկ մօտեցումները հաստատող, մինչ տիեզերական, հոգեւոր միասնական Աստծոյ ժամանակաշրջանը ստեղծուած յուշարձաններից է, որի բազմաշերտ հետազօտութիւնը նոր շունչ կը բացի հայ մշակոյթի իմացութեան ճանապարհին:

ԱՇՈՏ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

«Գարուն» 1999 թ. 8

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՈՐ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՉԻ ԿԱՐՕՏԻՐ

ԵՍ ՏՄԱՈՒՄ ԵՄ ԻՆՁ ՀԵՏ ԻՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

1996ին վերաբացուեց Փրակայի Կարլի անուան համալսարանի հայագիտութեան ամպիոնը, եւ ինձ բախտ վիճակուեց համակուրսեցիների հետ լինել անդրանիկ ուսանողների թւում: Ուսումնական տարին դեռ չբոլորած՝ հասկացանք, որ ինչ-որ կարեւոր բան թերի է, որ անանուանելի մի զգացում մեզ մագնիսի պէս ձգում է դէպի քաղաքակրթութեան բնօրրանը, դէպի առեղծուածների խորհրդաւոր երկիրը, ուր պիտի ստանայինք մեզ հետաքրքրող շատ ու շատ հարցերի պատասխանները: Եւ իրօք, առաջին իսկ տպաւորութիւններն անմոռաց էին՝ Օգոստոսի շոգը՝ կրկնապատկուած հիւրընկալների ջերմ վերաբերմունքից, մրգահասը, Մեւանը, շրջագայութիւնը հերոսական Արցախում...

Մէկ տարի անց երկու համալսարանների միջեւ կնքուեց փոխանակման պայմանագիր, եւ ես կրկին յայտնուեցի հայոց հողում: Այս անգամ արդէն այցս ոչ թէ ճանաչողական բնոյթ էր կրում, այլ՝ կրթական: Եւ ես գլխովին մխրճուեցի հայերէնի եւ հայագիտութեան գաղտնախորհուրդ բաւիղները: Սկզբում շատ դժուար էր, քանզի բառապաշարս աղքատիկ էր ու կցկտուր, սակայն շուտով լեզուս բացուեց, եւ ահա... տեսնում էք արդիւնքը՝ «Գարուն»ի չեխական համարում նոյնիսկ թարգմանութիւններ եմ հրապարակում:

Յետոյ վրայ հասաւ ձմեռը, տեղացիների կարծիքով բաւական մեղմ, իսկ ջեռուցմանը վարժուած չեխի համար՝ անսովոր ցրտաշունչ: Կեանքումս առաջին անգամ Մանդեան տօները նշում էի օտարութեան մէջ, հարազատներից հեռու: Հոգեբանօրէն շատ դժուար էր չյուսահատուելը, բայց ես ճանապարհ էի անցել հայերի հետ, եւ երկիրը ինձ որ չափով դարձել էր նաեւ իմը:

Ես չափել-չափչփել էի Լոռին, Զանգեզուրը, Վայոց Ձորը, Արարատեան դաշտի գիւղերը... Ամէնուր ինձ համար յայտնաբերում էի նիւթական ու հոգեւոր մշակոյթի անկրկնելի կոթողներ, այնքան շատ յայտնագործութիւններ, որ այսօր կարող եմ դրանք մարգարիտների նման մտովի շարել մի շքեղ վզնոցի մէջ՝ հայ արուեստն ընկալելով որպէս պատմամշակութային մի ամբողջական միաւոր:

Ես սիրում եմ զբօսնել գիշերային Երեւանով, երբ օրէցօր գեղեցկացող քաղաքը ողողուում է լոյսերի մէջ: Ինձ պատմում են, որ եղել է նաեւ այդ գարհուրանքը՝ խաւարի թագաւորութիւնը, եւ ես հասկանում եմ, թէ ինչու են մարդիկ այսպէս դողում ամէն մի վառուող լամպի վրայ:

«Պարատոքս»ների երկիր է Հայաստան աշխարհը, որտեղ լաւն ու վատն ապրում են գիրկընդխառն:

Ինձ ապշեցնում ու հիացնում է հայի այն տեսակը, որ յամառ, երբեմն նոյնիսկ անպտուղ ջանքերի մէջ կարողանում է մոռացութեան տալ կեանքի ծանր հարուածները:

Ինձ ապշեցնում եւ հիացնում է այն փաստը, որ Հայաստանում այսքան փոքր է յանցագործութիւնների տոկոսը, ընկերա-տնտեսական ճգնաժամի պայմաններում պահպանել բարոյական բարձր նկարագիր... հրա՛շք է:

Ինձ ապշեցնում ու հիացնում են Երեւանի երիտասարդները, որոնց հետ արշաւի եմ գնում, վիճում, քննարկում, պարզապէս զրուցում: Եւ մարդիկ, հայ մարդիկ (ոմանց, ցաւօք, թւում է, թէ արտասահմանում ոսկին աճում է ծառերի վրայ, եւ ամէն օտարերկրացի տոլարի տոպրակ է), որոնք ինձ աջակցել են, սատարել, արել ամէն ինչ, որ ես խորթութիւն չզգամ: Այդ ամէնն իմ անկապտելի հարստութիւնն է, իմ բաժին Հայաստանը, որ տանում եմ ինձ հետ: Տանում եմ նաեւ սիրածս աղջկան, այն հմայիչ հայուհուն, որ վերջնականապէս նուաճեց իմ սիրտը՝ հայոց առասպելական հողը դարձնելով իմ երկրորդ հայրենիքը:

ԵԱՐՈՍԼԱՒ ՄԱՐՈՒՇԵԿ

ԻՆՉ ՓՈԽՈՒԱԾ Է 1000 ՏԱՐՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

ՀԱԿԱԿՈՐԻԶԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

ՍԷՐԸ ԵՒ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԸ ԿԸ ԿԱՐԾԷ, ԹԷ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԵՏՔ Է ՍԻՐՈՅ ԾՆՈՒՆԴ ԸԼԼԱՅ ԵՒ ԱՌԱՋԼՈՐԴԷ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿՈՐԻԶԻ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ։ ՍԱԿԱՅՆ ՆՈՅՆԻՍԿ ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԻ ՄԷՋ ԱՄՈՆՔ ՀԱՍԵՍԱՏԱԲԱՐ ՆՈՐ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐ ԵՆ

Վերջին 25 տարիներուն ընկերային ահռելի յեղափոխութեան մը ենթարկուեցաւ ընտանիքի քալքայումի ցնցատմամբ։ Ամուսնալուծումի հետզհետէ մագլցող համեմատութիւնները, ամուսնութենէ դուրս ծնունդներու բազմացումը, մանկամարդ կիներու յղացումը, մէկ ծնողէ (հայր կամ մայր) բաղկացած ընտանիքներու ընդհանրացումը... այս բոլորը բարոյական անկումի ապացոյցներ են։ 1970էն 1998ի միջեւ Միացեալ Նահանգներու տարածքին ամուսնութիւններու կէսը աւարտած է ամուսնալուծումով։ Ամուսնութենէ դուրս ծնունդներու համեմատութիւնը եռապատկուած է եւ երեք ծնունդէն մէկը կը հաշուէ։ Երեւոյթը տարածուած է դէպի Եւրոպա. սկիզբը՝ դէպի աւելի ազատամիտ հիւսիսային երկիրներ, ապա՝ աւելի աւանդապահ շրջաններ, ինչպէս՝ Իտալիա եւ Յունաստան։ Արեւմտեան աւանդական ընտանիքին քալքայումը կը խորհրդանշէ 20րդ դարու առեղծուածը. նիւթական բարօրութեան առընթեր՝ ընկերային փլուզումի երեւոյթը։

Սակայն արդեօք հիւսիս արեւմտեան Եւրոպայի եւ Ամերիկայի մէջ ընտանեկան կորիզի իտէալ պատկերը, այսինքն՝ աշխատանքի գացող հայրը եւ տունը մնացող մայրը, որոնք ամուսնացած են 20 տարեկանի շուրջ եւ ընդմիշտ միասին պիտի ապրին իրենց զաւակներուն հետ, ինքնին արդի գաղափար մը չէ՞։ Արդեօք ասիկա պարզապէս հովի նման անցած երեւո՞յթ մըն էր, որ իր գագաթնակէտին հասաւ 1950ական տարիներուն, Բ. Աշխարհամարտին յաջորդած տնտեսական ծաղկումին եւ զանգուածային մշակոյթի տարածումին իբրեւ արդիւնք։ Եթէ այդպէս է, ապա մտահոգութիւնը նուազ հիմնաւորուած կը թուի ըլլալ։ Թերեւս այսօրուան արեւմտեան ընտանիքը իր բոլոր խայտաբղէտ ձեւերուն մէջ (մէկ ծնողով, երկրորդ ամուսնութեամբ, մեծ մայրերէ կախեալ, կիսով հարազատ զաւակներով կամ հարազատ ու ոչ հարազատ զաւակներու մէկտեղումով) պարզապէս կը վերադառնայ այն բարդ ու բազմակողմանի վիճակին, որ իրականութեան մէջ իր սովորական պատկերն էր անցեալ հազարամեակի գրեթէ բոլոր դարերուն։

Ընտանեկան կորիզի գաղափարին կորուստը ծանր կը ճնշէ 20րդ դարու արեւմտեան մտքին վրայ, գլխաւորաբար որովհետեւ անիկա 1950ական տարիներու իր պատկերով խորհրդանիշ դարձաւ երկու իտէալներու. առաջինը՝ վիպերգական սիրոյ գաղափարին, իբրեւ ընդհանուրին կողմէ ընդունուած հիմնաքար ամուսնութեան, եւ երկրորդը՝ գաւակ մեծցնելու եւ մանկութեան փառաբանութեան։ Այսուհանդերձ, անցեալ հակարամեակին ընթացքին մարդիկ հազուադէպօրէն կառչած են այս երկու սկզբունքներուն։

Սկզբնական դարերուն, սիրոյ վրայ հիմնուած ամուսնութիւնը անծանօթ գաղափար մը չէր։ Անգլիացի պատմիչ Ջոսըր «Տը Փրենքլին՚զ Թէյլ» բանաստեղծական իր պատմութեան մէջ կը փառաբանէ սէրն ու հաւասարութիւնը ամուսնութեան մէջ։ 15րդ դարուն արեւելեան Անգլիոյ Նորֆոք չրջանէն Փէյսթըն ընտանիքին նամակներէն ի յայտ կու գայ կարգադրուած եւ նիւթական ու ընկերային չահերու վրայ հիմնուած ամուսնութիւններով յատկանշուած հաւաքականութեան մը պատկերը։ Սակայն նոյնիսկ այս ընկերութեան մէջ մանկամարդ աղջիկ մը կը յաջողի խուսափիլ ձոն Փէյսթընի սիրահարումներէն եւ իր մօր համոզել, որ արտօնութիւն տայ ամուսնանալու իր «բարի, ճշմարիտ եւ սիրեցեալ Վալրնթայնին հետ»։ Այսուհանդերձ կալուածատէր խաւին պատկանող կին մը ընդհանրապէս կը նկատուէր վաճառելի հարստութիւն մը, եւ անոր ծնողները գայն կ՚օգտագործէին հողային կամ առեւտրական առաւելութիւն, դիրք, ուժ կամ ազդեցութիւն ձեռք ձգելու համար։ Սէրը կրնար յաջորդել ամուսնութեան, սակայն սիրոյ վրայ ամուսնութիւն մը հիմնելու պատճառ չկար։

Եւրոպայի տարածքին, երբ գիւղացի ծնող մը իր ողջութեան կրնար իր գաւակներուն փոխանցել հողաշերտ մը, փոխարէնը անոնց հոգածութիւնը ապահովելով իր ծերութեան, ապա կրնար նաեւ իր ընտրութիւնը պարտադրել անոնց։ Անգլիոյ մէջ, երբ մարդիկ սկսան աշխատավարձ ստանալ, անոնք զրկուեցան սերունդէ սերունդ փոխանցելի իրենց կալուածներէն, հետեւաբար նաեւ կորսնցուցին իրենց գաւակներուն ամուսինները ընտրելու իրաւունքը։ Գաղութատիրական ժամանակներուն Ամերիկայի մէջ երիտասարդներ աւելի չուտ կ՚ամուսնանային, եւ յաճախ հակառակ իրենց ծնողներուն կամքին, որովհետեւ անմարդաբնակ հողամասերու տիրանալը կը խանդավառէր գանոնք։

Արդեօք դիւրի՞ն էր ոտնակոխել ծնողներու ցանկութիւնները եւ ամուսնութիւն կնքել հմնրուած՝ սիրոյ վրայ։ Պատմաբաններ տարակարծիք են։ Ոմանք կ՚ըսեն, թէ սիրային ամուսնութիւնները ընդունելի դարձան միայն Բարեկարգչական Շարժումէն ետք, որ ամուսնութիւնը հռչակեց իրրեւ աւելի հաւասար բաժնեկցումի վրայ հիմնուած սկզբունք մը եւ աւելի տուաւ, որ կիները իրենց յատուկ տեսակէտը ունենան։ Ուրիշներ կը վիճին, թէ նոյնիսկ Բարեկարգչական Շարժումէն չատ աւելի առաջ ծնողներ նուազ հակակչիռ ունէին իրենց գաւակներուն ամուսնական ընտրութեան վրայ։

Ամէն պարագայի, 17րդ դարու վերջերուն, Անգլիոյ մէջ հետզհետէ ընդհանրացաւ սիրոյ վրայ հիմնուած ամուսնութեան գաղափարը։ Այսուհանդերձ, նոյնիսկ այդ ժամանակ հողի, ժառանգութեան կամ սերնդագործութեան առաւելութիւնները կը գերադասուէին «ընկերութեան» եւ «համակրանքի» յատկանիշներէն, մանաւանդ՝ հայրերու կամ նոյնինքն անոնց աղջիկներուն կողմէ։

Միջին խաւի կողմէ փայփայուած ամուսնութեան գաղափարը՝ վիպերգական իր բնոյթով 20րդ դարուն խախտած կր նոյնիսկ Բրիտանիոյ թագաւորական ընտանիքին աւանդութիւնները։ Թագաւորական ընտանիքը իր գաւակները կ՚ամուսնացնէր նուազ բարդ եւ աւանդական նպատակներով, ինչպէս՝ թագաւորական դաշինքներ կնքելու եւ գահաժառանգներու ծնունդ տալու համար։ Սակայն ամուսնութեան վիպերգական գաղափարը արդէն սկսած էր նահանջել։ Անիկա իր գագաթնակէտին հասած էր 1950ական տարիներուն եւ ոմանց համաձայն, նոյնիսկ պատասխանատուն էր ինքնին ամուսնութեան գաղափարին տկարացումին, որովհետեւ հետզհետէ աւելի մեծ թիւով արեւմուտքցիներ ձախողեցան լրացնել այս տարբերակին պարտադրած պայմանները։

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՊԱՀՏԱՄՈՒՆՔ

Վիպերգական ամուսնութեան գաղափարին հետ ծագեցաւ մանուկներու պաշտամունքը։ Սակայն միայն ա՛յդ ժամանակ։ Այս հարցը եւս վիճելի է։ Աւելի կանուխ ժամանակներուն նորածիններու եւ մանուկներու մահացութեան բարձր համեմատութիւնները «անիմաստ կը դարձնէին գոյացական մեծ ներդրումը նման ժամանակաւոր բաներու մէջ», կը գրէ բրիտանացի պատմաբան Լորընս Սթոն։ Ան կը վիճի, թէ հետագային մանուկներու պաշտամունքը արդիւնք էր մանուկներու աւելի երկար գոյատեւումին, չնորհիւ՝ մաքրութեան եւ առողջապահութեան բարելաւումին։ Սակայն Ֆրանսացի գրագէտ Հանրի Միսոն 17րդ դարու վերջերուն Անգլիոյ տարածքին ճամբորդելու ժամանակ այլ բան նկատած է. ան խիստ դիտողութեամբ գրած է, թէ «անգլիացիք իրենց մանուկներուն հետ կը վարուին միշտ գովելով եւ գգուելով, միշտ գնահատելով անոնց ըրածը, կամ կէս այդպէս կը թուի մեզի՝ ֆրանսացիներուս, որոնք կ՚ուզուին իրենց գաւակները, երբ անոնք հազիւ տրամաբանել կը սկսին»։

Շուրջ երեք դար ետք նոյն նկատողութիւնը պիտի կատարէին բազմաթիւ եւրոպացիներ, ի տես ծնող - գաւակ յարաբերութեան ամերիկեան տարբերակին։

Կարգ մը պատմաբաններ այս երեւոյթին հետքերը կը տանին չատ աւելի կանուխ, մասնաւորապէս 1347էն 1349 տեւած Սեւ Մահը, որ բազմաթիւ մարդոց մահուան պատճառ դարձաւ, վերապրողները մղեց աւելի ջերմօրէն սիրելու իրենց գաւակները։ Սեւ Մահէն անմիջապէս ետք, Ուիլիըմ Լանկլէնտ գրած է. «Թոյլ մի տաք, որ հարբուտութիւնը փճացնէ գանոնք երբ տակաւին մանուկ են, ոչ այլ անտեղի չփացուցէք գանոնք համաճարակի վախէն մղուած»։

Առնուազն 17րդ դարէն սկսեալ, մանուկներու յատուկ հագուստներու, խաղալիքներու եւ գիրքերու տարածումը, ինչպէս նաեւ առողջապահութեան եւ մաքրութեան բարելաւումը մանկութիւնը վերածեցին հետզհետէ աւելի թանկագին եւ ընտանեկան կեանքի մէջ փառաւորուած բանի մը։ Մանուկներու պաշտամունքը որեւէ ձեւով չէ նահանջած 1950ական տարիներէն ի վեր։ Աւելին. 1960ական տարիներու արհեստագիտական նուաճումներէն ծնած ընկերային յեղաշրջումը, յղութիւնը կանխարգիլող դեղերու գործածումին առընթեր, առիթ տուաւ, որ մանուկները վերածուին կամովին ընտրուած եւ աւելի արդարամիտ կերպով լոյս աշխարհ բերուած արարածներ, բեռնաւորուած՝ ծնողական երազներով եւ ակնկալութիւններով։

Իտէալականացուած, սակայն դիւրաբեկ, երկար ժամանակ գնահատուած սակայն կարճատեւ կեանք ունեցած ընտանեկան կորիզի գաղափարը կը չարունակէ հսկայ կերպով տիրապետել 21րդ դարու սկիզբը։ Թերեւս նոյնինքն այս գաղափարը, քան ինքնին ընտանեկան կառոյցը պիտի մնայ անոր ամէնէն յարատեւ երեւոյթը։

■ՈՒՇ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ, ԿԱՆԽԱՀԱՍ ՄԱՀ

Բրիտանացի պատմաբան Լորընս Սթոն կը գրէ, թէ 20րդ դարու կէսերուն ամուսնութիւնները «պատմութեան մէջ որեւէ ժամանակէ աւելի կայուն եւ տեւական էին»։ 1950ական տարիներու կէսերուն Ամերիկայի մէջ ամուսնացած ամոլմը կրնար նախատեսել, որ իր ամուսնութիւնը միջին հաշուով ամբողջ 31 տարի պիտի գոյատեւէր։ 1550էն 1599ի միջեւ հարաւ արեւմտեան Բրիտանիոյ Ռոլիթոն գիւղին մէջ ամուսնութիւնները միջին հաշուով միայն 17 տարի կը տեւէին, իսկ երկու դար ետք՝ 22 տարի, թէեւ ազնուական դասակարգի ամոլներ քիչ մը աւելի երկար համակեցութիւն կրնային նախատեսել։

Մարտարուեստական յեղափոխութենէն առաջ ամուսնութիւններու աւարտը ճշդող պատճառները նոյնը չէին ինչ որ են 20րդ դարուն։ Յաճախ գլխաւոր պատճառը կնոջ կամ ամուսինին կանխահաս մահն էր։ Մինչ կենցաղային չափանիշները, տան եւ հանրային վայրերու մաքրութիւնը եւ առողջական պայմանները բարելաւուեցան 18րդ դարու վերջաւորութեան, մարդիկ սկսան աւելի երկար ապրիլ եւ ամուսնութիւններու միջին տեւողութիւնը սկսաւ բարձրանալ։

Այսուհանդերձ կորիզի մը շուրջ կազմուած ընտանիքի մը մէջ կեանքը յաճախ կարճ փորձաութիւն մըն էր ամուսիններու եւ զաւակներու համար։ Բազմաթիւ այրի կիներ եւ իրենց կիները կորսնցուցած այրեր կը վերամուսնանային։ 1650ական տարիներուն Մանչեսթրի մէջ ամուսնութիւններու մէկ երրորդը երկրորդ կամ նոյնիսկ երրորդ ամուսնութիւններ էին առնուազն ամուսիններէն մէկուն համար։ Հետեւաբար ընտանիքները լեցուն էին ամէն տեսակի խառնուրդներով. կիսով հարազատ կամ ոչ հարազատ զաւակներով, ինչպէս՝ ներկայիս, սակայն տարբեր պատճառներով։

Աւելի՛ն, անցեալին Արեւմտեան Եւրոպայի մէջ ի տարբերութիւն այլ վայրերու, երիտասարդները տարիներ կը սպասէին ամուսնանալու համար։ 1600ի եւ 1850ի միջեւ գիւղաքաղաքներէ դուրս այր մարդ մը իր առաջին ամուսնութիւնը կը կնքէր 27 կամ 28 տարեկանին, իսկ կին մը՝ 25 կամ 26 տարեկանին, թէեւ հարուստ ընտանիքներու աղջիկները աւելի կանուխ կ՚ամուսնանային։ Այս երեւոյթը եւս տարբեր չէ ներկայիս։ Հետեւաբար այն օրերուն, երբ մարդիկ աւելի կանուխ կը մահանային, իրենց կեանքին մեծ մասը կ՚անցընէին առանձին։ Իրօք, 1800ին ծնած ֆրանսուհիներուն 13 առ հարիւրը եւ 1850ին ծնած շուէտուհիներուն 19 առ հարիւրը երբեք չեն ամուսնացած։ 18րդ դարու վերջաւորութեան եւս Անգլիոյ վերնախաւի կիներուն 10 առ հարիւրը չէր ամուսնացած։ 1773ին «Լէյտի՚զ Մեկըզին»ը ցաւ յայտնած է, որ «այրերը դժկամութեամբ կ՚ամուսնանան, եւ երբեմն՝ շատ ուշ, իսկ շատեր երբեք չեն ամուսնանար»։ Արդեօք ի՞նչ պիտի մտածէր ներկայ ժամանակներու ժապաւէններուն եւ երեւակայական պատմութիւններուն մէջ նկարագրուած կինը, որ 30 տարիքը բոլորած է, առանձին կ՚ապրի եւ դժգոհ է իր վիճակէն...։

Ուշ ամուսնութեան պատճառները յստակ չեն։ Հարուստներու պարագային ժառանգական օրէնքներ (մանաւանդ՝ Անգլիոյ եւ հարաւային Ֆրանսայի մէջ) նախապատուութիւն կու տան երէց մանչերուն։ Համալսարաններու եւ արհեստավարժ մակարդակի ուսուցումներու տարածումը եւս որոշ չափով իր դերը ունի։ Ֆրանսայի, Իտալիոյ, Անգլիոյ եւ աւելի ուշ՝ Միացեալ Նահանգներու մէջ 16րդ դարէն սկսեալ աղքատները եւս ուշ կ՚ամուսնանային, սակայն՝ տարբեր պատճառներով. անոնք ստիպուած էին իրենց առանձին տունը կառուցել, հետեւաբար նաեւ իրենց զաւակներուն ապրուստը հոգալ։ Անոնք կը խուսափէին բազմաթիւ զաւակներ ունենալէ։ Իսկ այն երիտասարդները կամ երիտասարդուհիները, որոնք կը ծառայէին ուրիշներու տան մէջ, ստիպուած էին չամուսնանալ երկար ժամանակ։

Ամերիկացիք, որոնք ներկայ դարուն ստեղծած են իտէալ ամուսնութեան պատկերը, բաւական ուշ որդեգրած են զայն։ 19րդ դարու ամերիկացի այրը չէր աճապարեր խորան հասնելու։ 1890ին ան միջին հաշուով 26 տարեկանին կ՚ամուսնանար։ 1959ին ամուսնութեան միջին տարիքը ամէնէն ցածն էր՝ 22.5 տարեկան, ինչ որ արդիւնք էր տնտեսական ծաղկումի, արուարձանային կեանքի եւ ընտանեկան կորիզի գաղափարին ընդհանրացումին։ Այնուհետեւ, մինչ ամուսնութիւնը դադրեցաւ նորաձեւութիւն ըլլալէ, ամուսնութեան միջին տարիքը աստիճանաբար բարձրացաւ 27 տարեկանի շուրջ։ Ինչ կը վերաբերի ամուսնացած մնալու, 19րդ դարուն Ամերիկա այցելող եւրոպացիները զարմանքով տեսած են, թէ մարդիկ որքան դիւրին կ՚ամուսնալուծուէին։

■ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐ

Ուշ ամուսնութիւններու կանխահաս մահը կրճատած են ընտանիքի մը կորիզին կեանքը Հիւսիսային Ամերիկայի եւ հիւսիս արեւմտեան Եւրոպայի տարածքին։ Սակայն նոյնիսկ այդ վայրերուն մէջ տարբեր ձեւի ընտանիքներ կային։ Օրինակ, ամուսնութենէ դուրս ծնունդները, որոնք ժամանակակից ընկերային ախտերու պատճառը կը նկատուին, աւելի սովորական երեւոյթ էին անցեալին՝ քան 20րդ դարուն։ Ամուսնութենէ դուրս ծնունդներուն համեմատութիւնը սկսաւ բարձրանալ 18րդ դարու երկրորդ կիսուն. 1850ին Բրիտանիոյ մէջ համեմատութիւնը 6.5 առ հարիւր էր, Ֆրանսայի մէջ՝ 7 առ հարիւր եւ Նուէտի մէջ՝ 9 առ հարիւր։ Այսուհանդերձ 20րդ դարու առաջին երեք քառորդներուն Անգլիոյ եւ Կալէսի մէջ համեմատութիւնը միայն 4 առ հարիւրի իջած էր։ 1960ական եւ 1970ական տարիներուն էր, որ համեմատութիւնը սկսաւ արագօրէն բարձրանալ եւ 1990ական տարիներուն Անգլիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու տարածքին հասաւ 30 առ հարիւրի։

Նոյնիսկ հիւսիս արեւմտեան Եւրոպայի որոշ շրջաններուն մէջ գիւղական ընտանիքներ հազուադէպօրէն կազմուած էին ընտանեկան մէկ կորիզի շուրջ։ Ֆրանսական յեղափոխութենէն առաջ հարաւային Ֆրանսայի մէջ, ուր գիւղացի մը իր հողը կրնար փոխանցել միայն մէկ ժառանգորդի, ամուսնացած զաւակներ եւ անոնց ընտանիքները յաճախ կայք կը հաստատէին բախտաւոր ժառանգորդին տան մէջ։ Հիւսիսային եւ արեւմտեան Ֆրանսայի մէջ, ուր գիւղացիք ստիպուած էին իրենց հողը հաւասարապէս բաժնել իրենց զաւակներուն միջեւ, կորիզի մը շուրջ կազմուած ընտանիք մը (կամ գլխաւոր ընտանիք մը՝ քանի մը ամուրի զաւակներով) աւելի սովորական էր։ Ընտանիքի այս պատկերը տարածուեցաւ ամբողջ Ֆրանսայի մէջ, երբ Նափոլէոն ժառանգութեան օրէնքները հաստատեց հիւսիսային Ֆրանսայի աւանդութեան հետեւողութեամբ։

Նոյնիսկ երբ ընտանիք մը կ՚ապրէր իբրեւ կորիզ, կիները սովորաբար կ՚աշխատէին։ Մարտարուեստական յեղափոխութեան ժամանակներուն էր, որ ընդհանրացաւ այն ակնկալութիւնը, թէ կինը պէտք էր տունը մնար իր

Շար.ը՝ էջ 8

ՀԱՅԱՐԱՄԵԱԿԻ ՇԱՀԱՒԷՏ ՄԱՐՔԸ

«ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԸ» ԿԸ ԾԱՂԿԻ, ՄԻՆՉ ԱՄՈԼՆԵՐ ԿԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵՆ 2000 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՊՍԱԿՈՒԵԼՈՒ ԵՐԱՉԸ

Նոր Տարին եկաւ ու անցաւ առանց համակարգչային մեծ խանգարումներու։ Սակայն 2000 թուականը կրնայ յիշուիլ Y2Kի այլ տեսակով մը «սիրոյ ժահրով»։

Նոր հազարամեակով հմայուած, նախապաշարումէ մղուած, կամ յարաբերութիւն մը իր նպատակին հասցնելու որոշումով հետզհետէ աւելի մեծ թիւով ամերիկացիներ կը ծրագրեն պսակիլ այս տարի, անմախրնթաց պահանջ մը ստեղծելով ոսկեղէնի եւ պսակի արարողութեան առընչուող շուկային մէջ։

«Յայտնի եւ պարզ պատճառները զգացական են։ Մարդիկ շատ արագ կը նախապաշարուին։ Չենք կրնար որոշել մեր ծննդեան թուականը, սակայն կրնանք ընտրել մեր պսակին օրը։ Ոմանք նոյնիսկ սկսած են կատակել ըսելով «Ամուսինս գէթ պիտի յիշէ. թէ քանի տարի առաջ ամուսնացած ենք»։

Թէեւ տակաւին շատ կանուխ է նախատեսելու համար, թէ քանի՞ հոգի պիտի պսակուի այս տարի, սակայն հարսանեկան հագուստներու եւ այս արարողութեան հետ կապուած առեւտուրի կեդրոններու պատասխանատուները բարձրացուցած են իրենց պաշտօնեաներուն թիւը։ Միացեալ Նահանգներու տարածքին առաջնակարգ պանդոկներու մէջ սենեակներն ու ճաշարանները գրաւուած են շաբաթավերջերուն եւ պսակի խորհրդատուներ «գերխճողուած» ժամանակացոյցի մը դէմ կը մրցին։

Դեկտեմբերի վերջին 3 օրերուն նշանտուքի մատանիներու վաճառքը զգալի կերպով բարձրացած էր Միացեալ Նահանգներու ոսկերչական մեծագոյն ընկերութեան «Զէյլ»ի մասնաճիւղերուն քով։ Յայտնապէս Ամերիկայի տարածքին բազմաթիւ օրիորդներ նշանուեցան Նոր Տարւան գիշերը։

Միացեալ Նահանգներու «հարսանեկան ճարտարարուեստը» տարեկան 30 միլիառ տոլարէն 50 միլիառ տոլարի վաճառք մը կ՚արձանագրէ։ Անիկա թեթեւ «տագնապ» մը դիմագրաւեց 1999ին, երբ ամոլներ նախընտրեցին իրենց ամուսնութիւնը յետաձգել մինչեւ 2000։

Սակայն ներկայիս, նոր հազարամեակի մը սեմին, նոր կեանք մը սկսելու մարմաջին հետ մագլցած են «հարսանեկան ճարտարարուեստին» մաս կազմող սպասարկութիւններուն գիները։ Խրախճանքի սրահներ, լուսանկարիչներ, նուագախումբեր եւ երգիչներ աւելի մեծ գումարներ կը պահանջեն։ Ամոլներ իրենք ոչինչ կը խնայեն անմախրնթաց եւ ծախսալից հարսանեկան յիշատակ մը ունենալու համար։ Անոնք նաեւ սուղ նուէրներ սկսած են ընտրել։

«Մարդիկ ներկայիս աւելի ուշ կ՚ամուսնանան, հետեւաբար ամանի եւ կաթսայի կարիքը չունին։ Կը նախընտրեն ունենալ նորաձեւութեան սուղ վաճառանիշերով իրեր», կը բացատրէ ընկերութեան մը տնօրէնը։

Միացեալ Նահանգներու տարածքին նոր ամուսնացած հարսերուն միջին տարիքը 25 էր 1998ին եւ 20,3 1950ին։ Այրերու միջին տարիքը 26,7 էր 1998ին եւ 22,8 1950ին։

Պատրաստեց
Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ - ՍՐԱՊԵԱՆ

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆ «ԻՆՃԵՐՆՕ» (Փլաձէթ / Ապրաժ. Ջուք. Թրիփոլի. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Մանրապատում ուսումնասիրութիւններ՝ յառաջիկայիճ:

◆ «ԼԱՃՃ» (Փլաձէթ / Ապրաժ. Ջուք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Էտի Մըրֆի եւ Մարթըն Լորընս սխալ ժամսնակ սխալ վայր կը գտնուին, ուր մսփիաներ ու ոստիկանութիւնը բախտի մէջ էին: Կ՚ասբաստանուին մսրդասպանութեամբ եւ կը դատապարտուին... ցկեանս բանտարկութեան:

◆ «ՏԸ ԹԸՐԹԻՆԳ ՖԼՈՐ» (Ամփիր / Սոտեքօ).- Համակարգիչի ընկերութեամբ 13րդ յարկին մէջ տարօրինակ բաներ կը պատահին, ուր մարդիկ համակարգիչի ընդմէջէն ճնշորդութիւններ կը կատարեն:

◆ «ԱՆՆԱ ԷՆՏ ԿԸ ՔԻՆԿ» (Էսփաս. Ամփիր / Սոֆիլ. Տիւ. Սոտեքօ). Մքալլէս 2001. Կալաքսի. Սէնթ Էլի. Էլիթ. Լաս Սալինաս. Սթարկէյթ).- Անննա (Ճուտի Ֆոսթըր) ուսուցչուհի մըն է. որ Միամ կը մեկնի, թագաւորին զաւակներուն դասաւանդելու: Բայց... զուր տեղ չէ, որ «սէրը կոյր է» կ՚ըսեն:

◆ «ՏԻՓ ՊԼՈՒ ՍԻ» (Փլաձէթ / Ապրաժ. Ջուք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Տարրալուծարանի մը մէջ Ալցայմըր հիւանդութեան բուժման համար փորձարկումներ կը կատարուին շանւաձուկերու վրայ: Սակայն հաշիւները սխալ դուրս կու գան...

◆ «ՏԸ ՊՈՆ ՔՈՎԼԷՔՔԸՐ» (Էսփաս. Ամփիր / Տիւ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Կալաքսի. Մքալլէս 2001. Լաս Սալինաս. Աթլանթիս).- Ոճիր մը պատճառ կը դառնայ, որ երկու ոստիկաններ հետաւցնդումներ կատարեն, յայտնաբերելու համար «կմախքներ հաւաքող»-ը:

◆ «ՏԸ ԼԱՒ ԷԹԸՐ» (Փլաձէթ / Ապրաժ. Ջուք. Քոնքորտ).- Հելէն գրախանութի մը սեփականատէրն է աւանի մը մէջ, ուր նաեւ նաւահանգիստ է: Որ մը, անհայտ նաւակ մը կը գտնէ գրախանութին մոտքին...

◆ «ՊՐՈՋԱՒՈՒՆ ՓԷԼԷՍ» (Էլիթ. Մքալլէս 2001. Աթլանթիս).- Երկու մանկամարդուհիներ նախքան իրենց հասնելնուրան մոտքը, արձակուրդի համար կ՚ուղղուին Թայլանտ: Ամէն ինչ լաւ կ՚ընթանայ մինչեւ վերադարձի օրը, երբ անոնք կ՚ամբաստանուին թմրեցուցիչի մսքսանենգութեամբ...

◆ «ՌԱՆՏԸՄ ՀԱՐԹՅ» (Էսփաս. Ամփիր / Տիւ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Կալաքսի. Մքալլէս 2001).- Տաւ (Հէրիսըն Ֆորտ) եւ Քէյ (Քրիսթին Սքոթ Թոմըս). տեղի ունեցած օդանաւային արկածէ մը ետք կը գիտնան, որ իրենց կողակիցները սիրահարներ էին: Հարցերու ըրնդունութեան ընթացքին, այս երկուքն ալ կ՚իյնան նոյն ծուղակը...

◆ «ՏԸ ՈՒՐՐԼՏԻՋ ՆԱԹԻՆԱՖ» (Փլաձէթ / Ապրաժ. Ջուք. Քասլիք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Մէյմս Պոնտ դարձեալ պատտառի վրայ է, ուր այս անգամ ստանձնած է Էլեքթրա Ֆինկի (Սոֆի Մարսօ) կեանքի ապահովութիւնը:

◆ «ՏԸ ՊԼԷՐ ՈՒԻԶ ՓՐՈՓԷՔՍ» (Աթլանթիս).- 1994ի Հոկտեմբերին 3 ուսանողներ կ՚ուղղուին անտառ մը հետախուզութիւններ ընելու, սակայն չեն վերադառնար: Տարի մը ետք, անոնց վիտէոյի արձանագրութեան գործիքը կը գտնուի...

◆ «ԷՆՏ ՕՖ ՏԷՅԶ» (Փլաձէթ / Ապրաժ. Ջուք. Քասլիք. Քոնքորտ).- Սատանան մարդու կերպարանքով եկած է երկիր եւ կոյս մը կը փնտռէ, որ իր ապագայ զաւակին ծնունդ տայ: Փրկարար մը պէտք է. Անճոլտ Շուարցենեկէր...

◆ «ԱՄԵՐԻՔԸՆ ՓԱՅ» (Էսփաս. Ամփիր / Տիւ. Սոտեքօ. Կալաքսի. Մքալլէս 2001. Լաս Սալինաս).- Արբունքի շրջանին մէջ գտնուող չորս երիտասարդներ սեռային արկածախնդրութիւններ կը փնտռեն...

◆ «ՃՈՒԱՆ ՕՖ ԱՐՔ» (Էսփաս. Մքալլէս 2001).- Ժան Տ՚Արքի պատմութիւնն է: Ան 17 տարեկանին կը լսէ Աստուծոյ ձայնը, որ իրեն կը թելադրէ պայքարիլ, իր հայրենիքը ասպատակող անգլիացիներուն դէմ:

◆ «ՌԱՆԸՈՒՐՀՅ ՊՐԱՅՏ» (Էլիթ).- «Փրիթի Ուումըն»-էն ետք, մուլիա Ութոպրեա եւ Ութիչըրտ Կիր դարձեալ միասնաբար պատտառի վրայ կ՚երեւին, ուր Ութիչըրտ լրագրող մըն է, իսկ մուլիա՝ «յառաջիկայ յօդուածին գնութ»-:

ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ- Քոնքորտ.- 738439 - Փլաձէթ / Ապրաժ.- 292192 - Փլաձէթ/Քասլիք.- 912503/4. Ամպասատ.- 217490/Էլիթ.- 840286 - Ամփիր / Սոտեքօ.-616706/7 -Ֆրիուէյ.- 455590-Քոլիճէ.- 342962-Էսփաս.- 212526-Սէնթ Էլի.-406706-Ամփիր / Տիւ.-792123/4-Ամփիր / Սոֆիլ.- 204080-Սաժէս - 562006/7 - Կալաքսի .- (05) 455182/3/4:

Թ.Լ. Լ.
7:30.- Արաբերէն լուրեր
8:00.- Նուրնիուէյ
8:30.- Կ. Գծանկար
9:00.- Սուպիրէ
11:30.- Արաբերէն լուրեր
11:35.- Տեղական Ֆիլմաշար
12:30.- Այամ Ուա Նաս
14:30.- Արաբերէն լուրեր
15:00.- Եգիպտական Ֆիլմաշար
16:00.- Կենդանի գծանկար
17:00.- Միսըմի Սթրիթ
17:30.- Ֆլէշ Ինֆօ
18:00.- Նուրա
19:00.- Խաղեր
19:30.- Արաբերէն լուրեր
20:00.- Մրն Լուկնան Ուալ Այամ
20:30.- Տունիա
21:00.- Քաղաքական յայտագիր
23:30.- Արաբերէն լուրեր
00:00.- Վաւերագրական

Ա.Մ. Թ.Վ.
6:30.- Թէ. Էֆ. Ի լուրեր
7:15.- Շուֆ Ուա Իշթիրի
7:30.- Թելէ Մաթէն
9:30.- Մորիքօ Թի. Վի. Շուինկ
11:00.- Քլիփս
11:30.- Մակապին
13:00.- Քի է Քի
13:45 - Շուֆ Ուա Իշթիրի
14:00.- Թէ. Էֆ. Ի լուրեր
14:45.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
15:15 - Աղանի Աղանի
16:15.- Մորիքօ Թի. Վի. Շուինկ
16:30.- Ժամէ Տէօ Սան... Թուա
17:00.- Մինի Սթուտիօ
17:45.- Էմ. Թի. Վի. Սփորթց
18:00.- Ժուր Տէօ Ֆութ
19:00.- Քըլ Մէյք Ալլէ
20:00.- Արաբերէն Լուրեր
20:30.- Ուանս Ը Թիֆ
21:30 - Սաժէլ Մաուքաֆ
00:00.- Էմ. Թի. Վի. Սփորթց

Է.Լ. Պի. Սի.
7:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
7:30.- Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա
8:00.- Սի. Էն. Էնի լուրեր
8:30.- Լէրի Քինկ
9:00.- Թըրթի Սաթինկ
10:00.- Թրեվըլ Նաու
10:30.- Նահարքում Սայիտ
13:30.- Սի. Էն. Էն.ի Լուրեր
14:00.- Ֆլիշ Նիուզ Սաթ
14:15.- Էսթրելիթա
15:15.- Խուան Ալ Ղուլ
16:30.- Էժիրն Գնաքեթպոլ Շօ
17:00.- Քիֆ Ու Լէյզ
18:00.- Ընթա Ուա Վակաք
19:00.- Մորելիա
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Քարլիթօ՚ս Ուէյ»
22:30.- Թելէսփոր
00:00.- Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Սըրչ Ֆոր Կրէյս»

ՄԱՒՍԹ ԱՔՔԱՍ
7:00.- Ալամ Ալ Սաւգահ
13:00.- Ֆլէշ Ինֆօ
13:10.- Տալաս
14:00.- Արաբական ֆիլմաշար
15:00.- Արաբերէն լուրեր
15:30.- Արաբական ֆիլմաշար
16:30.- Ըվղար Ըքպար
17:00.- Կ. Գծ.՝ «Հըրիքէյնզ»
17:15.- Վայկ. լուրեր
17:40.- Ֆրանս. լուրեր
17:50.- Անգլ. լուրեր
18:00.- Միշօ Շօ
19:00.- Արաբ. ֆիլմաշար
19:58.- Շաուահէտ Մրն Այյաիննս
20:00 - Արաբերէն լուրեր
20:30.- Ռուսում Մութահարիրա
20:35 - Ալ Ռաժոլ Ալ Ափաար
21:30 - Մասսա Ալ Ուարտ
22:30 - Մուկամ Ալ Նաս
23:30.- Ամ. երկար ժապ.՝ «Տրաքուլա Էյ. Տի. 1972»

Է.Ն. Պի. Էն.
14:00.- Վաւերագրական
15:05.- Ղինուա
17:00.- Ֆլէշ
18:00 - Ալ Շաթեր Ներպսի
18:45.- Թատրոն
19:00.- Անթա Ուալ Քանուն
20:00.- Լուրեր
20:30.- Մուխթասար Մուֆիտ
22:30.- Լուրեր
23:15 - Սփոր
00:00.- Լուրեր

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ՀԱԿԱԿՈՐԻԶԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

Շարունակուած 7րդ էջէն

գաւակներուն հետ: Արեւմուտքի մէջ կիները հողմաշակութեամբ եւ անասնապահութեամբ կը զբաղէին, ինչպէս այսօր Ափրիկէի մէջ: Երբ գործարաններու մէջ աշխատանքը հետզհետէ աւելի մեծ թիւով այրեր տունէն դուրս մղեց, սկսաւ զարգանալ տանտիկնութեան գաղափարը, ինչ որ ենկըլզը մղեց գրելու «արդի ճարտարարուեստական ընտանիքը հիմնուած է տան մէջ կնոջ բացայայտ կամ գաղտնի ստրկութեան վրայ»:

Սակայն տունը մնացող մօր գաղափարը երկար չգոյատեւեց: Անիկա դանդաղ տարածում գտաւ ուշ ճարտարարուեստականացած երկիրներու. ինչպէս Ֆրանսայի մէջ եւ համատարած չէր Նոյնիսկ կանուխ ճարտարարուեստականացած Անգլիոյ մէջ, ուր բազմաթիւ կիներ եւ մանուկներ կ՚ապրէին հիւսուածեղէնի գործարաններու մէջ: Այս գաղափարը նաեւ շատ արագ շոգիացաւ յողթիւնը արգիլող դեղերու եւ մկանային ուժ չպահանջող համակարգչային ճարտարարուեստի տարածումին ազդեցութեան տակ:

Այս բոլորը տեղի ունեցան հիւսիս արեւմտեան Եւրոպայի եւ Ամերիկայի տարածքին: Այլ երկիրներու մէջ ընտանեկան կորիզի գաղափարը հազուադէպ իրականութիւն էր: Արեւելեան Եւրոպայի մէջ 1500էն 1750 մարդիկ կ՚ապրէին 10էն 15 հոգիէ բաղկացած բազմանդամ ընտանիքներով: Արեւմտեան եւ Հարաւային Ափրիկէի տարածքին բազմակնութիւնը, որ մինչեւ 11րդ դար արտասովոր չէր Անգլիոյ մէջ, Նոյնիսկ այսօր ընդունելի կը մնայ գիւղական կարգ մը շրջաններու մէջ: «Անիկա առնուազն աւելի պատուաւոր է քան ամուսնական դաւաճանութիւնը, որ բազմակնութեան արեւմտեան ձեւն է», կ՚ըսէ հարաւային ափրիկեցի կին քաղաքագէտ մը:

ԱՍՏՂԵՐԸ

Ի՞նչ կ՚ըսեն

☆ԽՈՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Զգացական կամ բնաւանիական ձեր յարկէն ներս պրակաի թ. ժխտական վերիվայրումներ կան: Եթէ չէք գտած անձն մը ժխտական վերիվայրումներ կան: Եթէ չէք գտած անձն մը հնոս, այսօր օգտաշատ հանդիպում մը պիտի ունենաք: Խնդրատ նիմեր ունեցող գոյգերը կրնան բաժնուիլ...

☆ՅՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Անիմասս ու անասեղի հարցերու մասին կը մտածած, ինչ որ ձեզ կը մղի յուսալմումին: Սթափեցէ՛ք, միացէ՛ք անկեղծ բարեկամներու եւ գուարճացէ՛ք:

☆ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Ամուրիներու համար օրը վերապահած է հանդի՛պ եւ ընտանեկայարմար հանդիպումներ: Անհատատարիմ սիրականներու կամ ամուսնական խնդրատ կապերու համար հատանական են բաժանումին, խզումին երեւոյթներ: Եղէ՛ հանդուրժող:

☆ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)

Ցոռիտես է այսօր, մուր միտքեր կը պաշարեն ձեզ, միևչդեռ ձեր շուրջը կան հանդուրժակատար եւ գուարթ բարեկամներ, գործակիցներ: Հարկ է որ ժպտի՛ անոնց:

☆ԱՌԻՄ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)

Անհամբեր դարձած էք, որովհետեւ ձեր որոշումները շուտով իրականութիւն չեն դառնար: Մի մտահոգուի՛ր, ինչ մը իսկ հանդուրժելի՛ օրուան կացութեան: Ձեր գործերը պիտի բարելաւուին շուտով:

☆ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Յաւելեալ ճիգ մը ըրէ՛ յարմարելու համար օրուան յարուցած կացութեան: Ձեր շուրջը կան արհեստագիտական նորութիւններ, որոնց հետեւելու սահմանած է:

☆ԿՇԻՌ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)

Համաձայնութիւն մը կրնայ խախտիլ, անոր համար մի՛ նեղուիր: Համբերի՛ր, հապճեպ որոշում մի՛ տար, որպէսզի սխալ մը չգործէ՛ր:

☆ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Օրը նպաստաւոր է դրամական խնայողութիւն ընելու: Վերջին հաշուով խնայողութիւնն է միայն մեզի օգտակար ոյժը: Լաւ տեսեսնի՛ր:

☆ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

Այսօր պիտի կարենա՛ք պէտք եղած նիցուկը գտնել, իրագործելու համար ձեր մէկ ծրագիրը: Օրը հաստութիւն է եւ ներդաշնակ, ամէն տեսակէտով:

☆ԱՅԾԵԼՋԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Հարց մը կրնա՛ մտահոգէ ձեզ, բայց որ պիտի կարգադրուի ինքնին: Անհրաժեշտ է սակայն պահպանել հանգստարարութիւնը ձեր գործին եւ անձնական կեանքին միջեւ:

☆ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

Շաբաթը լաւ սկսած է, հանդուրժելի է, պիտի դիմակալէ՛ օգտաշատ նախաձեռնութիւններ: Կարեւորը պահպանելն է ձեր կորովն ու հանգիստը, նաեւ՝ յոյսը:

☆ՁՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Անիմասս եւ փուճ հարցումներ մի՛ ուղղէ՛ ոչ ոքի՛ն, ոչ ալ ձեր ուղիղ չարչարիչէ՛ր անկարելի նրագնիրով: Ձեր ռահիրը ամուր դրէ՛ գետին, այլ ատեն կը յաջողի՛ր:

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԻ ՁՄԵՌ 2000Ի ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԱՆՈՒԱՆԱՑԱՆԿՆ ՈՒ ՅԱՅՏԱԳԻՐՆԵՐԸ

Մարալ Չոլոյեան, Հուրի Ոսկերիչեան, Սեդա Պէշլեան, Թորգոմ Ջանան, Ճորճ Գրիգորեան, Հրաչ Վարժապետեան, Մարալ Հարպոյեան, Շողեր Գառնէչեան, Ասի Հայյար, Հպա Հատտատ, Հերի Դաւիթեան, Հրմա Գապագեան - Տէտէեան, Շահանդուխտ, հայր Մեղրիկ Բարիքեան, տոքթ. Այտա Ասատուրեան, տոքթ. Էլի Թաշճեան, Սոնիա Քիլէճեան, Լորիկ Սապունճեան, Լուսիկ Սոմունճեան, Ներսեհ Լիպարեան, Նանոր Սնապեան, Գէորգ Պէտտուրեան, Յակոբ Չալաքեան, Գրիգոր Հաշէօլեան, Ֆէտի Թաժրա, Նաթալի Աճէմեան, Ֆուատ Մուրատեան, Սագօ Նոխուտեան, Գայիանէ Մանուկեան (Երեւան), Սէյրան Պաղտասարեան (Մոսկուա), Եղիսաբէթ Չուլճեան (Ուաշինկթըն)

FM 94.7Mhz

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ 2000Ի ՅԱՅՏԱՓԻՐՆԵՐՈՒ ՑԱՆՑ

ԺԱՄ	ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ	ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ	ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ	ՈՒՐԲԱԹ	ՇԱԲԱԹ	ԿԻՐԱԿԻ
6.30	ԲԱՑՈՒՄ	ԲԱՑՈՒՄ	ԲԱՑՈՒՄ	ԲԱՑՈՒՄ	ԲԱՑՈՒՄ	ԲԱՑՈՒՄ	ԲԱՑՈՒՄ
6.35	ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ	ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ	ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ	ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ	ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ	ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ	ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ
7.00	ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ՄԵՂՄ ԵՐԳԵՐ - ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ՄԵՂՄ ԵՐԳԵՐ - ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ՄԵՂՄ ԵՐԳԵՐ						
8.00	ՕՐՈՒԱՆ ՅԱՅՏԱԳՐԻ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ				ՕՐՈՒԱՆ ՅԱՅՏԱԳՐԻ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ		ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ԵՐԳԵՐ
8.15	ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԽՈՐԱԳՐԵՐՈՒ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ						
8.30	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	
8.40	ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ	ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ	ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ	ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ	ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ	ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ	ՊԱՏԱՐԱԳ
8.45	ԻՆՉ Կ՚ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ			ԻՆՉ Կ՚ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ		ԻՆՉ Կ՚ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ	
9.00 9.30 10.00	ԱՅԼԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՅՔ ՍԿՍԱՐԱՆ	ԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԵՐԳԻՉՆԵՐԸ ԿԸ ՄԵԿՆԱԲԱՆԵՆ ԹՈՒՅՔ ՍԿՍԱՐԱՆ	ԱՅԼԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՅՔ ՍԿՍԱՐԱՆ	ԷՄԻՐԱՏԱՅԻՆ ԹՈՒՅՔ ՍԿՍԱՐԱՆ	ԱՅԼԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՅՔ ՍԿՍԱՐԱՆ	ՀԱՅԿ. ԽԱՌՆ ԵՐԳԵՐ ԹՈՒՅՔ ՍԿՍԱՐԱՆ	ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
10.30	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ			ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ		ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	
10.45	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԵՐԳԵՐ			ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԵՐԳԵՐ		ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԵՐԳԵՐ	
11.00	ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ	ՏԱՂԱՐԱՆ	ԿՆՈՋԱԿԱՆ	BEATLESի ՊԱՏՄ.	ԿԵՆՍՈԼՈՐՏ.	ՏԱՂԱՐԱՆ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ԵՐԳԵՐ
11.30	Շ. ԱՋՆԱՒՈՒՐ	ԵՐԳԱՑԱՆԿ	Ա. ՄԵՍՉԵԱՆ	ԱՌՈՂՋԱՊԱՀ.	ՄՇԱԿՈՒՅԹԱՅԻՆ	ՊԱՏՈՒԻՐ	
12.00	ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏԻՆ ՀԵՏ			ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏԻՆ ՀԵՏ			
12.15	ԱՐԱ ԳԵՈՐԳԵԱՆ ԿԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ		ԱՐԱ ԳԵՈՐԳԵԱՆ ԿԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ		ԱՐԱ ԳԵՈՐԳԵԱՆ ԿԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ		
12.30	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ԽԱՌՆ ԵՐԳԵՐ
13.00	ՍԿՍԱՐԱՆ	ՍԿՍԱՐԱՆ	ՍԿՍԱՐԱՆ	ՍԿՍԱՐԱՆ	ՍԿՍԱՐԱՆ	ՍԿՍԱՐԱՆ	
13.05	ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ						
13.10	ԱԶԳԱՅԻՆ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ			ԱԶԳԱՅԻՆ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ			ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ
14.30	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ԽԱՌՆ ԵՐԳԵՐ
15.00	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ			ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ		ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ	
16.00	ՅՈՒՇ. ԵՒ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ	ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՂԲԻՒՐ	ՅՈՒՇԱՄԱՏԵԱՆ	TOP TEN	ՄԱՆԿԱՊԱՏ.	ԿԵՆՍՈԼՈՐՏ	
16.30	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ	ԱՆԳԼ. ՊԱՏՈՒԻՐ
16.40	ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ	ԹՂԹԱԵՐԱՐ	ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ	ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ	ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ	ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ԵՐԳԵՐ
18.00	ՏԱՂԱՐԱՆ	ԱՌՈՂՋԱՊԱՀ.	BEATLESի ՊԱՏՄ.	7ՐԴ ԱՐՈՒԵՍՏ	ՏԱՂԱՐԱՆ	ԱՌՈՂՋԱՊԱՀ.	
18.30	ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ - ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ - ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ - ՀԱՅԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ						
18.40	ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐ	ՏԵՍԱԿԷՏ	ՈՒԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ	ՄՈՍԿՈՒԱՅԷՆ	ԸՆԿ. ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ	ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ	
19.00	ԽԱՂ ՄՐՑՈՒՄ	ԽԱՌՆ ԵՐԳԵՐ	ԽԱՂ ՄՐՑՈՒՄ	ՀԱՆԳԻՍՏ ՉԳԱ՛	ԽԱՂ ՄՐՑՈՒՄ	ԽԱՌՆ ԵՐԳԵՐ	ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ԵՐԳԵՐ
20.30	ԷՄԻՐԱՏԱՅԻՆ	ՔՆԱՐԱՅԻՆ	ԷՄԻՐԱՏԱՅԻՆ	ՔՆԱՐԱՅԻՆ	ԷՄԻՐԱՏԱՅԻՆ	ԽԱՌՆ ԵՐԳԵՐ	
22.00	ՊԱՏՈՒԻՐ	ՊԱՏՈՒԻՐ	ՊԱՏՈՒԻՐ	ՊԱՏՈՒԻՐ	ՊԱՏՈՒԻՐ	ՊԱՏՈՒԻՐ	
00.30	ՓԱԿՈՒՄ	ՓԱԿՈՒՄ	ՓԱԿՈՒՄ	ՓԱԿՈՒՄ	ՓԱԿՈՒՄ	ՓԱԿՈՒՄ	ՓԱԿՈՒՄ

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ
Հեռ.
(01)241199
(01)267657
(01)241272

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՀՐԱՊԱ - Հ. Մ. Ը. Մ.՝ 47-64

Լիբանանի պասքեթպոլի ախոյեանութեան 16րդ հանդրուանին, Հ. Մ. Ը. Մ. կարեւոր եւ մեծ յաղթանակ մը արձանագրեց Քահրապայի դէմ, Շաբաթ օր, 64-47 արդիւնքով (կիսախաղ՝ 35-25 ի նպաստ Հ. Մ. Ը. Մ.ի):

Մրցումին ամբողջ տեւողութեան մեր տղաքը ունեցան խմբային լաւ խաղարկութիւն եւ միշտ ալ մրցումին ղեկը պահեցին իրենց ձեռքը:

Մրցակիցի կազմին աստղը՝ Վենսան Տա Սիլվա, կարելի եղաւ «չէզոքացնել» եւ լաւ մարքաժի ենթարկել գայն, ինչ որ անոր կազմին «անդամալուծութեան» պատճառ դարձաւ:

Միւս կողմէ, մեր տղաքը բոլորն ալ տուին իրենցմէ սպասուածը, սակայն առաւելաբար փայլեցան Հայաստանցի Արմէն Յովհաննէսեան եւ Յոսիկ Լոչխաճեան: Արմէն 9 ռիպաունտ եւ 5 պլոք արձանագրեց, մինչ Յոսիկ նշանակեց 20 կէտ:

Դժբախտաբար սակայն, Հ. Մ. Ը. Մ. դաշտէն մեկնեցաւ բաւական մեծ վնասով մը: Փլէյմէյքըր Լեւոն Սարմագեան Ա. կիսախաղին վիրաւորուեցաւ եւ փոխադրուեցաւ հիւանդանոց: Անոր ոտքը վնասուած է եւ այսօրուան բժշկական քննութիւններէն ետք յայտնի կը դառնայ թէ ան գործողութեան պիտի ենթարկուի՞ կամ ոչ:

ՔԱԼՃԻՕ

ԼԱՑԻՕ ՌՈՄԱ ԳՐԱՒԵՑ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԴԻՐՔԸ

Իտալիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Քալչիօ) 20րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Եուվենթուս 1 - 1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրելէ ետք Ուտինեզէի հետ (7րդ), նահանջեց 2րդ դիրք, իսկ պարագլուխի դիրքը գրաւեց Լացիօ Ռոմա 4 - 2 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Թորինոյի դաշտէն (13րդ):

Ուտինեզէի դաշտին վրայ տեղի ունեցած մրցումին, Մարթին Եորկընսըն նշանակեց Ուտինեզէի կոլը (37րդ), իսկ Չիրօ Ֆերարա՝ Եուվէի հաւասարութեան կոլը (76րդ): Եուվենթուս մրցումը աւարտեցաւ տասը մարդիկով երբ Իկոր Թուտոր 87րդ վայրկեանին կարմիր քարտ մը ստացաւ:

Լացիօ Ռոմա 4 - 2 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Թորինոն գրաւեց պարագլուխի դիրքը եւ այժմ մէկ կէտի առաւելութիւն մը ունեցաւ Եուվենթուսի վրայ: Նեսթոր Սենսինի (8րդ), Սինիսա Միհայլովիչ (55րդ՝ փենալթիով), Ֆաբրիցիօ Ռաւանելլի (66րդ) եւ Մարսելօ Սալաս (90րդ) նշանակեցին Լացիոյի կոլերը, իսկ Մարքօ Ֆերանթէ (80րդ՝ փենալթիով) եւ Ֆաբիօ Կալանթէ (89րդ)՝ Թորինոյի կոլերը: Լացիօ Ռոմա մրցումը աւարտեց տասը մարդիկով, երբ նոյնինքն Միհայլովիչ 79րդ վայրկեանին կարմիր քարտ մը ստացաւ:

Ա. Էս. Ռոմա անհնազանդ եղաւ իր հիւրին նկատմամբ եւ 5 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Վենեցիան: Վէնսան Քանտելա (9րդ), Մարքօ Տելվեքիօ (13րդ եւ 61րդ), Վինչենսօ Մոնթելա (41րդ) եւ Պրիւնօ Նկոթի (77րդ՝ սխալմամբ իր բերդէն ներս) նշանակեցին Ռոմայի կոլերը:

Ա. Սէ. Միլան, իր կարգին, ծանր պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Պարին: Զվոնիմիր Պոպան (15րդ), Սերժինիօ (52րդ), Օլիվըր Պիրհոֆ (84րդ) եւ Ակտրէյ Շեվչենքօ (88րդ) նշանակեցին Միլանի կոլերը, իսկ ճիոնթա Սիմինեզի (66րդ)՝ Պարիի կոլը. 55 հազար հանդիսատեսներու ներկայութեան:

Փարմա պարտութենէ մը փրկուեցաւ եւ Ինթէր Միլանի դէմ տեղի ունեցած մրցումին (1 - 1) Հերնան Քրեսիօ նշանակեց իր կազմին հաւասարութեան կոլը (90րդ՝ փենալթիով): 61րդ վայրկեանին Քրիսթիան Վիերի նշանակած էր Ինթէրի եւ մրցումին առաջին կոլը:

Ստորեւ՝ 20րդ հանգրուանի մրցումներուն թեքնիք արդիւնքները.

Ա. Սէ. Միլան - Պարի	4 - 1
Ռեճինա - Պոլոնիա	1 - 0
Փարմա - Ինթէր Միլան	1 - 1
Թորինօ - Լացիօ Ռոմա	2 - 4
Լեչէ - Փիաչենցա	0 - 1
Ա. Էս. Ռոմա - Վենեցիա	5 - 0
Քալիարի - Փերուճիա	2 - 1
Ուտինեզէ - Եուվենթուս	1 - 1
Վերոնա - Ֆիորենթինա	2 - 2

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Լացիօ Ռոմա	42
2.- Եուվենթուս	41
3.- Ա. Էս. Ռոմա	38
4.- Ա. Սէ. Միլան	38
5.- Ինթէր Միլան	36
.....	
16.- Վենեցիա	16
17.- Քալիարի	15
18.- Փիաչենցա	14

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. - ԹԱՏԱՄՈՆ ՍՈՒՐ՝ 2 - 1

Լիբանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 17րդ հանգրուանին, Հ.Մ.Ը.Մ. արձանագրեց սուղ յաղթանակ մը՝ Թատամոն Սուրի դէմ, 2-1 արդիւնքով եւ գրաւեց դաւաւորման եօթներորդ դիրքը:

Շաբաթ յետմիջօրէին Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ կայացած այս ճակատումը եղաւ միջակ մակարդակի, յատկապէս Ա. կիսախաղին:

Բ. կիսախաղին պատկերը թէեւ բաւական փոխուեցաւ, բայց դարձեալ ակնկալուած մակարդակը չունէր:

Մրցումին առաջին կոլը նշանակեց մրցակից կապմը, 51րդ վայրկեանին, Հայսամ Զէյնի միջոցաւ: Պէտք է ըսել, որ այս կոլը մրցումին ընթացքը չէր ցոլացներ, որովհետեւ մինչ այդ Հ.Մ.Ը.Մ. աւելի լաւ կը խաղար եւ քանի մը ստոյգ առիթներ փախցուցած էր, իսկ բերդապահ Սիմէտ Խալիֆէ գրեթէ կը մնար անգործ...

Այս կոլէն ետք է, որ մեր տղաքը արթնցան եւ դարձան վճռական: Ամբողջ կապմը սկսաւ շարժիլ եւ յարձակիլ, որուն արդիւնքը եղաւ 58րդ վայրկեանին Տեփէի հաւասարութեան կոլը: Այնուհետեւ Հ.Մ.Ը.Մ. շարունակեց ճնշել եւ 71րդ վայրկեանին դարձեալ շնորհիւ Տեփէի գեղեցիկ կոլին, անիկա տարաւ վերջնական յաղթանակը՝ 2-1 արդիւնքով:

Շաբաթ օրուան մրցումին ճիշդ է, որ Հ.Մ.Ը.Մ. 3 կարեւոր կէտ գրպանեց, բայց կը սպասուի աւելին: Պղպտիկ ճիգ մը եւ յաւելեալ կեդրոնացումով այս նոյն կապմը կրնայ տալ ներկայէն շատ աւելին:

Այս վերջին մրցումին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի բոլոր մարդիկները չէին, որ լաւ էին:

Բերդապահ Խալիֆէ, բացի ստացած կոլէն այլ փորձաքարի չենթարկուեցաւ, Ստեփան չունեցաւ վերջին իր մրցումներուն տիրական ներկայութիւնը, թէեւ առանց անոր կապմը շատ թերի պիտի ըլլար անշուշտ, Ղատտուրա լաւ չէր, Վրէժ չտուաւ իրմէ սպասուածը, իսկ խմբապետ Լեւոն Խաչատուրեան Ա. կիսախաղին տկար ելոյթէ մը ետք Բ. կիսախաղին դաշտ վերադարձաւ շատ աւելի լաւ *ֆորմի* մէջ եւ ունեցաւ համոզիչ խաղարկութիւն:

Վարդան շատ լաւ չէր, Միեր ունեցաւ միջակ խաղարկութիւն (անկէ կը սպասուի շատ աւելին, որովհետեւ ան քանի մը մրցումի ընթացքին փաստեց, որ կրնայ ունենալ շատ աւելի լաւ խաղարկութիւն): Գօգօ Ալլոկեան եւս չտպաւորեց եւ անկէ կը պահանջուի աւելին: Գօգոյին ներկայութիւնը կեդրոնին վրայ կենսական է եւ ան պիտի ըլլայ խումբին *տինամօն*: Եւ բոլորս գիտենք, որ երբ *տինամօն* չի բանիր, ամբողջ կապմը կը կաղայ:

Տեսէ յարաբերաբար նախորդ երկու մրցումներուն ունեցաւ լաւ խաղարկութիւն, բայց տակաւին բաւարար ու գոհացուցիչ չէ, նոյնիսկ եթէ ան նշանակեց փրկարար երկու ոսկի կոլեր: Բոլորը կը վկայեն, որ ան շատ աւելին կրնայ հայթայթել, հետեւաբար յատկապէս իբրեւ օտարական, կը պահանջուի աւելին:

Յակոբիկ անգամ մը եւս եղաւ բացառիկ: Անոր մասին այլեւս նոյն տողերը կրկնելը պիտի ըլլայ աւելորդ: Աշակերտ մը, որ բարձրագոյն նիշը բերած է, ինչ կը մնայ ուսուցիչներուն ըսելիք...

Ինչ կը վերաբերի փոխարինողներուն, Վաչէ Չաքըրեան չարդիւնաւորեց եւ չարդարացուց իր ներկայութիւնը, իսկ Սագօ Տօնապետեանի դաշտ մուտքը եղաւ փրկարար: Անոր շունչ եւ ոգի ներարկեց իր խմբակիցներուն, շնորհիւ իր պայքարի ոգիին եւ ստիպեց հակառակորդը զիջումներու:

Վերջին հաշուով՝ իրաւացի Հիշամ Ալիի: Ան պարզապէս եղաւ օրուան ձախաւերը եւ մեր խումբին Աքիլլէսի կրունկը: Քանի մը ստոյգ առիթներ, որոնք նշեցինք վերի տողերուն մէջ, վրիպեցան անոր աննախելի սխալներուն պատճառով: Զարմանալին հոն է, սակայն, որ մարզիչը կայն դաշտին վրայ պահեց ամբողջ 90 վայրկեան:

ՄԻՒՍ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

17րդ հանգրուանի մրցումներուն, Հ.Մ.Մ. տեղի տուաւ պարագլուխի կապմին՝ Նըժմէի դիմաց, 1-0 արդիւնքով. Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ: Մրցումին «որբ» կոլը նշանակեց 65րդ վայրկեանին Դրօ Քէհէեանը փոխարինած Պիլալ Ֆըլէյֆէլ, 82րդ վայրկեանին, գլուխով, *քոռնըրի* հարուածի մը վրայ:

Մեծ անակնկալ մըն էր Ահտի յաղթանակը Սաժէսի դէմ՝ 3-0 արդիւնքով: Ահտ, որ կը գտնուէր վերջին դիրքին վրայ, մեծ ոստում կատարեց եւ դուրս եկաւ վտանգաւոր գօտիէն, հաւաքելով 17 կէտ:

Մաժտ կը շարունակէ իր ձախող ելոյթներու շարքը: Անիկա 3-2 արդիւնքով տեղի տուաւ Ախա Ահլի Ալէյի դէմ, մինչ Սաֆա - Սալամ հանդիպումը աւարտեցաւ ձեւական հաւասարութեամբ:

Անսար 4-0 դժուար յաղթանակ մը տարաւ Շապաղ Սահէլի դէմ, շնորհիւ Ժամալ Թահայի 23րդ վայրկեանին նշանակած կոլին: Ախոյեան Անսար կը գտնուի երկրորդ դիրքին վրայ, 6 կէտ ետ մնալով Նըժմէհին, որ հետզհետէ կը մօտենայ տիտղոսին:

Ստորեւ՝ 17րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Հ.Մ.Ը.Մ. - Թատամոն Սուր	*2-1*
Անսար - Շապաղ Սահէլ	*1-0*
Ախա Ահլի Ալէյ - Մաժտ	*3-2*
Սաֆա - Սալամ	*0-0*
Հ.Մ.Մ. - Նըժմէ	*0-1*
Ահտ - Սաժէս	*3-0*

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ	ՆՇ.	ՍՏ.
1. Նըժմէ	39	30	12
2. Անսար	33	30	14
3. Ախա Ահլի Ալէյ	32	29	15
4. Շապաղ Սահէլ	24	17	18
5. Թատամոն Սուր	24	23	19
6. Սաֆա	22	17	21
7. Հ.Մ.Ը.Մ.	20	22	31
8. Սաժէս	19	17	18
9. Հ.Մ.Մ.	18	22	25
10. Ահտ	17	24	36
11. Սալամ	14	21	27
12. Մաժտ	11	17	33

ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

- ԿԻՊՐՈՍ ՇԱՀԵՑԱՒ ՏԻՏՂՈՍԸ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ ՉՈՐՐՈՐԴ

Կիպրոսի միջազգային մրցաշարքը, որուն մասնակցեցան 8 ազգային խումբեր՝ Կիպրոս, Ռումանիա, Հայաստան, Վրաստան, Լիթվանիա, Լաթվիա, Մոլտաւիա եւ Սլովաքիա, աւարտեցաւ երկկ՝ Կիպրոսի յաղթանակով: Անիկա աւարտական ճակատումին պարտութեան մատնեց Ռումանիան, 3 - 2 արդիւնքով, յետ երկարաձգման: Ակաթոքլէուս նշանակեց կոլտըն կոլը:

Յրդ եւ 4րդ դիրքերուն համար մրցումին, Հայաստան պարտուեցաւ Վրաստանէն՝ 2 - 1 արդիւնքով եւ մրցաշարքը աւարտեց չորրորդ դիրքին վրայ: Զագա Ժանաշիա եւ Զուրաբ Մենթեշաշվիլի նշանակեցին Վրաստանի կոլերը, իսկ Վարդան Խաչատրեան՝ Հայաստանի կոլը:

Ստորեւ՝ մրցաշարքի աւարտին դասաւորումը.

1.- Կիպրոս
2.- Ռումանիա
3.- Վրաստան
4.- Հայաստան
5.- Մոլտաւիա
6.- Սլովաքիա
7.- Լիթվանիա
8.- Լաթվիա

ՍՊԱՆԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ ԾԱՆՐ ՊԱՐՏՈՒԹԻԻՆ ՄԸ (5-2) ԿՐԵՑ ՏԵՓՈՐԹԻՕ ՔՈՐՈՒՆԱՅԷՆ

Սպանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 23րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Տեփորթիւս Քորունա ամրապնդեց իր դիրքը, 5-2 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնելէ ետք իր հիւրը Ռէալ Մատրիտը: Ռոյ Մաքայ (7րդ), Ճալմինիա (18րդ), Վիքթոր Սանչէզ (48րդ) եւ Թուրու Ֆլորէս (74րդ եւ 84րդ) նշանակեցին Տեփորթիւս Քորունայի կոլերը, իսկ Ֆեռնանտօ Մորիենթէս (36րդ) եւ Ֆեռնանտօ Հիերօ (89րդ)՝ Ռէալ Մատրիտի կոլերը:

Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք այժմ Տեփորթիւս Քորունա չորս կէտի առաւելութիւն մը ունեցաւ իր անմիջական մրցակիցին Ռէալ Սարագոսայի վրայ, որ դժուարութեամբ 2-2 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Աթլեթիքօ Մատրիտի հետ: Եորտի Կոնգոֆս (81րդ) եւ Անտեր Կարիթանս (83րդ) նշանակեցին Սարագոսայի կոլերը, նախապէս Ձիմի Ֆլոյտ Հասլպէյնք նշանակած էր Աթլեթիքոյի երկու կոլերը (19րդ՝ փենալթիով եւ 54րդ):

Պարսելոնա իր դաշտին «Նուքամփ»ի մէջ կրեց այս եղանակի իր երկրորդ պարտութիւնը իր հիւրէն՝ Ալաւէսէն, 1-0 արդիւնքով: Այսպիսով, Պարսելոնայի կրած պարտութիւնները (այս եղանակին) բարձրացան եօթի: Նան Ռիպերա նշանակեց Ալաւէսի եւ մրցումին միակ կոլը (20րդ):

Ստորեւ՝ 23րդ հանգրուանի մրցումներուն թեքնիք արդիւնքները.

Աթլեթիքօ Պիլպաօ - Նումանսիա	2-1
Աթլեթիքօ Մատրիտ - Ռէալ Սարագոսա	2-2
Պարսելոնա - Ալաւէս	0-1
Մալակա - Ռէալ Վայատոլիտ	0-0
Մայորքա - Ռէալ Սոսիետատ	2-1
Ռէալ Սվիետօ - Էսփանիոլ	1-0
Սեւիլլա - Ռասինկ Սանթանտեր	1-0
Ռայօ Վայեքանօ - Սելթա Վիկօ	1-0
Տեփորթիւս Քորունա - Ռէալ Մատրիտ	5-2
Վալենսիա - Ռէալ Պեթիս	3-1

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Տեփորթիւս Քորունա	43
2.- Ռէալ Սարագոսա	39
3.- Պարսելոնա	38
4.- Սելթա Վիկօ	35
5.- Ալաւէս	35
.....	
8.- Ռէալ Մատրիտ	33
.....	
19.- Ռէալ Սոսիետատ	25
20.- Սեւիլլա	20

ՊՈՒՆԴԱԼԻԿԱ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ - ՊԱՅԷՐՆ ՄԻՒՆԻԽ 0 - 0

Շուրջ երկու ամսուան ձմեռնային արձակուրդէ մը ետք, անցեալ շաբաթավերջին սկսան Գերմանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Պունտըսլիկա) 18րդ եւ դարձի առաջին հանգրուանի մրցումները:

18րդ հանգրուանի գագաթի ճակատումը իրարու դէմ կը հանէր 3րդ դիրքը գրաւող Համպուրկն ու պարագլուխի դիրքը գրաւող Պայէրն Միւնխէն: Մրցումը վերջ գտաւ 0 - 0 արդիւնքով:

Սակայն հակառակ իր այս արձանագրած հաւասարութեան Պայէրն Միւնխէն մնաց պարագլուխի դիրքին վրայ, իր ունեցած *կոլ էվըրէյ*ին շնորհիւ գերազանցելով Պայէր Լեւերքուզընը, որ 3 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց վտանգաւոր դիրքի վրայ (16րդ) գտնուող Տուիսպուրկը: Պեռնար Շնայտըր (3րդ) եւ Շթեֆան Պէյնլիշ (37րդ եւ 58րդ) նշանակեցին Լեւերքուզընի երեք անպատասխան կոլերը:

Պորուսիա Տորթմունտ, որ կը հիւրընկալէր Քայզըրսլաուտընը 1 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց: Մրցումին «որբ» կոլը նշանակեց Հերի Քոչ (52րդ):

Երէկ, Տորթմունտի պատասխանատուները պաշտօնապէս յայտարարեցին, թէ պաշտօնանկ ըրին ակումբին մարզիչը Միքայէլ Սքիպէն, անոր արձանագրած ձախող արդիւնքներուն համար: Ան փոխարինուեցաւ Պեռնար Քրաուսով:

Պորուսիա Մէօնշընկլատպախի նախկին մարզիչ Քրաուս, անցեալ Հոկտեմբերէն ի վեր անգործ էր, երբ Ռէալ Սոսիետատի կողմէ պաշտօնավրկուած էր:

Իր կատարած վերջին տասը մրցումներուն միայն մէկ յաղթանակ արձանագրած Տորթմունտ, այժմ կը գրաւէ դասաւորման հրդ դիրքը:

Վերտըր Պրեմըն 2 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը Շթութկարթը, շնորհիւ Պեռնհարտ Թրարէսի (հրդ) եւ Անտրեաս Հերցոկի (13րդ) նշանակած երկու կոլերուն: Շթութկարթի կոլը նշանակեց Քրիսցթիան Լիսցթէս (68րդ):

Վերջին դիրքը գրաւող Արմենիա Պիլըֆելտ իր դաշտին վրայ 2 - 1 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Շալքէհն, կրելով այս եղանակի իր 11րդ պարտութիւնը: Էպէ Սէնտ (16րդ) եւ Մարք Վիլմոթց (78րդ) նշանակեցին հիւր կապմին կոլերը, իսկ Պրիւնօ Լապատիա՝ Պիլըֆելտի կոլը (87րդ):

Ստորեւ՝ 18րդ եւ դարձի առաջին հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Շալքէ 1 - 2	
Վերտըր Պրեմըն - Շթութկարթ	*2 - 1*
Պայէր Լեւերքուզըն - Տուիսպուրկ	*3 - 0*
Պորուսիա Տորթմունտ - Քայզըրսլաուտըրն	*0 - 1*
Հանսա Ռոսթոք - Հերթա Պերլին	*0 - 1*
Ունթըրհախինկ - Այնթրահթ Ֆրանքֆորթ	*1 - 0*
Համպուրկ - Պայէրն Միւնխէն	*0 - 0*

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Պայէրն Միւնխէն	37
2.- Պայէր Լեւերքուզըն	37
3.- Համպուրկ	31
4.- Վերտըր Պրեմըն	29
5.- 1860 Միւնխէն	29
6.- Պորուսիա Տորթմունտ	28
.....	
16.- Տուիսպուրկ	13
17.- Այնթրահթ Ֆրանքֆորթ	11
18.- Արմենիա Պիլըֆելտ	11

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ...

Շարունակուած Ա..էջէն

փառք Երկնաւորին, որ Հայաստանի անկախութեամբ ալատ գործունէութեան նոր հնարաւորութիւն պարգեւեց Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցուն իր Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնով:

Անբնական կամքով Աստուծոյ ժողովուրդիս ընտրութեամբ 1999 Հոկտեմբերի 27ին կոչուեցինք առաջին սպասաւորը ինկելու Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու եւ Նոյեմբերի վին մասնակցութեամբ մեր սիրեցեալ եղբայրների՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա.ի, Երուսաղէմի եւ Պոլսոյ Հայոց պատրիարքներ ամենապատիւ Տ. Թորգոմ արք. Մանուկեանի, ամենապատիւ Տ. Մեսրոպ արք. Մութաֆեանի առացանք Հայրապետական ձեռնադրութիւն եւ օծում՝ որպէս Ամենայն Հայոց կաթողիկոս, որպէս Լուսաւորչի աթոռի 132րդ գահակալ:

Հայրապետական ընտրութեան համազգային ուրախութիւնը մոայլուեց Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովում՝ իցաւ համայն մեր ժողովրդի, տեղի ունեցած ողբերգութեամբ, երբ դաւադրութեան վոհ դարձան հանրապետութեան Ազգային ժողովի նախագահը, վարչապետը, պետական եւս վեց պաշտօնեաներ: Հայաստանի հասարակական - քաղաքական կեանքում վճռական բեկումնային պահ այդերի սպանութեամբ մեծ կորուստ կրեց մեր ժողովուրդը: Յաւարի իրողութիւն այսօր համազգային մտահոգութեան եւ անձնական պատասխանատուութեան է կոչում իւրաքանչիւրիս՝ յաղթահարելու ներքաղաքական լարուածութիւնը, ամրապնդելու երկրի անվըտանգութիւնն ու կայունութիւնը՝ որպէս հիմնարար պայման հետագայ անշեղ վարգացման ու առաջընթացի:

Եկրափակեցինք 1999 թուականը: Այսօր ահա, Քրիստոսի հրաշափառ սուրբ ծննդեան «յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն» հրեշտակաձայն աւետիսով նորոգեալ, լաւատեսութեամբ, փարուած մեր հաւատքին ու հայրենիքին, քրիստոնեական մեր ինքնութեամբ հաւատարիմ, թեւակոխել ենք 2000՝ դարակազմիկ թուականը:

Քրիստոսի հրդեհբեալներն ենք երկու հազար տարիներէ ի վեր, սուրբ ընձիւղը՝ «խաղաղութեան աւետարանիչների» ձեռքով հայրենի մեր հողում ներմանուած հունտերի: 1700 տարիներ առաջ երկընքի դռները բացուեցին հայոց երկնակամարում: Նահատակների արեամբ սրբացեալ մեր երկրի սրտում Միածին Որդու աստուածային էջքով «ելոյս անանցանելի լոյսն առ առկայծելի ճրագն» ու Լուսաւորչի հաւատի հիմերի վրայ բարձրացաւ հրաշակերտ տաճարը Սուրբ Էջմիածնի՝ ինքնութեան եւ գոյութեան խորհուրդը Թորգոմական տան, Հայկեան մեր վարմի: Յարութեան յաղթական հաւատքը դարձած արարող օրութիւն, աղօթաբոյր մատեան ծաղկեցինք, գիտութեան կաճառ վանքեր հիմնեցինք, դարերի մէջ մեզ բաժին ընկած փշոտ ճանապարհներին երգ ու բառով, գոյն ու քարով երկնեցինք վարմանահրաշ մշակոյթը մեր: Արդար արեգակի լոյս այգաբացի վատահութեամբ մեր իրաւունքը պաշտպանեցինք Աւարայրում, Սարդարապատում, Արցախի նորօրեայ հերոսամարտում: Աւետարանի կենսապարգեւ խօսքին ապաւինած՝ Եղեռն վերապրեցինք, ահեղ երկրաշարժ:

Աշխարհասփիւռ մեր ժողովրդի համար ցեղասպանութեամբ սկսուած դարն աւարտում է արցախեան ազատամարտի յաղթական շնչով, հայրենի հողի փոքրիկ մի հատուածում Աստուծոյ շնորհով ու ողորմութեամբ, մեր արի կամքով հաստատուած նոր անկախութեամբ: Տասնամեայ մաքառումների, վոհողութիւնների ու թանկ կորուստների գնով իրականացել է դարաւոր մեր իղձը: Արդ, ինչպէ՞ս կարող ենք նահանջել ժամանակաւոր դժուարութիւնների առջեւ, ինքնակամ տրուել ահագնացող մահաբեր արտագաղթին: Ինչպէ՞ս կարող ենք հեռանալ ազատութեան յոյսով արեւուրուած, անկախութեամբ վօրութիւն առնող եւ կեանք պարգեւող հող - հայրենիից, երբ դարերի մէջ բազմիցս հիմնիվեր վերաշինել ենք մեր տունը, որպէս փիւնիկ յառնել մոխիրներից: Արիանանք յոյսով ու հաւատքով, գօտեպընդուենք վճռականութեամբ՝ մեր պատմութեան բեկումնային շրջադարձը ապրելու: Զինուենք լաւատեսութեամբ, որի լրումն ժամանակաց, ի լրումն դարի՝ Աւետարանի լոյսով սիրոյ, խաղաղութեան, արդարութեան ու հաշտութեան նոր առաւօտ է բացուելու աշխարհի վրայ, մեր Հայրենիքում:

Հայրական պատգամ ու կոչ ենք ուղղում մեր ժողովրդի բոլոր վաւականերին «հաւատի բարի մարտը» մղելու եւ նորոգելու հոգիներում «սուրբ սըրտից, բարի խղճմտանքից, անկեղծ հաւատից» բիւած Սէրը: Սէրը առ մեր հայրերի Աստուած, սէրը առ Հայրենիս, սէրը առ հաւատքի անսասան վէմ Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին՝ մեր հոգու ծննդավայրն ու տապանը փրկութեան, մեր միութեան ակունքը եւ յարատեւութեան շնորհը մեզ: Երկիւղածութեամբ պահպանենք մեզ աւանդուած 2000 ամեայ սրբազան ժառանգութիւնը: Նոր ճանապարհին, նոր արժեւորմամբ, նոր ներշնչանքով կեանք դարձնենք «վի ժամանակ է ակիզբն լինելու» հայոց նոր դարի: Ազգային արդար իղձերի իրագործման ճանապարհին լինենք հիմնամուր կամուրջ հայոց անցեալը, ներկան ու գալիքը կապող:

Տիրաւանդ սիրոյ ողջունի հայրապետական հրաւէր եւ յորդոր ենք ուղղում մեր Մայր Եկեղեցու Նուիրապետութեան Աթոռների գահակալ հոգեւոր եղբայրներին, ուխտապահ միաբանութեանը, հայրենիքում ու հայոց Սփիւռքում հովուական անսասանկարկ սպասաւորութեան կանչուած առաջնորդ հայրերին ու քահանաներին՝ լինել Տիրոջ այգու արի ու ժրաջան մշակներ: Երկնային մեր վարդապետի խօսքին հաւատարիմ՝ կենաց ճանապարհով անվարան ու անսայթաք առաջնորդել մեր ժողովրդի վաւակներին՝ «հաւատովք սըրբեալ վսիրտս նոցա»: Հայրենի սրբութիւններով, քրիստոնէական բարոյականութեամբ, քրիստոնէական համամարդկային արժէքներով օրացոյցել ազգային մեր կեանքը, խօսքին համարժէք գործերով բարձրացնել մեր միութեան տաճարը՝ կենսատու աւիշ առնող Քրիստոսի Աւետարանից եւ ներշնչման աղբիւր ունենալով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը ու նոյնքան սուրբ հայրենիքը մեր:

Համայն մեր ժողովրդի հետ միասնական ջանքերով ձեռնամուխ պիտի լինենք մեր հոգեւոր կեանքի բարեփոխմանն ու վերաշինութեանը, Հայ Եկեղեցու բարենորոգման քայլերին՝ յաղթահարելով այդ ճանապարհին տարիների վէր խոչընդոտ հանդիսացող եկեղեցական վարչաիրաւական վէճերն ու տարաձայնութիւնները: Ամենայն Հայոց եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնների միջեւ, վերականգնելով կանոնական վիճակը եւ ընդելուզուած գործունէութիւնը Առաքելական մեր Մէկ ու Սուրբ Եկեղեցու: Մեր լաւատեսութեան հիմքը ներկայ եղբայրական ջերմ յարաբերութիւններն են երկու Աթոռների միջեւ:

Հոգեւոր կեանքի վօրացման ճանապարհին առաջնահերթ կարեւորում ենք հոգեւորական նոր սերնդի պատրաստութիւնը, որպէսզի օր առաջ կեանք մտնեն Աւետարանի ճշմարտութեան լոյսով վինավառ, շնորհներով լի, մեկ գործակից նուիրեալ հոգեւոր սպասաւորներ՝ առաջնորդելու եւ համախմբելու մեր վաւականերին Մայր Եկեղեցու, հայրենական աւանդների շուրջ: Հայրական մշտական հոգածութեան ներքոյ պիտի պահենք Դէորգեան հոգեւոր ճեմարանը, Վաղգէնեան հոգեւոր դպրանոցը եւ Շիրակի հոգեւոր ընծայարանը, որոնցում նախատեսում ենք համակարգել ու բարելաւել ուսումնակրթական գործընթացի կազմակերպումը:

Շարունակելու ենք ջանքերը՝ բարձրացնելու խոնարհուած եկեղեցիները, վերանորոգելու ու բարեկարգելու հայրենի դարաւոր արբավայրերը եւ կառուցելու նորերը՝ նուիրական երազով, որ ամէն բնակավայրում, մեծ քաղաքների թաղամասերում վեհաշուք յառնեն աղօթքի տները մեր, իրենց շուրջ սկիզբ տալով համայնքային բնականոն կեանքին:

Հոգեւոր սպասաւորների յաջորդական պատրաստութիւնը, նորաբաց եկեղեցիները յուսալի երաշխիքներ են դառնում Մայր Հայրենիքում եկեղեցական համայնքների լիարժէք կազմակերպման համար, որպէսզի Առաքելական մեր եկեղեցին՝ մշտապէս ներկայ իր հաւատացեալների առօրեայ կեանքում, լիարիւն իրականացնի մեր ժողովրդին հովուելու երկնաւոր առաքելութիւնը, չթողնելով բաց դաշտ օտարամուտ եւ օտարացնող հոսանքների գործունէութեան համար:

Հրամայական ենք համարում քարոզչական ընդարձակ գործունէութեան ծաւալումը, որպէսզի լուսեղէն երապների եւ յաւերժահնօս քարեղէն աղօթք մեր սուրբ նախնեաց բարեխօսութեամբ առ Աստուած միտուած:

Ապրենք ու գործենք հայոց մեծ դարձի 1700 ամեայ յորիրդով. եկեղեցու, հայրենիքի ու հայրենեաց վերաշինութիւնը իրական դարձնելու ատերերկամքով:

Հաւատանք մեր միաբանութեան յաղթանակող կարողութեանը: Եւ թող Աստուած օրացնի մեզ ամէնքիս մեր պարտքի մէջ: Թող Հոգին Իր ձշմարիտ, Հոգին Իր Բարի առաջնորդի մեզ յերկիր ուղիղ, ի լոյսն իմանալի:

«Տէ՛ր, ուղեա՝ պգնացս մերի ճանապարհս խաղաղութեան, Տէ՛ր, ուղեա՝ եւ առաջնորդեա՝ հոգւոյ մերոց եւ ամենայն հաւատացելոց, գնալ յարդարութեան ճանապարհին եւ ի կեանսն յաւիտենից»:

Շնորհք տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եւ սէրն Աստուծոյ ընդ ձեզ ամենեսին. ամէն:

ՏԵՆԻՍ ՌՈՍ ՉԵՌՆՈՒՆԱՅՆ...

Շարունակուած Ա..էջէն

գործընթացին յառաջխաղացքը արգելակող դժուարութիւնները: Յորդանանի գահակալը պարաքէն պահանջած է նաեւ բարձր մակարդակի պատասխանատուութեամբ աշխատիլ սուրիական ճակատին վրայ:

ՌՈՍ ՉԱՐՈՂԵՑԱՒ

Ամերիկացի յատուկ պատուիրակ Տենիս Ռոս շաբաթավերջին աւարտեց Իսրայէլ այցելութիւնը առանց կարեւալուծելու տարակարծութիւնները Իսրայէլի եւ պաղեստինցիներուն միջեւ:

Ռոս Շաբաթ օր տեսակցութիւններ ունեցաւ իսրայէլացի եւ պաղեստինացի բարձրաստիճան բանագնացներու հետ: Ամերիկացի պաշտօնատար մը յայտնեց, որ Ռոս հանդիպում մը ունեցած է Օտէտ Էրանի եւ Սաէպ Ուրայքաթի հետ: Հանդիպումին, սակայն կարելի չէ նուաճում մը արձանագրել, աւելցուց պաշտօնատարը: Աւարտելէ ետք հանդիպումները Ռոս Միացեալ Նահանգներ ուղղուեցաւ կեկուցելու համար նախագահ Պիլ Քլինթընի:

Բանակցութիւններուն մօտիկ աղբիւրներ հաղորդեցին, որ պաղեստինցիներն ու իսրայէլացիները չեն յաջողած համաձայնութիւն մը գոյացնել Այսրյորդանանի 6,1 առ հարիւրը պաղեստինեան իշխանութեան յանձնելու ծրագիրին գծով: Շարմել Շեյխի համաձայնագիրին հիման վրայ, 6,1 առ հարիւրը պաղեստինեան իշխանութեան պիտի յանձնուէր Յունուար 20ին, սակայն տարակարծութիւններ պատճառեցին անոր գործադրութեան ուշացումը: Իսրայէլ եւ պաղեստինցիները տարակարծիք են յանձնուելիք հողամասին գծով: Պաղեստինցիները կը պահանջեն, որ բնակուած շրջաններ եւ յատկապէս Արեւելեան Երուսաղէմի մօտ գտնուող գիւղեր ալ մաս կազմեն յանձնուելիք 6,1 առ հարիւրին: Իսրայէլ, սակայն կը մերժէ, շեշտելով, թէ քարտէսներու պատրաստութիւնը եւ սահմաններու գծով որոշում տալը իրեն վերապահուած է:

Ռոս տեսակցութիւն ունեցաւ նաեւ պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթի հետ, որպէսզի կարենայ բանակցութիւնները անելէ դուրս բերել, նկատի ունենալով, որ պաղեստինցիները սպառնացած են սառեցնել Իսրայէլի հետ բանակցութիւնները, եթէ Իսրայէլ չընդառաջէ իրենց պահանջներուն: Պաղեստինեան իշխանութեան կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաքը ամբաստանեց տագնապ մը հրահրելու յանցանքով: Պաղեստինցի պաշտօնատարներ կ'ըսեն նաեւ, որ Պարաք կը խախտէ ցարդ ստորագրուած բոլոր համաձայնագիրները: Պաղեստինցիները բարկացած են նաեւ, որովհետեւ Պարաք կ'առաջարկէ վեց ամիսով յետաձգել Փետրուար 13ի ժամկէտը, երբ սկզբունքով երկու կողմերը ընդհանուր պատկերացում մը մշակած պիտի ըլլան խաղաղութեան ամբողջական համաձայնագիրի մը մասին:

(ՌՈՅԹԵՐՔ)

ԽԱՉԲԱՌԻՆ 4485
Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Պարսկաստանի ազատագրական չարժման մասնակցած հայ յեղափոխական:*
2. *Դարարիք - Նոյն գիրերը:*
3. *Ջերմուկներ գտնող իշապանը - Շառաչել:*
4. *Մաղրաբանեմ - Յուցական ածական:*
5. *Յարդախառն չաղախ - Լուիզա Ասլանեանի գրչանուն:*
6. *Յոփակեաց - Գալուստ:*
7. *Արական անուն - Ձամբայ, միջոց:*
8. *Կարելի բայց ոչ ստոյգ:*
9. *Հիւսիսային Ամերիկայի լիճերէն - Երիկամունք:*
10. *Շրէչի բոյսը (հակ.) - Փոքրացնող մասնիկ - Եգիպտական դից:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Լերան ստուերոտ մասը - Գիշատիչ թռչուն:*
2. *Դուկնաքեայ, աննշան - Սկաուտ:*
3. *Կագմիչ մասնիկ (հակ.) - Լարաւորնուագարան:*
4. *Էական բայ - Պոլսահայ մեծատունի տրուած տիտղոս:*
5. *Թռչուններու ցեղմը:*
6. *Օրհնարանելի - Արական օտար անուն:*
7. *Նախամարդ - Արական անուն:*
8. *Կապոյտ ներկանիւթ:*
9. *Տեսակներու բաժնող:*
10. *Աչխարհը իր ուսերուն չակած յոյն դից - Ժամանակի միաւոր (հակ.):*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ա	Պ	Ա	Ք	Ի	Ն	Ա	Ր	Ա	Ն
2	Պ	Ա	Ռ	Ա	Կ	Ա	Ն	■	Կ	Ի
3	Ս	Տ	Ո	Ր	■	Դ	Ր	Ա	Ն	Կ
4	Պ	Ա	Ի	Ա	Ր	Ի	Ա	■	Ա	■
5	Ր	Դ	■	Կ	Ե	Ր	Կ	Ե	Ր	Ի
6	Ա	■	Կ	Ո	Ն	■	■	Ա	Կ	Ն
7	Ն	Շ	Ա	Յ	■	Կ	Ո	Ր	■	Ք
8	Կ	Ա	Ր	Տ	Ի	Ճ	■	Կ	Ա	Ն
9	■	Հ	Օ	■	Մ	Ա	Տ	Ա	Ն	Ի
10	Դ	Է	Տ	■	Ս	Տ	Ա	Լ	Ի	Ն

ԹԻՒ 4484

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՈՐՏԵ՞Ղ Է ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԵՒ...

Շարունակուած Յոյն Էջէն

րի անվտանգութիւնը չի կարելի ապահովուած համարել եւ ոչ մէկ կողմից: Իսկ նախնական հաշուարկների համաձայն, խողովակաշարը պէտք է բարձրացներ Թուրքիայի միջազգային հեղինակութիւնն ու զգալի եկամուտներ ապահովէր: Այս ամէնը, բնականաբար, Ռուսաստանի հաշուին, որն ինքը հաճոյքով Պաքուի քարիւղը կը տեղափոխէր իր տարածքով:

Ոչ ոք չի վիճում, որ տեմիրէլեան «կայունութեան դաշնագիրը» շատ սրտամօտ կը լինի Ազրպէյճանին եւ Վրաստանին. քարիւղատարը, բացի հսկայական քաղաքական շահաբաժիններից, նաեւ նիւթական մեծ օգուտներ է խոստանում այդ երկու պետութիւններին: Միայն թէ անհասկանալի է որ կողմից է ջերմանում Հայաստանը. որի ազգային շահերի մասին «ամօթխած» լռում են դաշինքի բոլոր մասնակիցներն առանց բացառութեան: Կամ Ռուսաստանը, որին ցանկացած «համերաշխութեան» դէպքում ուզում են դուրս շպրտել Անդրկովկասից: Ի՞նչ է, մեզ համար պատրաստել են աղքատ եւ ոչ այնքան խելացի ազգականների ճակատագիրը:

Այն, ինչ ներկայումս ձեռնարկում է Անգարան, նորութիւն չէ: Սառը պատերազմի աւարտից յետոյ առաջին անգամը չէ, որ Թուրքիան փորձում է ընդլայնել իր ազդեցութիւնը Կովկասեան շրջանում ու Միջին Ասիայում: 90ականների սկզբին արդէն Անգարան փորձում էր իրեն «կապել» թրքախօս ժողովուրդներով բնակեցուած պետութիւնները եւ թուլացնել Ռուսաստանի ազդեցութիւնն այդ շրջաններում: Այն ժամանակ Անգարան սկսեց ֆինանսաւորել թուրքական մի քանի հեռուստածրագրեր ու կրթական նախագծեր Միջին Ասիայում եւ Ազրպէյճանում, սակայն ժամանակը ցոյց տուեց, որ «Մեծ Թուրանի» մասին երազանքներն, առաջին հերթին, մեծ ներդրումներ են պահանջում: Իսկ Թուրքիան միջոցներ չունի: Ինչպէս ասում են, ուժը չի պատի...